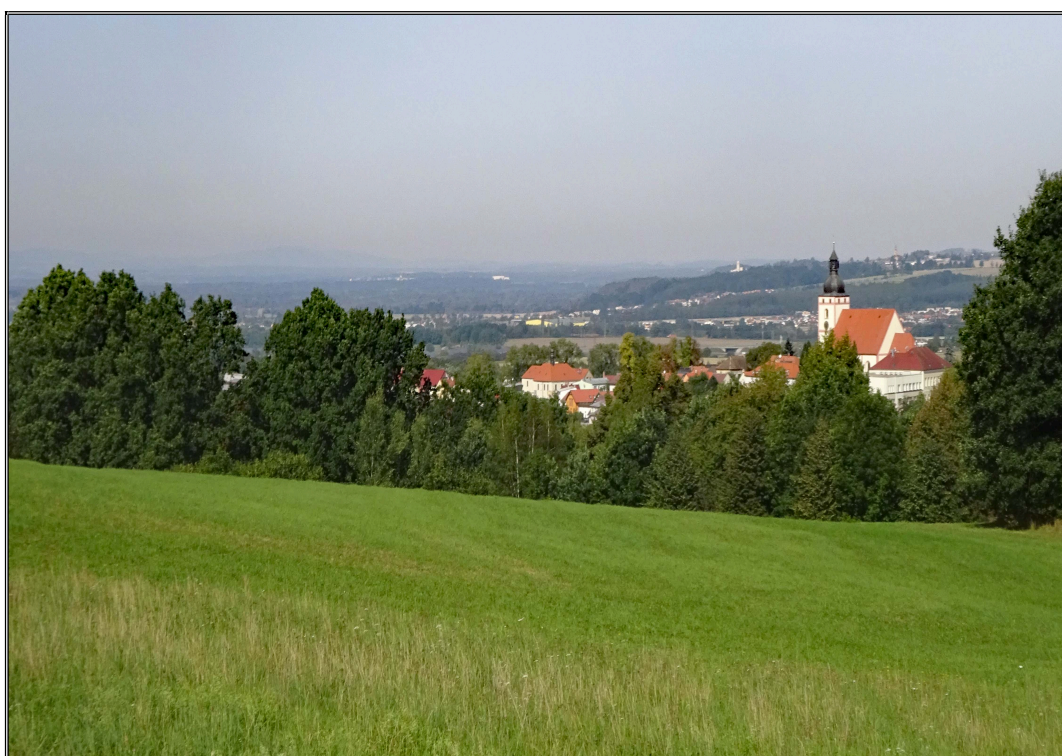

ÚDOLÍ RUDOLFOVSKÉHO POTOKA

Hodnocení krajinného rázu

Listopad 2023

EIA SERVIS s.r.o.
České Budějovice

ÚDOLÍ RUDOLFOVSKÉHO POTOKA

Hodnocení krajinného rázu

- Objednatel:** Náš domov z.s.
IČO 22714961
Na Staré cestě 252/8
373 71 Rudolfov
- Zpracovatel:** EIA SERVIS s.r.o.
U Malše 20
370 01 České Budějovice
Tel.: 386 354 942, 606 680 878
- Odpovědný zástupce zpracovatele:** Mgr. Radomír Mužík, jednatel společnosti
Tel.: 776 732 352
- Zpracoval:** Ing. Alexandra Čurnová, EIA SERVIS s.r.o.
držitelka autorizace k provádění hodnocení podle
§67 zákona č. 114/1992 Sb. (autorizace č.j.
OEKL/1595/05 ze dne 31.5.2005, poslední
prodloužení autorizace č.j. MZP/2020/610/2815
ze dne 4.12.2020)
- Technická spolupráce:** Mgr. Alexandra Příbylová

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Radomír Mužík', written over the printed name of the representative.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'A. Čurnová', written over the printed name of the preparer.

Obsah

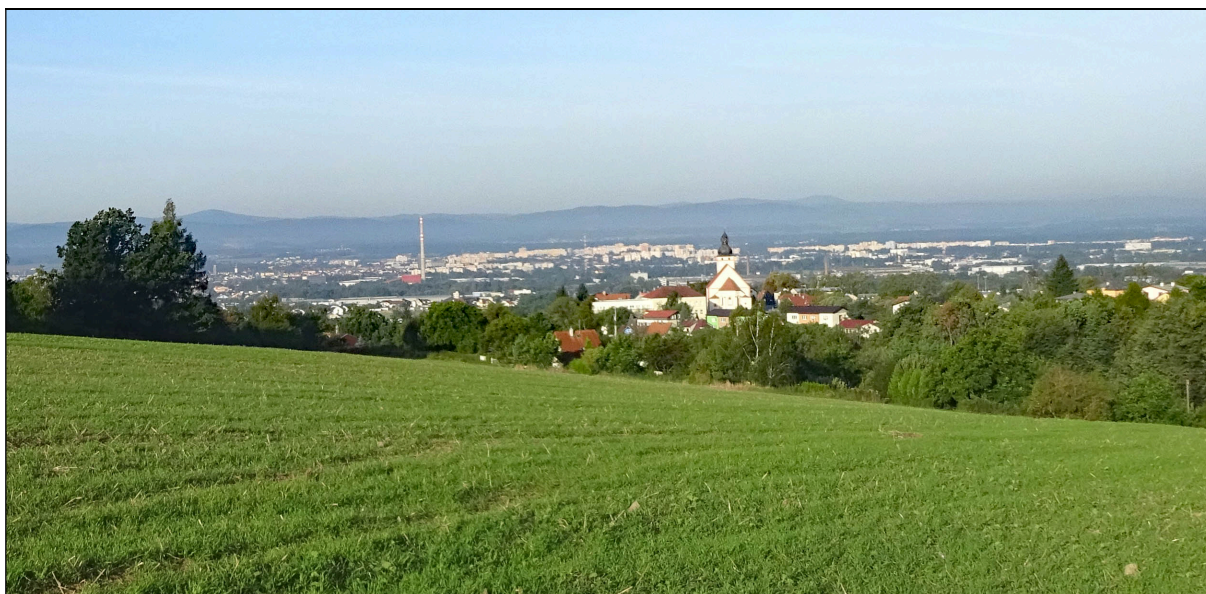
	strana
1. Krajinný ráz.....	4
2. Identifikace hodnocené oblasti a místa krajinného rázu	5
3. Charakteristiky krajinného rázu	7
3.1. Přírodní.....	7
3.2. Kulturní a historické	16
3.3. Vizuelní.....	20
4. Celková hodnota krajinného rázu	22
5. Shrnutí.....	23
6. Závěr	25
7. Podklady.....	25
8. Seznam příloh	26

1. Krajinný ráz

Krajinný ráz je v § 12 zákona ČNR č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny definován jako přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti. Je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Ochrana krajinného rázu zajišťuje komplexní ochranu krajiny, především ochranu přírodních a estetických hodnot, významných krajinných prvků (VKP) a zvláště chráněných území (ZCHÚ), kulturních dominant, harmonického měřítka a vztahů v krajině.

Krajinný ráz není všude stejně výrazný, neopakovatelný, jedinečný a cenný. Krajinu, ve které jsou přítomny mimořádné a jedinečné hodnoty přírodní, kulturní nebo estetické, je třeba chránit s větší přísností než krajinu, ve které jsou tyto hodnoty přítomny sporadicky nebo v ní přítomny nejsou vůbec. K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami může příslušný orgán ochrany přírody a krajiny zřídit přírodní park.

Jihočeský kraj má řadu přírodních parků ve smyslu zákona č. 114/1992 Sb., ale žádný z nich se nerozkládá v blízkosti města České Budějovice. Nejbližším je přírodní park Soběnovská vrchovina, jehož severní hranice probíhá cca 21 km jižně od Českých Budějovic, nebo přírodní park Homolka – Vojířov, jehož západní hranice probíhá cca 25 km východně od Českých Budějovic. Všechny ostatní přírodní parky se rozkládají v ještě větší vzdálenosti od krajského města.

Obr. 1.: Pohled z polí pod Jivnem k západu, vlevo lesnatá hrana údolí Rudolfovského potoka, vpravo kostel Rudolfov, v pozadí České Budějovice

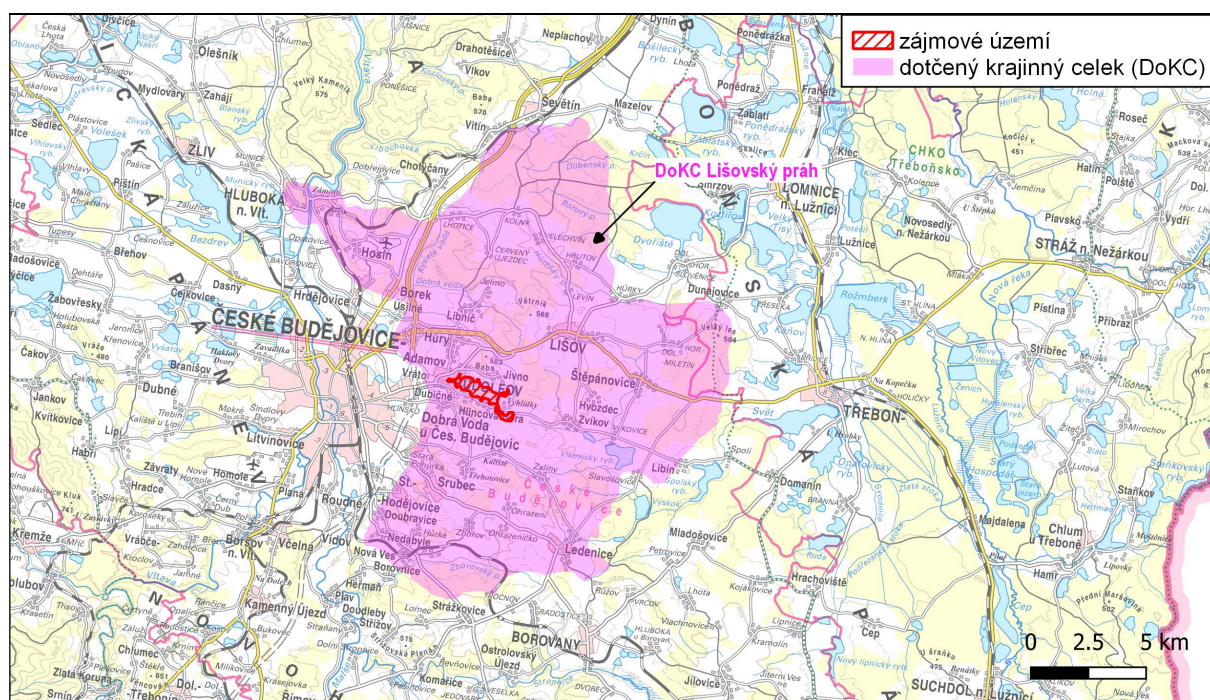
Předložené vyhodnocení krajinného rázu je vyhotoveno podle Metodického postupu pro posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz, ve smyslu § 12 zákona č. 114/1992 sb. o ochraně přírody a krajiny (metoda prostorové a charakterové diferenciacie území), autoři Vorel I., Bukáček R., Matějka P., Culek M., Sklenička P., Praha 2004.

2. Identifikace hodnocené oblasti a místa krajinného rázu

Oblast krajinného rázu je krajinný celek s podobnou přírodní, kulturní a historickou charakteristikou odrážející se v souboru jejích typických znaků, který se výrazně liší od jiného celku ve všech charakteristikách či v některé z nich a který zahrnuje více míst krajinného rázu. Je vymezena hranicí, kterou mohou být přírodní nebo umělé prvky nebo jiné rozhraní měnících se charakteristik. Ve starších metodikách byl užíván pojem **dotčený krajinný celek**.

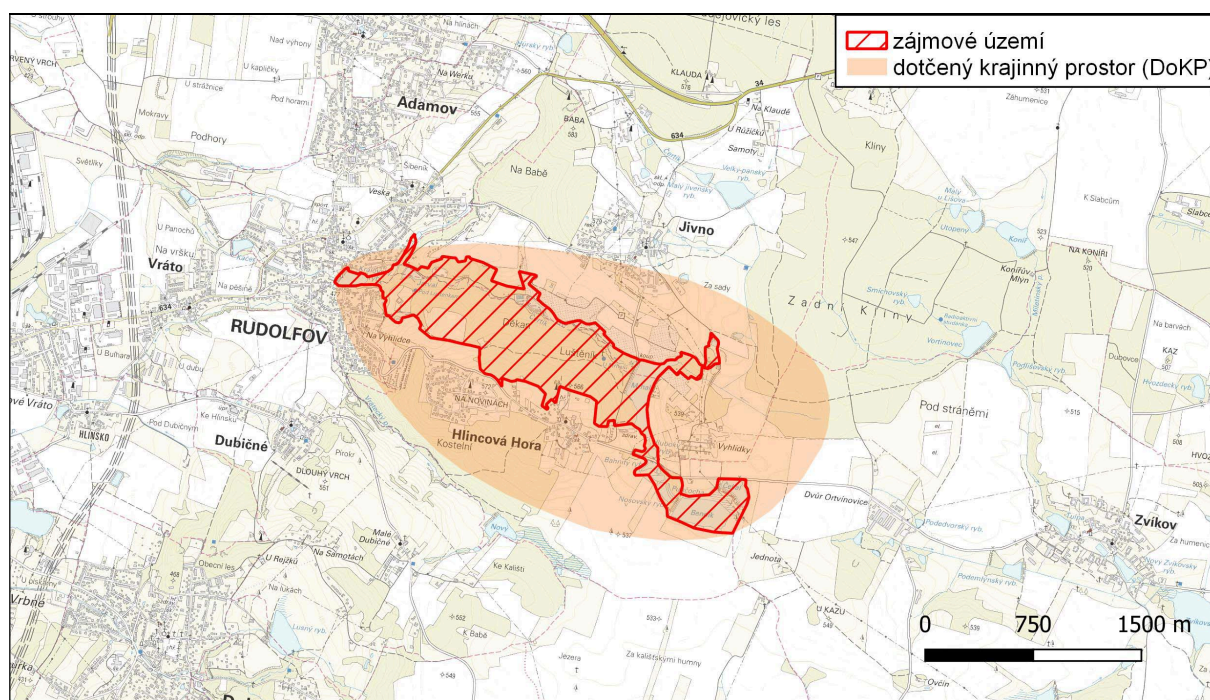
Dotčeným krajinným celkem je v tomto případě oblast Lišovský práh. Lišovský práh je geomorfologický podcelek a pahorkatina v západní části Třeboňské pánve, kterou odděluje od pánve Českobudějovické. Má rozlohu 212 km². Má podobu asymetrické hrástě omezené na západě a na východě zlomy a na severu a jihu zakončené tektonicky podmíněnými sníženinami. Jeho nejvyššími vrcholy jsou Baba u Rudolfova, Klauda, Na novinách (v minulosti též Hlincová hora), Větrník u Lišova, Dlouhý vrch u Dubičného, U Kazu, Kantorova hora u Jelma, Vávra u Červeného Újezdce, Račice u Hosína a Dunajovická hora u Dunajovic. Od sousedních oblastí krajinného rázu, kterými jsou ze západu Českobudějovická a z východu Třeboňská pánve, se odlišuje velmi výrazně. Nejde o žádnou pánev, sníženinu nebo rovinu, ale naopak o hřbet výrazně vystupující nad okolní terén a oddělující dvě jmenované pánve.

Obr. 2.: Dotčený krajinný celek Lišovský práh

Místo krajinného rázu je část krajiny relativně homogenní z hlediska přírodních, kulturních a historických charakteristik a výskytu estetických a přírodních hodnot, které odlišují místo krajinného rázu od jiných míst krajinného rázu. Je nejmenším hodnoceným prostorem; jedná se zpravidla o vizuálně vymezený krajinný prostor (konkávní nebo konvexní), který je pohledově spojený z většiny pozorovacích stanovišť nebo o území typické díky své výrazné charakterové odlišnosti. V případě předloženého hodnocení je posuzováno jedno místo krajinného rázu a jedná se o tzv. **dotčený krajinný prostor**.

Dotčeným krajinným prostorem je v tomto případě okolí Rudolfovského potoka (v některých mapách nese potok jméno Čertík), údolí a přilehlé plochy vyvýšené paroviny. Ze severu a východu je obkroužen lesními celky nad obcí Jivno, z jihu lesním porostem pod Hlincovou Horou, ze západu zástavbou města Rudolfov. Středem identifikovaného elipsovitého krajinného prostoru protéká Rudolfovský potok (Čertík), ve východní části pak dvojice potoků, kromě Rudolfovského též jeho bezejmenný levostranný přítok, na němž je vybudována soustava rybníků. Jedná se o konvexní krajinný prostor, zakřivený dovnitř, neboť jeho páteří je údolí.

Obr. 3.: Dotčený krajinný prostor Okolí Rudolfovského potoka

3. Charakteristiky krajinného rázu

Charakteristika krajinného rázu je dána druhem a uspořádáním krajinných složek, prvku a jevu nebo jejich souboru, které se podílejí na vzniku rázu krajiny. Jedná se o charakteristiky přírodní, kulturní a historické a vizuální, které vnímáme jakou soubor typických znaků.

3.1. Přírodní

Přírodní charakteristika krajinného rázu zahrnuje vlastnosti krajiny určené jak trvalými přírodními podmínkami, kterými jsou především geologické, geomorfologické, klimatické a biogeografické poměry, tak aktuálním stavem ekosystému.

Dle geomorfologického členění se identifikovaný dotčený krajinný prostor (DoKP) nachází v provincii Česká vysočina v Českomoravské soustavě (podsoustava Jihočeské pánve, celek Třeboňská pánev, podcelek Lišovský práh).

Zájmové území se prostírá v nadmořské výšce 410 m n.m. (hráz Královského rybníka) až 530 m n.m. (nad rybníkem Mrhal).

Co se týče klimatických charakteristik, DoKP se nachází na pomezí dvou klimatických regionů, a to MT9 (západní část) a MT5 (východní část). Pro klimatickou oblast MT9 je typické dlouhé léto, teplé a suché až mírně suché, přechodné období krátké s mírným až mírně teplým jarem a mírně teplým podzimem. Zima krátká, suchá a mírná, s krátkým trváním sněhové pokrývky. O něco chladnější je oblast MT5, pro niž je typické kratší léto, mírné až mírně chladné, suché až mírně suché, přechodné období, průměrné až delší, s mírným jarem a mírným podzimem, zimou normálně dlouhou, mírně chladnou, suchou až mírně suchou s normálním až krátkým trváním sněhové pokrývky.

Geologické poměry posuzovaného údolí jsou zajímavé díky odkryvům vzniklým těžbou v lomu. Rudolfovský potok mezi rybníkem Mrhal a Rudolfovem protéká převážně granulitem lišovského tělesa. Základním horninovým typem je zde na rozdíl od ostatních granulitových těles Českého masívu tmavě šedý pyroxenový granolit, tzv. trapp granolit. Pro lišovský masív je charakteristický výskyt tmavého (mafického) granulitu, který je špatně odkryt. Nejvýznamnější odkryv této ojedinělé horniny proto představuje Rudolfovský lom. Kromě zdroje nezvětralých vzorků ojedinělého trapp-granulitu se lom proslavil jako naleziště pegmatitových nerostů berylu, apatitu, skorylu, lithných turmalínů, mikroklínů, písčinkové žuly, muskovitu, biotitu a v neposlední řadě nerostů tzv. alpské parageneze, tj. prehnitu a epidotu. Odkryv poblíž západní strany lomu nabízí pohled na vrásovou stavbu migmatitu, horniny ze spodní části zemské kůry. Uvnitř lomu na západní straně si pak můžeme prohlédnout tzv. lineární stavbu (lineaci protažení) plastické smykové zóny.

Identifikovaný DoKP spadá do nejjižnějšího výběžku Bechyňského bioregionu. Bechyňský bioregion je situován v Táborské pahorkatině, kde geologickým podložím jsou převážně migmatity a migmatitizované ruly. Reliéf je převážně pahorkatinný. Původní vegetací byly hlavně acidofilní jedlové doubravy, náhradní vegetací pak mezofilní ovsíkové nebo střídavě vlhké bezkolencové louky. Flóra má charakter

hercynské květeny středních poloh. Fauna Bechyňského bioregionu je představována ochuzenými a silně pozměněnými živočišnými společenstvy. Významnějším prvkem je fauna rybníků, rybníčních okrajů a zbytkových mokřadů, patrná zejména ve fauně ptáků nebo vážek. Výrazná je fauna údolí Vltavy, zvl. měkkýši, podobně jako ve Slapském bioregionu (1.20), v jižní části zejména s výskytem zemouna skalního, sklovatky krátkonohé a řasnatky nadmuté. Vltava a Otava náležely původně parmovému pásmu, které je zachováno na Lužnici. Přítoky řek náležejí pstruhovému pásmu, místy se v nich vyskytuje rak kamenáč. Mezi významné druhy patří: ježek východní (*Erinaceus roumanicus*), polák chocholačka (*Aythya fuligula*), hohol severní (*Bucephala clangula*), holub doupňák (*Columba oenas*), výr velký (*Bubo bubo*), strakapoud prostřední (*Dendrocopos medius*), moudivláček lužní (*Remiz pendulinus*), lejsek malý (*Ficedula parva*), ropucha krátkonohá (*Epidalea calamita*), zemoun skalní (*Aegopis verticillus*), sklovatka krátkonohá (*Daubardia brevipes*), řasnatka nadmutá (*Macrogaster tumida*), rak kamenáč (*Astacus torrentium*), vážka podhorní (*Sympetrum pedemontanum*), vážka jasnosvrtná (*Leucorrhinia pectoralis*), střevlíčci *Pterostichus diligens*, *P. minor*, pestrokrovečník *Tillus elongatus*, páchník hnědý (*Osmoderma eremita*), zdobenec zelenavý (*Gnorimus nobilis*) a roháč obecný (*Lucanus cervus*).

Podle regionálně fytogeografického členění se zájmové území nachází ve fytogeografické oblasti mezofytikum, obvodu Českomoravské mezofytikum, ve fytogeografickém okrese Šumavsko – novohradské podhůří, podokresu Novohradské podhůří. Pro tento fytogeografický podokres je charakteristický suprakolinní vegetační stupeň (kopcovina), s květenou tvořenou jednotvárnými mezofyty, relativně kontinentální, srážkově nedostatkové klima (= vztah k průměrné izohyetě odpovídající nadmořské výšce fytochorionu), terén plochý i svažité, chudý substrát a mozaika lesnaté a zemědělsky využívané krajiny.

Co se týče rekonstrukční vegetace, v zájmovém území se vyskytovaly v nivě Rudolfovského potoka a jeho přítoků luhy a olšiny tříd *Salicetea purpureae*, *Alnetea glutinosae* a *Querco - Fagetea* (podsvaz *Alnenion glutinoso - incanae*), výše položené plochy paroviny byly obsazeny lesy charakteru kyselá doubrava třídy *Quercetea robori – petraea*.

Mapka potenciální vegetace (tj. taková, která by se zde vyvinula, kdyby na ni přestal působit člověk) má hrubší měřítko než rekonstrukční geobotanická mapa a v zájmovém území mapuje pouze bikové a/nebo jedlové doubravy (*Luzulo albidae – Quercetum petraeae*, *Abieti – Quercetum*).

Identifikovaný DoKP Okolí Rudolfovského potoka se vyznačuje svými typickými rysy a kvalitami. Především jde o pěknou mozaiku polopřírodních stanovišť, tedy lesů, rybníků, drobných vodních toků, na okraji na zvýšené parovině pak luk, polí a drobné zástavby, zejména chat. Jedná se o rekreační oblast, v níž je oceňován především klid, lesy a vodní plochy rybníků, zvláště rybník Mrhal. Prochází zde značené turistické stezky, cyklostezky a naučná stezka Cesta kolem hornického města. U rybníka Jarval stojí informační panel o biotě údolí s mnoha zdařilými fotografiemi.

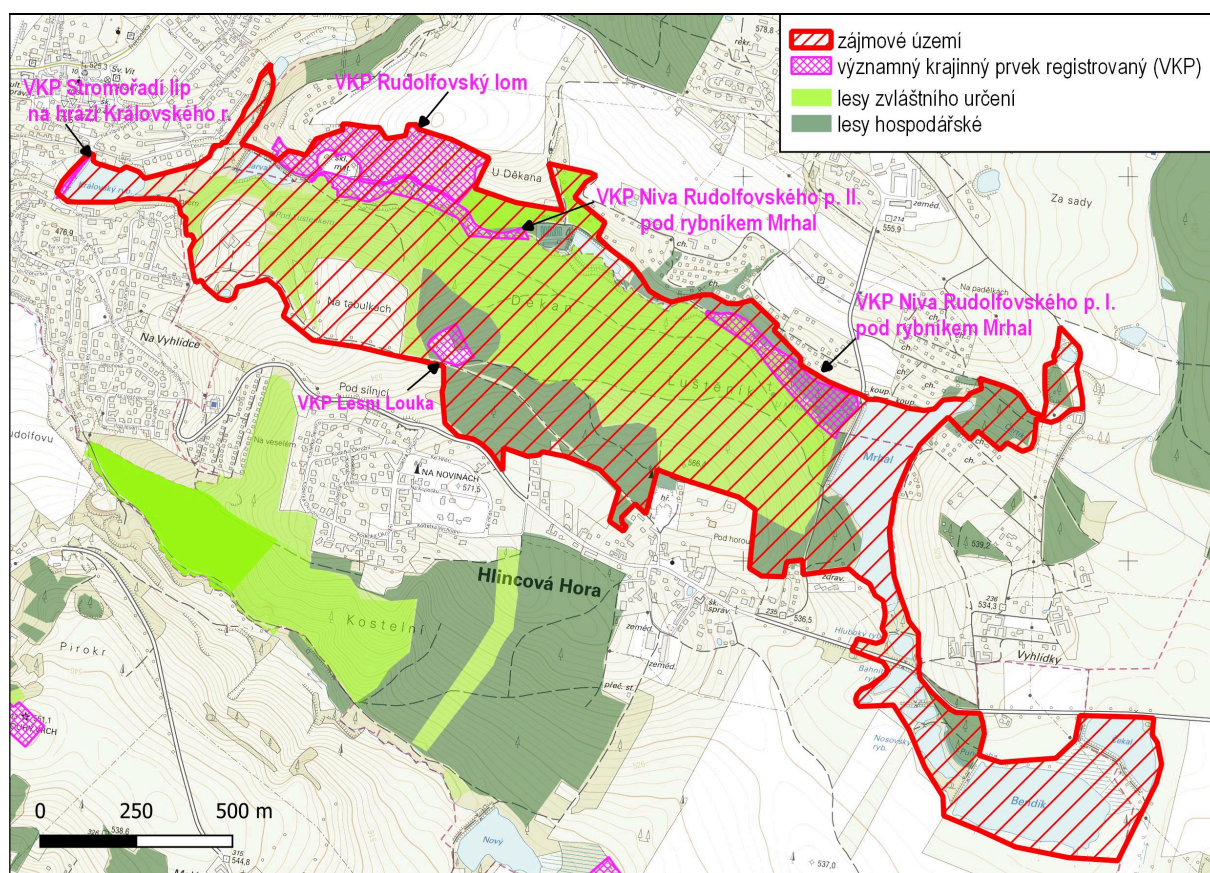

Obr. 4.: Rybník Jarval

Typické je vysoké zastoupení významných krajinných prvků. Dle zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny jsou významnými krajinnými prvky (VKP) všechny lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy a taková území, která jsou jako VKP zaregistrována příslušným orgánem ochrany přírody. V zájmovém území se nachází čtyři registrované VKP, a to

- Stromořadí lip na hrázi Královského rybníka
- Rudolfovský lom - dobývací prostor bývalého stěnového lomu včetně odvalů a výsypek
- Niva Rudolfovského potoka pod rybníkem Mrhal I a II ve dvou nespojitých částech
- Lesní louka s květenou přirozeného charakteru. Louka hostí i zvláště chráněné druhy rostlin, např. z čeledi vstavačovitě (tzv. orchideje) druhy prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*) a v roce 2019 zde byly ověřeny dvě kvetoucí rostliny druhu pětiprstka žežulník (*Gymnadenia conopsea*), informace AOPK J. Štěřbová (nález A. Vydrová, 17.6.2019).

Dále se zde nacházejí VKP ze zákona, a to lesní porosty v údolí, Rudolfovský potok a jeho niva, jeho bezejmenný levostranný přítok a jeho niva a četné rybníky vybudované na obou potocích (popsáno v textu dále).

Obr. 5.: Významné krajinné prvky registrované a lesní porosty (VKP ze zákona)

Lesní porosty v údolí jsou dvojího typu. Jednak jde o normální hospodářské lesy, často stejnověké monokultury jehličnanů (např. smrk ztepilý či nepůvodní douglaska tisolistá) s občasnou příměsí listnáčů (zejména buků). I v hospodářských lesích se však na některých místech více uplatňují listnáče, především buk, dub, javor či habr. Samovolně zde vyrostly také druhově a věkově pestřejší, převážně listnaté porosty na místech bývalé těžby nebo na podmáčených místech v okolí potoka. Tyto lesy vykazují větší druhovou rozmanitost v bylinném a keřovém podrostu. V území vyvěrá několik pramenů. V údolí se vyskytují také tři studánky s pitnou vodou, místně označované U Mrhalu, Pod Malým Mrhalem, Pod Lustenekem).

Obr. 6.: Pohled ze severní hrany do lesnatého údolí

Celé zájmové území je součástí povodí č.h.p. 1-06-03-056 Rudolfovský potok. Plocha povodí je 13,89 km², lesnatost 20%. Údolí Rudolfovského potoka je hluboce zaříznuté údolí, které se ve směru po jeho toku rozevívá do široké nivy. Koryto je přirozeného charakteru s četnými meandry, není napřímené ani zpevněné. Na Rudolfovském potoce a jeho levostranném přítoku je vybudována celá soustava malých rybníků. Na Rudolfovském potoce je to rybník Královský (k.ú. Rudolfov u Č. Budějovic), Jarval (k.ú. Rudolfov a Hlincová Hora), Letní (někdy též zvaný Malý Mrhal) (k.ú. Jivno a Hlincová Hora) a malý bezejmenný (k.ú. Jivno a Hlincová Hora). Na levostranném přítoku jsou to rybníky Hluboký, Bahnitý, Nosovský, Bendík (vše k.ú. Hlincová Hora) a Čekal (k.ú. Zvíkov u Lišova).

Obr. 7.: Rybník Čekal

Obr. 8.: Pohled na okraj soustavy rybníků jihovýchodního výběžku území, v pozadí mokřady v nivě

Největší rybník nese jméno Mrhal a je vybudován na soutoku Rudolfovského potoka a jeho bezejmenného levostranného přítoku na k.ú. Jivno a Hlincová Hora. Rybník Mrhal je průtočný rybník, který má dva přítoky – ze severovýchodu do něj přitéká Rudolfovský potok a vytváří Jivenskou zátoku a z jihu přitéká bezejmenný potok protékající rybníky Čekal, Bendík, Nosovský, Bahnitý a Hluboký a na Mrhalu vytváří Hlincohorskou zátoku. Délka vzdutí vodní hladiny je cca 530 m. Hloubka rybníka dosahuje u paty hráze až 15 m. Mohutná hráz je součástí západního břehu, má délku 250 m a v základu měří 17 m. Rybník Mrhal má dva odtoky – jeden je uprostřed hráze se stavidlem, druhý na začátku hráze směrem od Jivna. Na tomto výtoku vytváří odtékající voda nízký vodopád.

Dnešní rybník Mrhal byl založen v polovině 16. století jako zdroj vody pro pohon důlních a čerpacích strojů v Rudolfovském rudném revíru. S úpadkem těžby v 17. století byl rybník poškozen a přestal sloužit svému účelu. O jeho obnově bylo uvažováno již roku 1733, ale oprava rybníční hráze a celková obnova Mrhalu byla uskutečněna až roku 1771 na náklady města České Budějovice. Vzhledem ke své nadmořské výšce cca 510 m n. m. byl po obnově využíván k napájení vodních náhonů těžních strojů nejen v Rudolfově, ale díky důmyslné síti stok i v Dobré Vodě u Českých Budějovic. Rybník byl v roce 1958 vyhlášen kulturní památkou. Rybník neslouží k intenzivnímu chovu ryb, ale k rekreaci, tedy se nevypouští pravidelně, ale naopak velice výjimečně.

Při vypouštění rybníka kvůli opravě spodní výpusti v září 2018 (zhruba po 50 letech od posledního vypuštění) se ukázalo, že Mrhal je biotopem silné populace čtyř druhů vodních mlžů – velevrub malířský (kriticky ohrožený druh), škeble rybníčná (silně

ohrožený druh), škeble říční a velevrub nadmutý. Celkový počet všech mlžů na rybníce byl odhadnut přibližně na 100 000 jedinců, což je mimořádně početná populace. Je to způsobeno kombinací několika faktorů – rybník se dlouhodobě nevypouští a má dobrou kvalitu vody díky příznivému složení rybí obsádky a díky absenci zdrojů živinové zátěže v povodí. Většina populace mlžů byla po čtyřech dnech intenzivního sběru vysbírána a přesunuta do nových lokalit, částečně také do hlubších partií rybníka. Na rybníce a navazujícím toku se vyskytuje také silná populace raka říčního (kriticky ohrožený druh), ten byl z důvodu možného ohrožení račím morem ponechán na místě, pouze přesunut mimo provádění stavebních prací.

Obr. 9.: Rybník Mrhal, pohled od severu

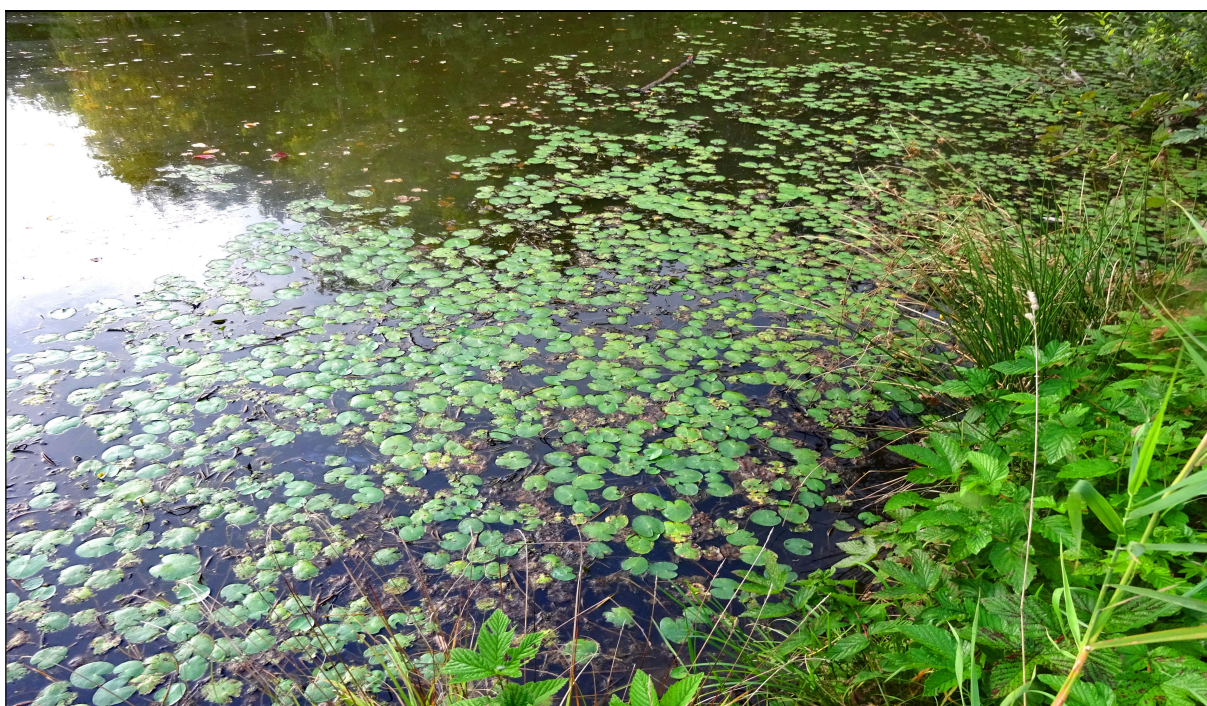
Ze zájmového území jsou dokladovány četné nálezy zvláště chráněných druhů (ZCHD) rostlin a živočichů ve smyslu zákona č. 114/1992 Sb. Byly provedeny průzkumy flóry, fauny i hub. Průzkumy jsou dokladovány jako Přílohy č. 1, 2, 5 a 6).

Nejaktuálnější je přehled ZCHD a druhů červených seznamů vyhotovený z databáze NDOP agenturou ochrany přírody a krajiny (AOPK). Seznam dokládá nálezy ZCHD a druhů červeného seznamu z období let 2010 – 2021 (k datu 9.3.2021). Výčet zahrnuje celkem 67 evidovaných taxonů, z toho je 47 druhů ZCHD, zbytek jsou druhy evidované červenými seznamy. ZCHD jsou evidovány následující:

- Rostliny 5 druhů
- Měkkýši 2 druhy
- Koryši 1 druh
- Blanokřídlí 1 rod
- Brouci 3 druhy
- Motýli 4 druhy

- Obojživelníci 6 druhů
- Plazi 5 druhů
- Ptáci 18 druhů
- Savci 2 druhy

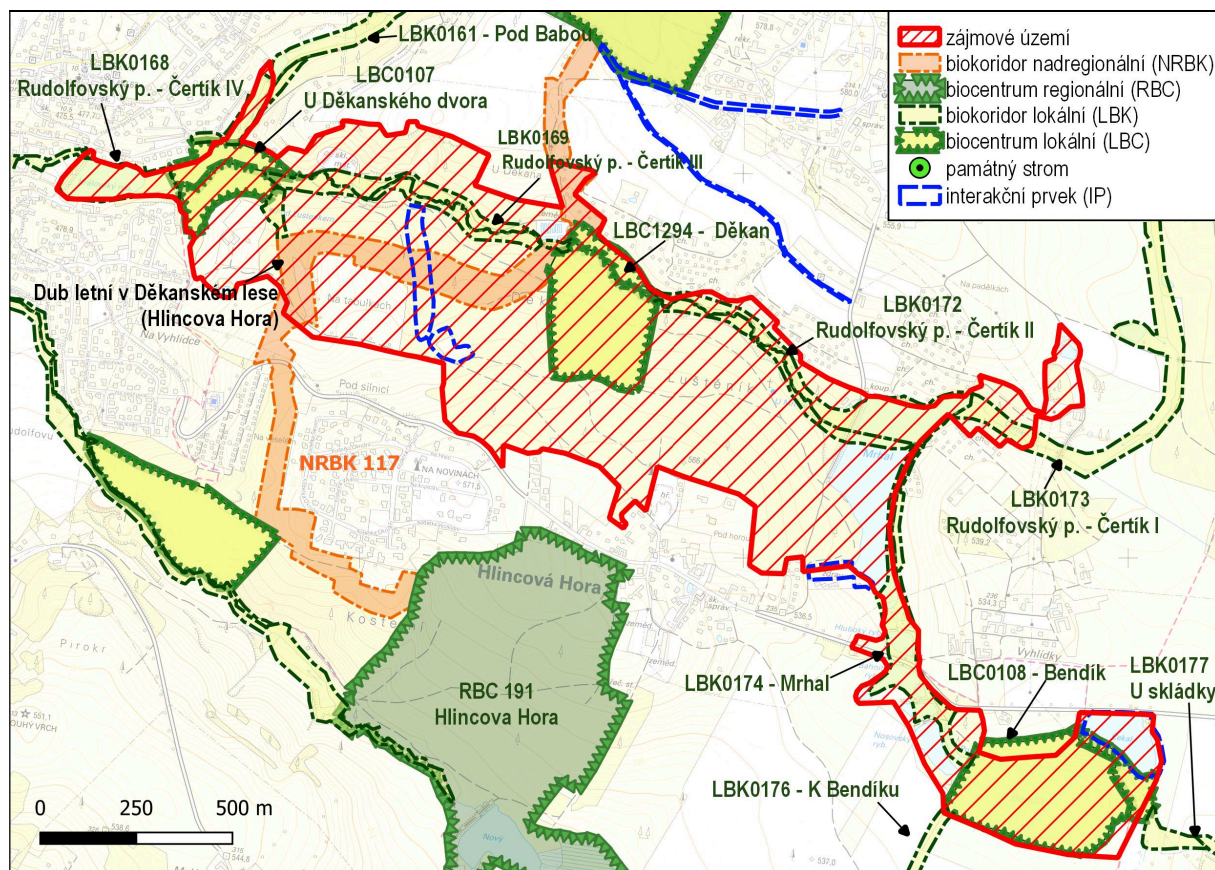
Mezi taxony tohoto přehledu je šest druhů řazených mezi druhy kriticky ohrožené, tedy do nejpřísněji chráněné kategorie. Tři druhy, a to rak říční, velevrub malířský a zmije obecná, jsou druhy původní, které zde stabilně žijí. Evidovány jsou ještě tři další kriticky ohrožené druhy, a to rostlina plavín štítnatý, který zde byl vysazen, a ptáci jeřáb popelavý, který zde byl pozorován na tahu, a strnad luční, který sem zaletuje. Ze zajímavějších druhů silně ohrožených jsou odtud dokladovány např. škeble rybníčná, mlok skvrnitý (rarita v Jihočeském kraji), rosnička zelená a další obojživelníci, užovka hladká, ledňáček říční, žluva hájní nebo vydra říční. Úplný výčet druhů vyskytujících se v zájmovém území dle databáze NDOP je Přílohou č. 4.

Obr. 10.: Plavín štítnatý na rybníku Jarval

Území je důležité také z pohledu územního systému ekologické stability (ÚSES), v jehož rámci se v krajině vymezují biocentra s biokoridory. Rudolfovský potok tekoucí východozápadním směrem je lokálním biokoridorem (LBK) a zahrnuje samotný tok a jeho břehové porosty. Na jmenovaném LBK jsou vymezena dvě lokální biocentra (LBC). První z nich LBC Děkan je vymezeno východněji kolem rybníka Letní (v některých mapách je bezejmenný) a zahrnuje kromě rybníka převážně lesní porosty. Druhé z nich LBC U Děkanského dvora je vymezeno v západní části kolem rybníka Jarval a zahrnuje jmenovaný rybník a jeho okolí, tedy louky a lesy. Z něj vybíhá k severu LBK Pod Babou. Dále údolí křížuje severojižním směrem nadregionální biokoridor (NRBK) č. 117 vedený východně od města a propojující nadregionální biocentra (NRBC) Blanský les a Hlubocké obory.

Obr. 11.: Územní systém ekologické stability v území a památný strom

V DoKP se nenachází žádné ZCHÚ ve smyslu zákona 114/1992 Sb. Nenachází se zde ani žádná evropsky významná lokalita (EVL) nebo ptačí oblast (PO) soustavy Natura 2000.

V DoKP se nachází jeden registrovaný památný strom ve smyslu zákona č. 114/1992 Sb., a to dub letní v Děkanšském lese na k.ú. Hlincová Hora poblíž zámečku Lustenek. Dále se zde nachází ještě jeden zajímavý strom, a to jinan dvouláčkový vysazený rudolfovským občanem na okraji Děkanšského lesa v k.ú. Hlincová Hora kolem r. 2013. Jedná se o stromek vypěstovaný ze semen jinanu, který přežil svržení atomové bomby v Hirošimě.

3.2. Kulturní a historické

Kulturní a historické charakteristiky jsou vyjádřeny historií a stavebními památkami měst a obcí, nacházejících se v DoKP. Území DoKP Okolí Rudolfovského potoka má velice bohatou a zajímavou historii spojenou zejména s dolováním. V DoKP se nachází obec Hlincová Hora a zasahují do něj okraje sídel Jivno a Rudolfov.

Hlincová Hora je samostatná obec ležící cca 6 km východně od centra Českých Budějovic. Dle výsledků posledního sčítání lidu z roku 2021 uvedených ve veřejné databázi Českého statistického úřadu žije v obci Hlincová Hora 445 obyvatel. Obec se skládá ze dvou základních sídelních jednotek – Hlincová Hora a Kodetka. Hlincová Hora byla založena na přelomu 13 a 14. století na pozemcích budějovické fary. V 15. století byla vesnice vypleněna, naopak ve století 16. ji čekal rozvoj, neboť v okolí se dolovala stříbrná ruda. Od 17. století nese sídlo svůj český název Hlincová Hora. Do současnosti se dochovala návesní kaple sv. Jana Nepomuckého v centru obce. Kolem kaple je Národním památkovým ústavem evidována malá plocha archeologických nálezů. Západně od středu původní vsi kolem kóty 571 m n.m. v místě bývalé Kodetovy zahrady vznikla na konci 20. století nová obytná čtvrť Kodetka, dnes zastavěná moderními rodinnými domy. Aktuálně v roce 2023 je pro výstavbu připravena louka nad jižní hranicí navrženého přírodního parku na k.ú. Hlincová Hora (ulice Na Lukách) pod silnicí do Rudolfova. Pozemek je zasíťovaný a začíná výstavba prvních domků.

Obr. 12.: Hlincová Hora – Kodetka, pozemky pro výstavbu

V severozápadním výběžku katastrální území Hlincová Hora stojí zámeček **Lustenek**. Jmenovaná stavba má zajímavou historii. Jedná se o renesanční dvůr postavený na konci 16. století. Už od začátku jej doprovázely spory majitele stavby s děkanstvím v Budějovicích, na jehož pozemcích stavba stála. Na začátku třicetileté války v roce 1619 byl zámeček stejně jako celý Rudolfov vypleněn. O několik let později byl opraven a přešel do vlastnictví českobudějovického děkanství. Objekt poté sloužil jako hospodářské zázemí děkanství a příležitostné venkovské sídlo děkanů, proto byl nazývaný též Děkanský dvůr. Na začátku 18. století došlo k barokní přestavbě, při níž bylo přistavěno čelní křídlo budovy s nástavbou sýpky a domácí kaple a naopak byla zazděna původními sgrafity zdobená brána s menší boční brankou pod ní. Roku 1828 dvůr vyhořel a následnou klasicistní úpravou o

rok později získal současnou podobu, která je oproti původnímu vzhledu více hospodářského charakteru. V roce 1948 byl dvůr jako církevní majetek zkonfiskován státem. Využívaly jej Státní lesy a sloužil jako sklad, JZD Hlincová Hora mělo na zahradě drůbežárnu. V roce 2014 byl značně zdevastovaný objekt vrácen českobudějovické diecézi. Jelikož se jedná o hodnotnou památku renesanční architektury na Českobudějovicku, je chráněn jako nemovitá kulturní památka.

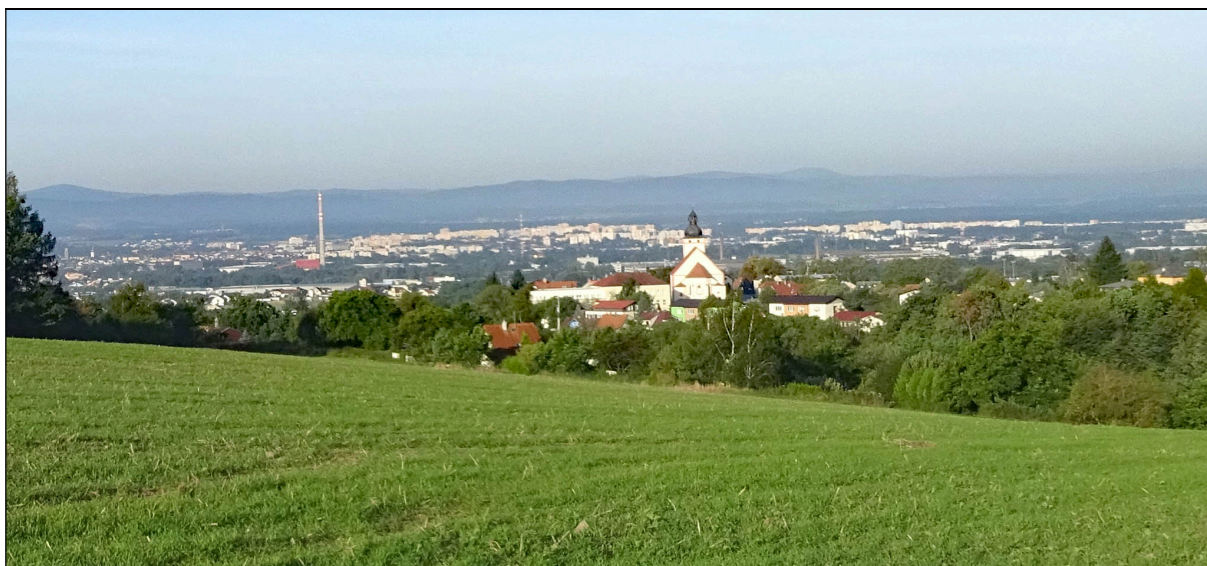
Obr. 13.: Zámeček Lustenek

Jivno je samostatná obec ležící cca 7 km VSV od centra Českých Budějovic. Dle výsledků posledního sčítání lidu z roku 2021 uvedených ve veřejné databázi Českého statistického úřadu žije v obci Jivno 426 obyvatel. Obec se skládá ze dvou základních sídelních jednotek – Jivno a Vyhlídky. První zmínka o obci Jivno pochází ze 14. století. Dlouhou historii zde má výroba cihel a tašek pro stavby v nedalekých Českých Budějovicích. Do DoKP zasahuje jen jižní okraj obce, velká chatová kolonie u rybníka Mrhal a samoty Vyhlídky.

Obr. 14.: Jivno, pohled od severu na lesnatou hranu údolí, z lesa vykukují stavby chat a domů

Rudolfov je město ležící cca 5 km východně od centra Českých Budějovic. Dle výsledků posledního sčítání lidu z roku 2021 uvedených ve veřejné databázi Českého statistického úřadu žije v Rudolfově 2 489 obyvatel. Město císaře Rudolfa bylo založeno roku 1585 na základě Rudolfovy listiny, kterou vznikajícímu hornímu městu udělil rozsáhlá privilegia. Od 14. století se v jeho okolí těžila stříbrná ruda. Kolem roku 1600 již začala těžba ztrácet výnosnost. Rudolfov se na začátku 17. století připojil ke stavovskému povstání a poskytl útočiště vojsku Matyáše Thurna, který obléhal katolické České Budějovice. Když odtáhl, budějovičtí se spojili s vojskem císařského generála Buquoye a Rudolfov byl 15.6.1619 vypleněn a obyvatelstvo vyvražděno. Později bylo město pomalu obnoveno, ale významu sousedních Českých Budějovic již nikdy nedosáhlo. Z památek se zde zachoval kostel sv. Víta s farou, starobylý Perkmistrovský dům nebo bývalý zámek, později využívaný armádou (dělostřelci).

Obr. 15.: Rudolfov s dominantou kostela, pohled od východu

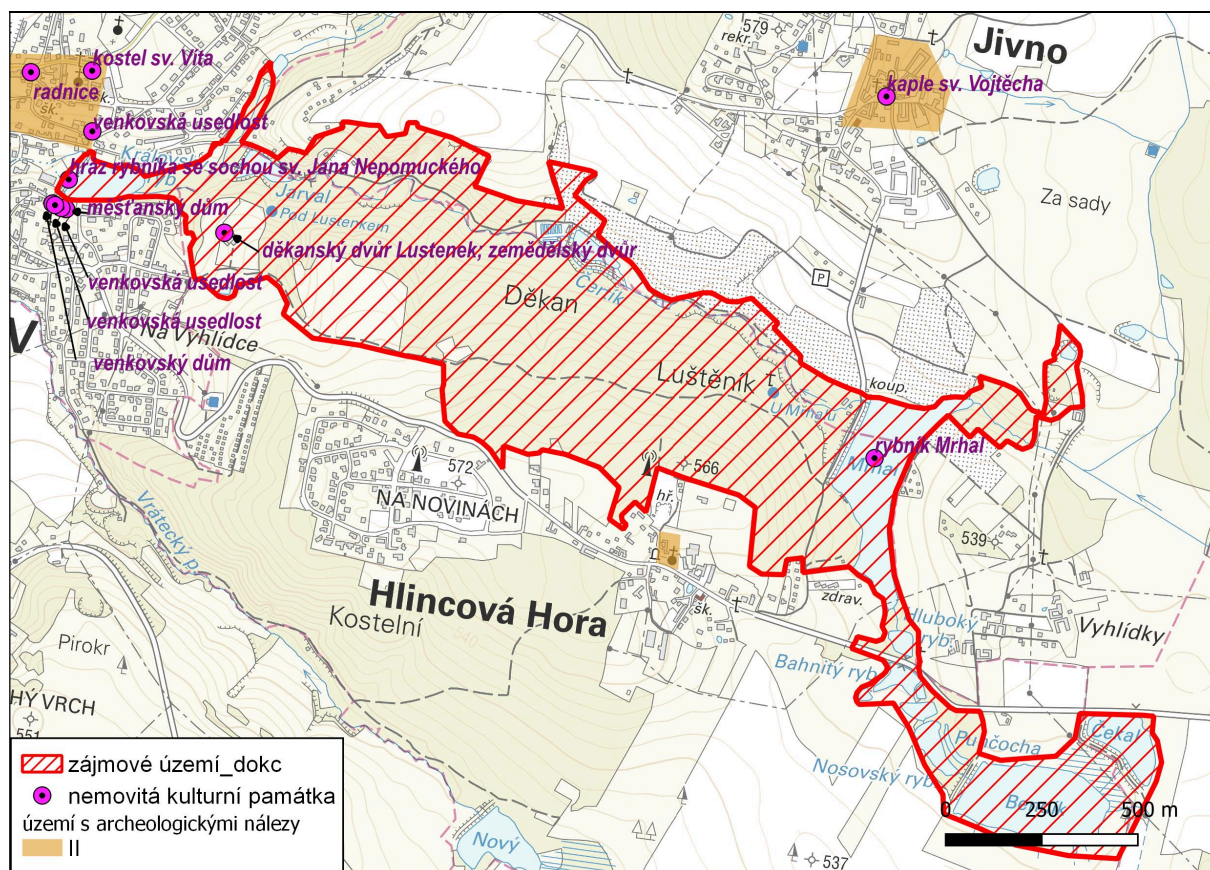
Do DoKP spadá Královský rybník včetně jeho hráze, po níž vede komunikace doprovázená mohutnými lipami. Národní památkový ústav eviduje nemovitou kulturní památku Hráz Královského rybníka se sochou sv. Jana Nepomuckého. V lese u studánky pod rybníkem Mrhal je osazen litinový kříž.

Údolím Rudolfovského potoka vede naučná stezka **Cesta kolem hornického města**. Stezka měří 5 km, začíná i končí v Rudolfově. Má 12 panelů které popisují příběh hornického města, upozorňují na mizející báňská díla a zanikající stoky, které sloužily hospodaření s vodou při zpracování vytěžené rudy.

Národní památkový ústav eviduje v kategorii nemovitých kulturních památek rybník **Mrhal**, nacházející se na soutoku Rudolfovského potoka a jeho bezejmenného levostranného přítoku cca 2 km východně od okraje Rudolfova. Rybník byl vybudován jako vodní nádrž pro potřeby stříbrných dolů jako zdroj vody pro pohon důlních a čerpacích strojů v Rudolfovském rudném revíru a sloužil až do začátku 17. století. Rybníční hráz má výšku cca 17 m. V souvislosti s úpadkem těžby byl rybník

poškozen a obnoven byl až na konci 18.- století. Vzhledem ke své nadmořské výšce cca 510 m n. m. byl po obnově využíván k napájení vodních náhonů těžních strojů nejen v Rudolfově, ale díky důmyslné síti stok i v Dobré Vodě u Českých Budějovic. V roce 1958 byl vyhlášen kulturní památkou.

Obr. 16.: Mapa výskytu evidovaných nemovitých kulturních památek v území

Na počátku 20. století působil v okolí města Rudolfova místní okrašlovací spolek. V jeho vlastnictví se od roku 1928 nacházely některé pozemky, které jsou součástí dnes posuzovaného krajinného prostoru. Je tedy zřejmé, že již historicky je ochrana dotčeného prostoru před negativní činností předmětem zájmu místních obyvatel.

3.3. Vizuální

Estetické hodnoty krajiny jsou dány zejména prostorovými vztahy a uspořádáním krajinné scény, harmonií vztahů a měřítka. Předpokladem vzniku estetické hodnoty jsou subjektivní vlastnosti pozorovatele, objektivní okolnosti pozorování a objektivní vlastnosti krajiny (estetická atraktivnost daná vymezením, skladbou a formami prostorů, rozlišitelnou a zapamatovatelnou konfigurací prvků, harmonií vztahů v krajině a absencí rušivých prvků).

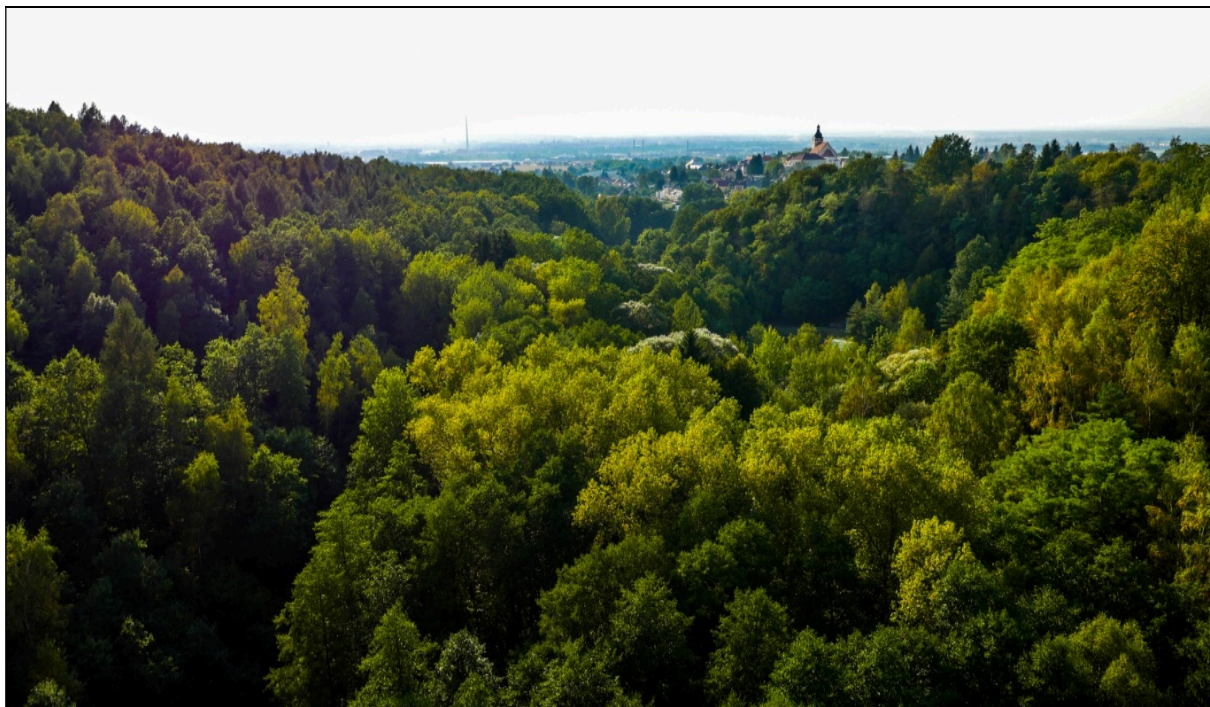
Harmonické měřítko krajiny vyjadřuje takové členění krajiny, které odpovídá harmonickému souladu činností člověka a přírodního prostředí a způsobům trvale udržitelného využívání dané krajiny. Z hlediska fyzických vlastností krajiny se jedná o soulad měřítko celku a měřítko a jednotlivých prvků. Harmonické vztahy v krajině vyjadřují soulad činností člověka a přírodního prostředí (absence rušivých jevů), trvalou udržitelnost užívání krajiny, harmonický soulad jednotlivých prvků a prostorů krajinné scény.

Řešený DoKP se vyznačuje významnými krajinářsko-estetickými hodnotami. Přírodní hodnoty krajinné scény mají mnoho aspektů a nejsou v DoKP přebity prvky technické infrastruktury. Kulturně historické hodnoty jsou zastoupeny ve zvýšeném měřítku, neboť území má bohatou a pestrou historii svého osídlení. Hodnoty vizuální jsou dány charakterem DoKP – nejde o území s mimořádnými výhledy, neboť se jedná o údolí. Nicméně i vizuální hodnoty pohledové scény jsou vysoké, neboť převládá příjemný uklidňující pohled do zeleně.

Obr. 17.: Panorama údolí Rudolfovského potoka s pohledem na rybník Jarval, Jivno (vlevo) a Hlincovou Horu (vpravo), fotografie převzata od zadavatele

Obr. 18.: Pohled na lesnaté údolí směrem k Českým Budějovicím a Rudolfovu s dominantou kostela sv. Víta v pozadí, fotografie převzata od zadavatele

Nejhezčí výhled na Rudolfov v DoKP poskytuje pohled od jihu z luk pod Kodetkou příhodně nazvaných Pod silnicí a Na vyhlídce. Dominantou tohoto pohledu je Rudolfovský kostel, nacházející se mimo vymezený DoKP, a lesy uvnitř řešeného DoKP poskytující tomuto pohledu pěknou zelenou kulisu.

Obr. 19.: Pohled z jihovýchodu na Rudolfov s dominantou kostela

4. Celková hodnota krajinného rázu

Z předchozího výčtu významnějších rysů a hodnot krajinného rázu dotčeného krajinného prostoru je zřejmé, že jsou v něm přítomny jedinečné hodnoty, a to přírodní, kulturní a historické i vizuální. Především jde o pěknou mozaiku polopřírodních stanovišť, tedy lesů, rybníků, drobných vodních toků, na okraji na zvýšené parovině pak luk, polí a drobné zástavby zejména chat. Zároveň jde o území s bohatou a zajímavou historií. Jedná se o rekreační oblast, v níž je oceňován především klid, lesy a vodní plochy rybníků, zejména rybník Mrhal. Prochází zde značené turistické stezky, cyklostezky a naučná stezka nazvaná Cesta kolem hornického města.

Ze sledovaných přírodních hodnot krajinného rázu je typické vysoké zastoupení významných krajinných prvků (VKP). Zastoupeny jsou VKP ze zákona, a to lesní porosty, Rudolfovský potok a jeho niva, jeho bezejmenný levostranný přítok a jeho niva a četné rybníky vybudované na obou potocích. Dále se v území nacházejí čtyři VKP zaregistrované příslušným orgánem ochrany přírody. Údolím prochází několik vymezených prvků sítě územního systému ekologické stability (ÚSES). Ze zájmového území jsou dokladovány četné nálezy zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů ve smyslu zákona č. 114/1992 Sb. a druhů červených seznamů. Výčet poskytnutý Agenturou ochrany přírody a krajina (AOPK) ke dni 9.3.2021 z období let 2010 – 2021 zahrnuje celkem 67 evidovaných taxonů, z toho je 47 druhů ZCHD, zbytek jsou druhy evidované červenými seznamy. V území roste jeden evidovaný památný strom.

Stejně vysoké jako hodnoty přírodní jsou hodnoty kulturně historické, neboť území má velice pestrou a zajímavou minulost spojenou se středověkým dolováním zejména stříbrné rudy. V krajině jsou dosud patrné náhony a stoky, svědčící o hospodaření s vodou v souvislosti s těžbou a zpracováním vytěženého materiálu. V území se nachází několik nemovitých kulturních památek evidovaných Národním památkovým ústavem, a to zámeček Lustenek, rybník Mrhal a hráz Královského rybníka se sochou sv. Jana Nepomuckého. Údolím Rudolfovského potoka vede naučná stezka Cesta kolem hornického města.

Hodnoty vizuální jsou dány charakterem DoKP – nejde o území s mimořádnými výhledy, neboť se jedná o údolí. Nicméně i vizuální hodnoty jsou vysoké, neboť převládá příjemný uklidňující pohled do zeleně.

Harmonické měřítko krajiny je dáno harmonickým souladem měřítko prostorové skladby krajiny (celku) s měřítky staveb, zařízení a stop hospodářské činnosti (prvků). Celkově lze konstatovat, že Údolí Rudolfovského potoka vykazuje esteticky hodnotný harmonický soulad krajiny. Jak vyplývá z předchozích odstavců, jedná se nepochybně o lokalitu s významnými soustředěnými přírodními, kulturně historickými i estetickými hodnotami, které jsou navzájem vyvážené a v harmonickém měřítku.

5. Shrnutí

Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny v § 12 uvádí: *K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami, který není zvláště chráněn podle části třetí tohoto zákona (tedy není součástí zvláště chráněného území), může orgán ochrany přírody zřídit obecně závazným právním předpisem přírodní park a stanovit omezení takového využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.*

Jak vyplývá z celého předchozího textu, údolí Rudolfovského potoka je územím s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami a disponuje tudíž kvalitami pro vyhlášení přírodního parku ve smyslu § 12 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny.

Ve vnitřním prostoru vymezeného území se nenachází souvislá zástavba pro trvalé ani rekreační využití. Souvislá zástavba ale soustředěna těsně u navržené hranice: ze severní strany (Jivno), z jižní strany (Hlincová Hora) a ze západní strany (Rudolfov). Vymezené území je v současnosti rekreační oblastí, v níž je oceňován především klid, lesy a vodní plochy rybníků, z nichž nejvýznamnější je rybník Mrhal. Prochází zde značené turistické stezky, cyklostezky a naučná stezka nazvaná Cesta kolem hornického města. Údolí Rudolfovského potoka je využíváno nejen k rekreaci, ale i vzdělávání, zejména dětí a mládeže. Návštěvníci se mohou poučit o historii dolování na panelech již zmíněné naučné stezky a studovat okolní přírodu. Do údolí jsou vedeny např. vycházky přírodovědného kroužku organizovaného DDM České Budějovice, ale i vycházky škol v rámci výuky přírodovědných předmětů.

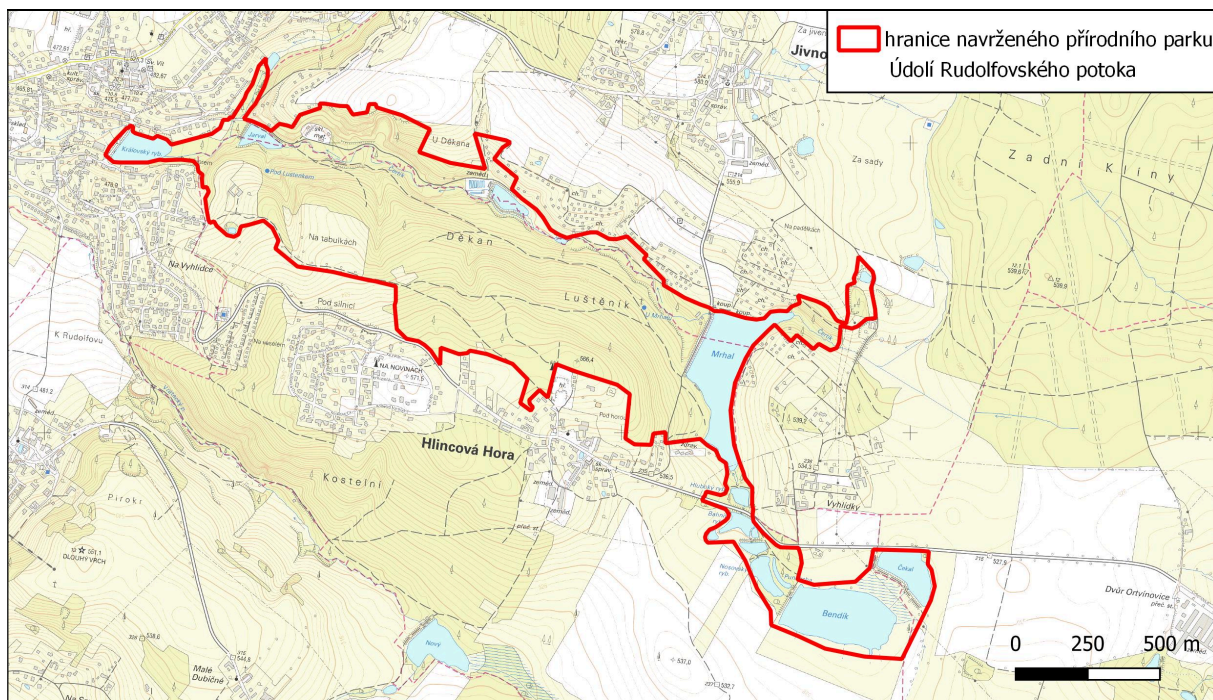
Na hranice vymezeného a posuzovaného území je dlouhodobě vyvíjen intenzivní tlak za účelem rozšiřování obytné nebo rekreační zástavby. Posuzované území přírodního charakteru je tak v čase neustále ohrožováno jeho postupným zmenšováním. Aktuálně (rok 2023) je pro výstavbu připravena louka nad jižní hranicí navrženého přírodního parku na k.ú. Hlincová Hora (ulice Na Lukách) pod silnicí do Rudolfova (Kodetka III). Pozemek je zasítovaný a probíhá výstavba prvních domků. Po jejich dostavění lze očekávat, že zájem o další výstavbu přirozeně vyvolá tlak na další rozšíření zastavitelných ploch z jihu od Hlincové Hory, stejně tak jako ze severu od Jivna či ze západu od Rudolfova. V lokalitě se též průběžně objevují snahy vedoucí ke zprůjezdnění údolí Rudolfovského potoka a k provedení odpovídajících stavebních úprav stávající místní komunikace ve prospěch automobilové dopravy. Všechny tyto aktivity v dlouhodobém měřítku ohrožují krajinářskou významnost posuzovaného území a při jejich postupné realizaci bude charakter dotčeného krajinného prostoru nevratně změněn.

Plocha posuzovaného území v navržených hranicích činí cca 130 ha, tedy 1,3 km². Ačkoliv přírodní parky ve volné krajině jsou obvykle rozsáhlejšími plochami (včetně obytné zástavby a dopravní infrastruktury), pro přírodní parky navazující na velká města je charakteristická spíše menší výměra. Například hlavní město Praha má v současné době 12 přírodních parků, z nichž některé jsou svojí výměrou podobné posuzované ploše – přírodní park Smetanka (1,5 km²), přírodní park Rokytky (1,4 km²). Obecně platí, že čím větší město, tím více si chrání poslední zbytky

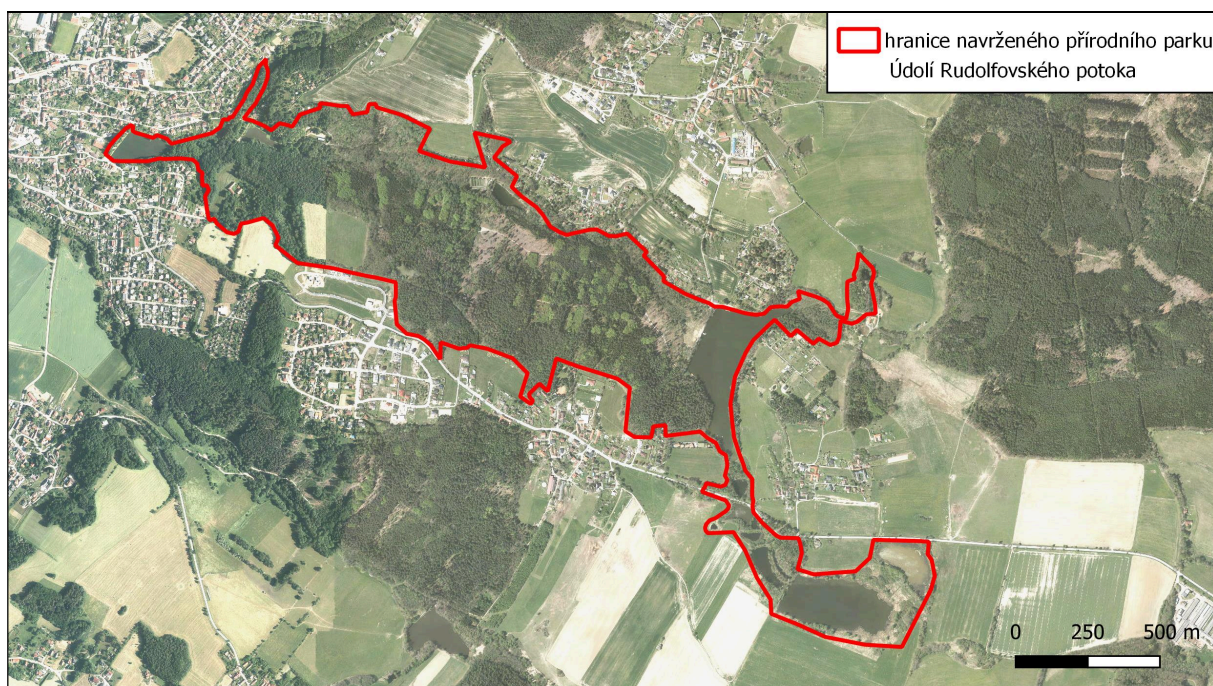

přírody polopřirozeného charakteru, které plní funkci rekreačního zázemí pro město. Pro ochranu těchto ploch je pak zvolena vhodná doplňková ochrana, odpovídající charakteru území. Jednou z možností zajištění ochrany většího území je vyhlášení přírodního parku.

České Budějovice nemají ve městě a v nejbližším okolí do 10 km žádný přírodní park. Vyhlášení přírodního parku v údolí Rudolfovského potoka tak může ochranu dotčeného území přiměřeným a vhodným způsobem podpořit.

Obr. 20.: Hranice navrženého přírodního parku nad mapovým podkladem

Obr. 21.: Hranice navrženého přírodního parku nad leteckým snímkem

6. Závěr

Na základě hodnocení vymezeného území v souladu s metodickými podklady pro hodnocení krajinného rázu lze konstatovat, že posuzované území naplňuje po obsahové stránce předpoklady pro vyhlášení přírodního parku a jeho vyhlášení lze z odborného hlediska doporučit.

7. Podklady

Podklady poskytnuté zadavatelem:

- Orientační zoologický a botanický průzkum, podklad pro biologické a další hodnocení, Rudolfovský lom, registrace VKP, A. Pavlíčko, 2014
- Doplnující zoologický a botanický průzkum, podklad pro biologické a další hodnocení, Rudolfovský lom, registrace VKP, A. Pavlíčko, 2015
- Znalecký posudek ve věci VKP Rudolfovský lom, V. Vrabec, 2015
- Informace o výskytu ZCHD a druhů č. seznamu v údolí Rudolfovského potoka, stanovisko AOPK, č.j. 03609/JC/18, Z. Hanč, 2018
- Seznam druhů ptáků z údolí Rudolfovského potoka z let 2005 – 2015, L. Mühlstein, 2015
- Zpráva o doplňujícím entomologickém průzkumu VKP Rudolfovský lom, J. Řehounek, 2015
- Houby v údolí Rudolfovského potoka, M. Kavková, 2015
- Rajlich P.: Geologie údolí Rudolfovského potoka
- Návrh na vyhlášení přírodního parku a přírodní památky Údolí Rudolfovského potoka, spolek Náš domov, 2021, adresováno KÚ JČK, odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví, České Budějovice

Odborné podklady:

- CULEK M. a kol.: Biogeografické členění České republiky, Enigma, Praha, 1996
- DEMEK J. a kol.: Hory a nížiny, zeměpisný lexikon ČSR, Academia, Praha 1987
- HEJNÝ S., SLAVÍK B.: Květena ČSR 1, Academia, Praha 1988
- MIKYŠKA R. a kol.: Geobotanická mapa ČSSR, Academia, Praha 1972
- NEUHAUSLOVÁ Z., MORAVEC J.: Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky, Botanický ústav Akademie věd ČR, Praha 1997

Webové stránky:

- Webové stránky <http://mapy.cz>
- Webové stránky <http://wikipedia.org>

8. Seznam příloh

- Příloha č. 1: Orientační zoologický a botanický průzkum, podklad pro biologické a další hodnocení, Rudolfovský lom, registrace VKP, A. Pavlíčko, 2014
- Příloha č. 2: Doplnující zoologický a botanický průzkum, podklad pro biologické a další hodnocení, Rudolfovský lom, registrace VKP, A. Pavlíčko, 2015
- Příloha č. 3: Znalecký posudek ve věci VKP Rudolfovský lom, V. Vrabec, 2015
- Příloha č. 4: Informace o výskytu ZCHD a druhů č. seznamu v údolí Rudolfovského potoka, stanovisko AOPK, č.j. 03609/JC/18, Z. Hanč, 2018
- Příloha č. 5: Seznam druhů ptáků z údolí Rudolfovského potoka z let 2005 – 2015, L. Mühlstein, 2015
- Příloha č. 6: Zpráva o doplňujícím entomologickém průzkumu VKP Rudolfovský lom, J. Řehounek, 2015
- Příloha č. 7: Návrh na vyhlášení přírodního parku a přírodní památky Údolí Rudolfovského potoka, spolek Náš domov, 2021, adresováno KÚ JČK, odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví, České Budějovice, 2021

Orientační zoologický a botanický průzkum

podklad pro biologické a další hodnocení

Rudolfovský lom

registrace VKP

2014

Alois Pavlíčko

Obsah

1.	Úvodní údaje	3
2.	Zkrácený nástin přírodních podmínek	5
3.	Metodika průzkumných prací	6
4.	Výsledky průzkumu	7
	4.1. Zoologické podklady	9
	4.2. Floristické údaje	13
5.	Diskuse a závěry.....	14
6.	Použitá literatura.....	19
8.	Přílohy (fotodokumentace, botanické snímky, dokumentace k lokalitě)	19

Úvodní údaje

V červenci roku 2014 jsem obdržel od právního zástupce občanského sdružení „Náš domov“ zadání na vypracování, doplnění obecných ekologických podkladů a odborných terénních podkladů pro možné biologické hodnocení pro budoucího zpracovatele ve věci registrace VKP Rudolfovský lom s důrazem na možná poškození stanovišť především zvláště chráněných druhů, včetně evropsky chráněných a ohrožených. Cílem orientačního průzkumu je především doplnění dat a údajů o stavu přírody a výskytu druhů. Tyto cíle a potřeby vyžadují dlouhodobé sledování, které však z důvodů úředně-správních není možné

Sledovaný prostor „**Rudolfovkého lomu**“ je pravobřežní část navazující východně města Rudolfov zahrnující 2 opuštěné lomy a mnoho zbytků po těžbě nerostných surovin. Prvek navazuje na údolní nivu s vymezenými údolními jasnou-olšovými luhy (L2.2A) podél potoka Čertík. Ke škodě pro rozhodování o registraci a potažmo využití území nebyla předmětná část součástí mapování biotopů. Rudolfovský lom zahrnuje více pozemků na katastrálních územích a jde o pozemky severně zpevněné údolní cesty z nichž jsou vyjmuty již zastavěné nebo jinak využitě na dně prvního lomu (např. p.čp 3541/1, 4, 47 a další vše v k.ú. Jivno). Mezi stěžejní a posuzované patří např. v k.ú. Jivno p.č. 3511/5, 25, 34, 43, 72, 88, 90, 91 3541/8, 3543, 3553/2 a 3558. Celý prostor je také evidován jako netěžené ložisko (viz [kraj-jihocesky.cz/file.php?par\[view\]=1&par\[id_r\]=82991](http://kraj-jihocesky.cz/file.php?par[view]=1&par[id_r]=82991) a navazující).

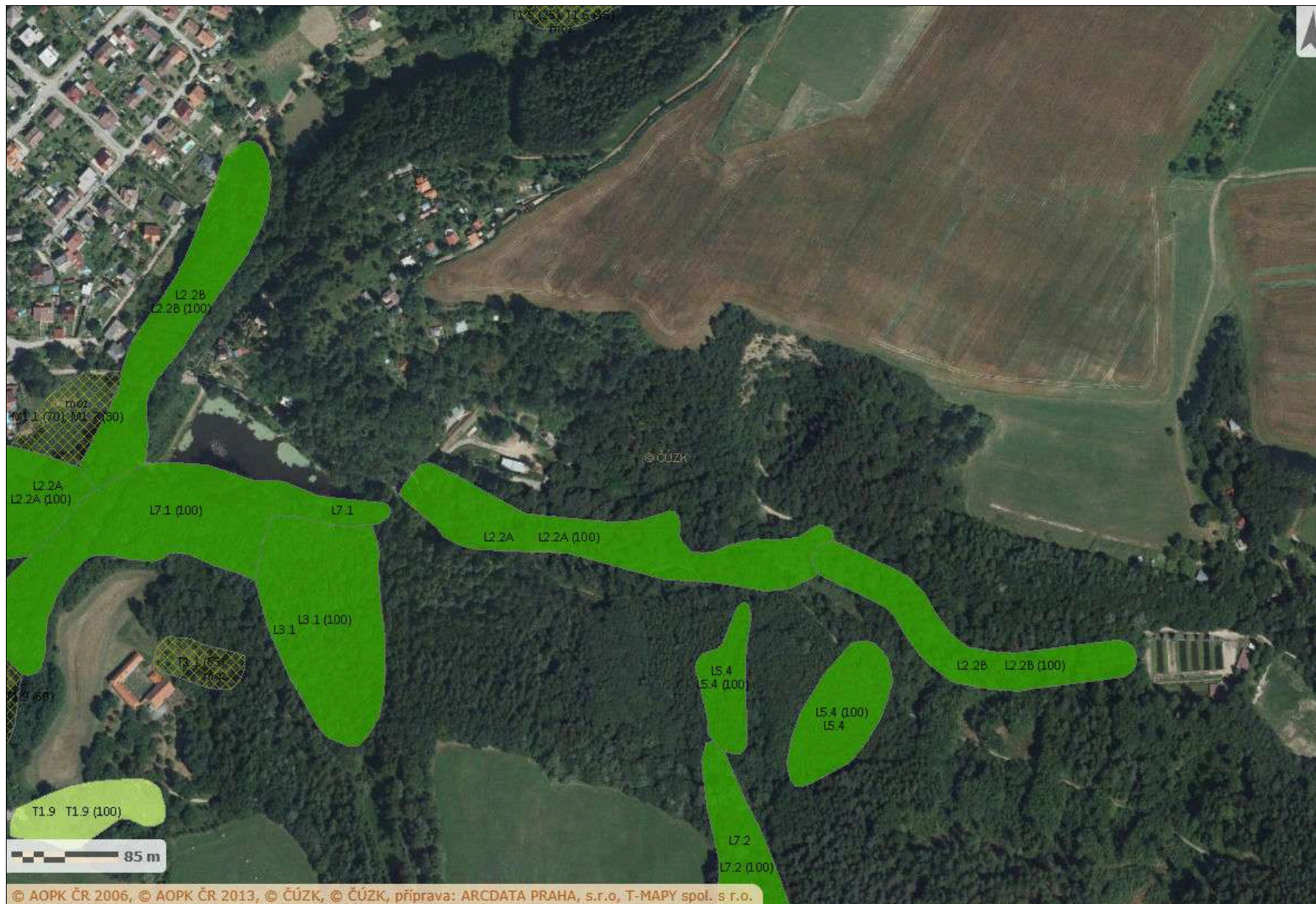
Hlavní zaměření terénních zjištění proběhlo na zjištění významných indikačních a zvláště chráněných organismů aktivujících, zjištěných v průběhu července. Současně bylo provedeno orientační v širším okolí, aby byly zjištěny další vazby a interakce v rámci přírodních procesů a stanovišť (zvláště ve vazbě na údolní nivu a rybníky) SV až SZ strana je jednoznačně ovlivněna intenzivním zemědělským obhospodařováním a vlastní prvek zde působí jako pufrční zóna, vše vzhledem k mobilitě druhů a jejich životním nárokům (např. potrava, úkryt, živné rostliny housenek).

Mapa zkoumaného území – podklad pro ochranu přírody, ÚPD (celková situace)

©Mapy.cz

Situační mapa Zelená, plochy navazující jižně na Rudolfovský lom (jasano-olšové luhy L2.2A a suché acidofilní doubravy L7.1 v protisvazích)

Zkrácený nástin přírodních podmínek

Stanoviště hodnoceného území se nacházejí v postupných stadiích sukcese směrem k ruderálním společenstvům (X7) v lemech, ale také ke světlomilným doubravám (suché acidofilní doubravy (L7.1) a nejcennějšími se jeví fragmenty obnažených stěn a ploch s různými typy sukcese (viz foto). Lemy cest a okraje ploch jsou potom významné svými přechody do křovin s *Rubus*, *Roboriana*, *Prunus*, *Sambucus* spp.), včetně eutrofizace (ruderalizace přes druhy *Urtica*, *Galium*, *Phalaris* etc.). Porosty od SV až SZ jsou ovlivněny zemědělskou činností (malé procento), vlastní vnitřní porosty potom ruderalizací (největší vliv), rekreací (nejmenší podíl). Intenzivním využitím a dobýváním nerostů došlo v minulosti k celkovému odlesnění a lokalita měla charakter spíše stepních trávníků, které se do dnešních dnů nedochovaly. Druhy na ně vázané potom na malých plochách a ve zbytkových populacích mohou využívat stěn, lemů a dna lomů (vše by nejspíše objasnil základní malakologický průzkum při biologickém hodnocení). Ochuzení o xerothermní prvky je zde značné díky převážnému pokrytí založeným lesem nebo spontánní sukcesí, která však do území vnesla nové prvky a zvýšila biodiverzitu.

Území přísluší mapovací pole (kvadrant) 7053 a v posuzovaném území se nenachází žádné zvláště chráněné území, nebo ptačí oblast, pouze navazuje, je ovlivněno významným nadregionálním biokoridorem (ÚSES).

Zájmové plochy se nachází v českobudějovické pánvi, vlastní pozemky potom vykazují známky údolní eroze a sestupů vzniklé díky zahlubování údolí potokem. Jedná se o jeho pravý břeh a terasu v mocných třetihorních vrstvách. Reliéf území je z minulosti většinou narušen těžbou hornin a nerostů.

Místo samé a nejbližší okolí leží na rozhraní a zlomu. Vyskytují se zde křídové usazeniny s jíly spadající do jihočeských pánví, geomorfologicky potom do pánve budějovické. Proti nim potom vystupují pestrá a složitá série moldanubika. Převažujícími půdními typy jsou modální pseudogleje a kambizemě. Celá oblast patří do *Mírněteplé oblasti* T11 (ca 50 letních dní, okolo 150 dní nad 10 stupňů Celsia, mrazivých do 110 s úhrnem srážek pod 400 mm a minimální sněhovou pokrývkou – do 50 dní v roce).

Výskyt řady druhů zde nalezených souvisí s potencionální vegetací a určuje charakter jejich výskytu. Základními jednotkami zde jsou acidofilní doubravy různých typů, v místech s příznivým chemismem potom dubohabřiny.

- *Dubohabřiny a lipové doubravy* (zde prakticky nezjistitelné).
- *Acidofilní bikové* (zde navazující) a *březové doubravy* vyskytující se na ochuzených stanovištích výše položených (např. hrana podél polí).

Celá oblast spadá do oblasti mezofytika, konkrétně Budějovická pánev a projevuje se výskytem druhů s rozšířením na většině území jižních Čech (např. batolec červený *Apatura ilia*).

Nadmořská výška se zde pohybuje mezi 470 až 525 metry.

Jižní a JV část – bývalé lomy (dno prvního lomu). V současnosti jde o soukromé pozemky využívané jako muniční sklad, rekreační a jinak, které nejsou součástí VKP. Významné pro biodiverzitu jsou však navazující lemy a zvláště svahy se světlinami

Pohled od severozápadu na střední část u druhého lomu. Cenné lemy, částečně však ruderalizované

Metodika průzkumných prací

Plochy pro VKP Rudolfovský lom byly zkoumány a navštíveny v průběhu července dvakrát, což je minimum pro zjištění druhů (časový limit nebyl delší). Optimální období bylo v hlavní sezóně (duben až srpen) a to přibližně osmkrát. Hlavní důraz byl kladen na zjištění zvláště chráněných organismů významných skupin (rostliny, hmyz, motýli). Pro potřeby mapování a terénních prací nemohl být zvolen červen, ale pouze redukované návštěvy na přelomu července a srpna (doba největší druhové diverzity rostlin a motýlů, zvláště s ohledem na evropsky chráněné modrásky, lišaje, přástevníky apod.). I zredukovaný počet poskytl základní přehled. Využito bylo základních podkladů k záměru a projektu dodaných právním zástupcem OS Náš domov, podkladů získaných z veřejně přístupných zdrojů a také podkladů orgánů ochrany přírody (státní seznam, nálezová databáze..).

Jednalo se o termíny:

29. červenec a 10. srpen 2014.

V rámci těchto termínů a exkurzí byly sledovány jednotlivé organismy a orientačně i vegetační prvky, jednotky. Při nepříznivých mikroklimatických podmínkách nebyly průzkumy prováděny a vždy bylo využíváno příznivého počasí. Determinováni byli všichni zachycení jedinci motýlů a rostlinné druhy z botanických průzkumů. Několik druhů hmyzu bylo dokladováno pro determinaci. Nálezy byly vždy písemně zaprotokolovány. Po té byla data zadána do počítače a sumarizována. Dalším výstupem a přílohou této zprávy jsou fotografické přílohy (včetně odkazu na úschovnu – v plném rozlišení). Sumarizující listy mapování jsou včleněny ve zprávě.

Vlastní území dané prostým výčtem pozemků (dotčené pozemky dle parcelních čísel z katastru nemovitostí str. 3 v předběžném výčtu) **nelze oddělit, zkoumat a posuzovat bez jeho návazností**. V tomto případě jde o lemy a navazující doprovodná společenstva při okrajích a to místy až do 50 m vzhledem k mobilitě druhů a jejich životním nárokům (potrava, nocování, zimování, úkryt, živné rostliny vývojových stádií apod.).

Výsledky průzkumu

Přehled zjištěných druhů

Druhy (denní motýli, případně další skupiny) byly řazeny pod názvy dle systému Laštůvka et Liška (2011). Za názvem motýla následuje zdroj (pokud se nejedná o vlastní pozorování), ekologické charakteristiky a nároky, jeho stupeň ochrany, případně četnost podle zjištěných jedinců (bez ohledu na použitou metodiku) s tím, že vesměs šlo o běžné a poznatelné druhy, které není třeba dokladovat. Fenologická data jsou zaznamenána v terénním deníku pro další využití, druhová fotodokumentace je součástí zprávy nebo příloh.

Rešerší výskytu druhů v oblasti (ND OP AOPK ČR) nebyl zjištěn výskyt chráněného organismu souvisejícího s vlastními pozemky biotopu, pouze na navazujících, což není způsobeno „nevýskytem“, ale pouze mírou prozkoumanosti území a formátem sběru dat.

Provedeným orientačním průzkumem bezobratlých (s důrazem na motýly) a během terénního šetření v území záměru byl v okolí potvrzen m.j. výskyt 3 chráněných motýlích taxonů ve dvou kategoriích (O, IV.) ochrany dle zákona 114/1992 Sb. (batolec červený, duhový *Apatura ilia, iris*) a ES, přílohy IV..

Z bezobratlých byly v lokalitě, zvláště v intenzivně pozměněné části, zaznamenány většinou běžné druhy, bez větší vypovídající hodnoty (např. z brouků bázlivec olšový, slunéčko sedmitečné, hlemýžď zahradní apod.). Pravděpodobnost nálezu dalších chráněných druhů bezobratlých je ale velká. Toto poznání se zvláště týká lemů a svažitých ploch okolo bývalých lomů a ploch po těžbě.

Během terénních šetření na byly na lokalitě zaznamenány i zvláště chráněné druhy obratlovců, které jsou současně zaneseny i v červené knize (*Bufo bufo, Erebia aethiops*..). Pozorování mobilních obratlovců (např. ptáci, netopýři) je v lokalitě běžné a výskyt specialistů se dále předpokládá v lemech křovin po okrajích (tento výzkum vyžaduje specialistu a není součástí této zprávy). Vlastní těžba nerostných surovin od rané fáze až po ukončení nepodporuje celkovou biodiverzitu a likviduje stanoviště. V tomto případě xerothermie trávníky a doubravy. V rámci objektivitu je nutné dodat, že po skončení těžby, za splnění předem daných podmínek jakými je zanechání intenzivních činností (např. nové výstavby, dále budování parkovacích ploch, přijetí zemědělské a lesnické rekultivace ploch, umístění skládky..) a ponechání biologickým procesům, posléze doplněných citlivým managementem a péčí o krajinu, dochází ke zvýšení biodiverzity a vzniku stanovišť pro výskyt chráněných a ohrožených druhů.

Druhy rostlinné byly řazeny pod názvy dle systému Kubát et. al. (2002) *Klíč ke květeně České republiky* a pro ekosystémové řazení (společenstev a biotopů) byl použit *Katalog biotopů České republiky* (Chytrý et. al. [eds.] 2010). Podrobné botanické snímky nebyly vytvářeny, vzhledem k orientačnímu, zkrácenému hodnocení a navíc by byly nadbytečné vzhledem k povaze šetření. Nejedná se o změny v managementu lesů a ploch, nýbrž o celkovou změnu ve využití stanovišť. Většina lemů navazující na zemědělsky obhospodařovaných plochy je tvořena běžnými druhy trav (*Alopecurus pratensis, Dactylis glomerata*..), nitrofilními bylinami (*Rumex obtusifolius, Taraxacum* sect. *Ruderalia*) nebo dosévanými druhy (*Trifolium pratense*).

Průzkum cílený na vodní druhy, jako vážky, korýše, vodní měkkýše, obojživelníky a další skupiny vyskytující se na dně lomů nebyl záměrně prováděn z důvodu pozdního období, ale bude stěžejním ve vztahu k biodiverzitě.

Základní terénní zjištění se omezilo na rychlý, lokálně cílený průzkum na přítomnost zvláště chráněných organismů podle naší legislativy, druhů požívající i evropské ochrany a na druhy vzácné, ohrožené, či jinak výjimečné. Nekladlo si za cíl kompletní zpracování stanovišť nebo intenzivní mapování lokality ve smyslu soudně znaleckého posudku.

4.1. Zoologické podklady

V oblasti se pravidelně vyskytují a byly zjištěny

A. Zvláště chráněné druhy (ZCHD)

podle vyhlášky č.395/1992 Sb. ve znění vyhl. 175/2006 Sb., které se zde vyvíjí nebo zde nalézají potravu, úkryt:

2 druhy obojživelníků

- ropucha obecná *Bufo bufo*, kategorie ohrožený (O)
- skokan zelený *Rana esculenta*, kategorie silně ohrožený (SO)

4 druhy plazů

- ještěrka obecná *Lacerta agilis*, kategorie silně ohrožený (SO)
- slepýš křehký *Anguis fragilis*, kategorie silně ohrožený (SO)
- užovka obojková *Natrix natrix*, kategorie ohrožený (O)
- zmije obecná *Vipera berus*, kategorie kriticky ohrožený (KO)

minimálně 3 druhy mravenců, 2 druhy čmeláků (*Bombus* spp.)

2 druhy motýlů

batolec červený *Apatura ilia*, kategorie ohrožený (O)

batolec duhový *Apatura iris*, kategorie ohrožený (O)

Dále byla pozornost napřena na možné ohrožení organismů kategorie

B. Evropsky významné druhy (EVD)

podle Směrnice o stanovištích (příloha II a IV), tzv. Natura 2000

Z těchto druhů zde byl doložen významný druh

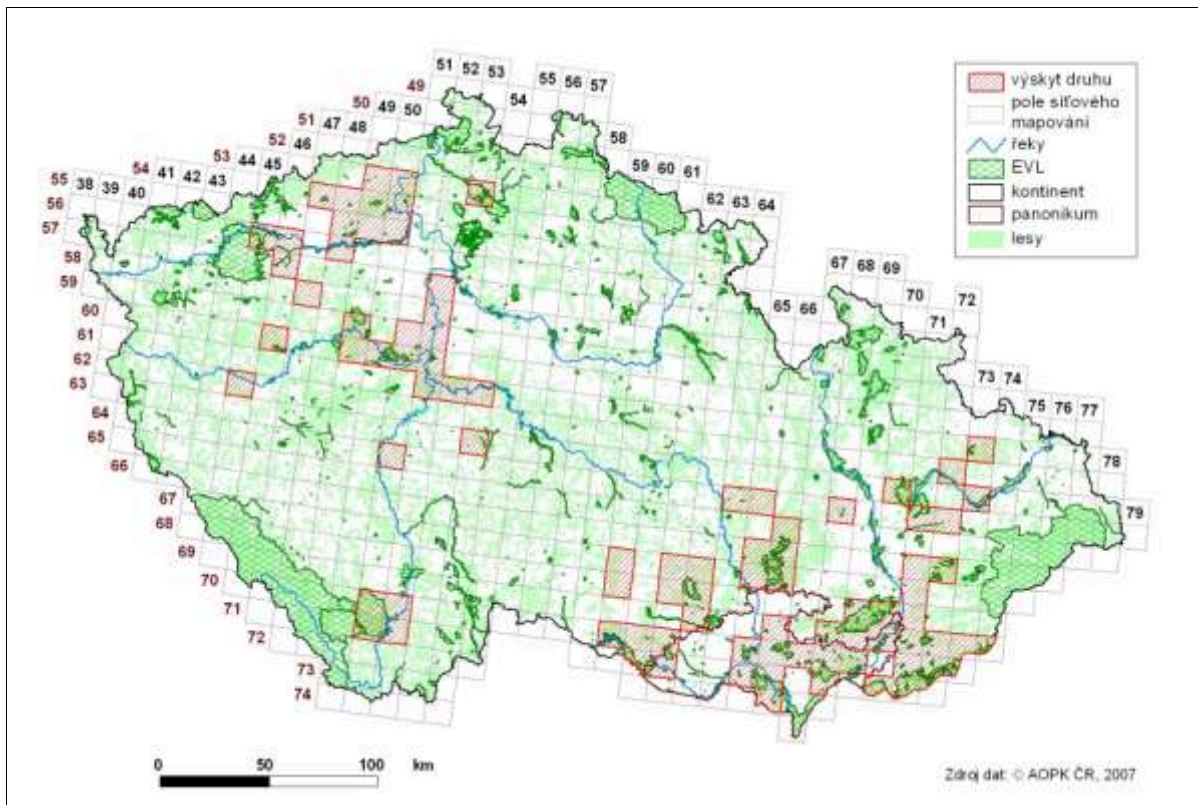
Přástevník kostivalový *Euplagia quadripunctaria*

Přástevník kostivalový byl zařazen mezi druhy chráněné v rámci celé Evropské unie. Stal se předmětem ochrany v evropsky významných lokalitách jako Bílé Karpaty, Slovenský kras nebo řecký ostrov Samos určené mimo jiné také k ochraně tohoto motýlího klenotu (světově nejpopulárnější lokalita tohoto druhu).

Rozšíření v ČR

V České republice se přástevník kostivalový vyskytuje v nižších a středních polohách. V minulosti byl více rozšířený, dnes je lokálně hojný převážně v termofytiku, a to především v okolí Prahy, kaňonu Vltavy a Berounky, v Českém krasu a Českém středohoří. Na Moravě se potom vyskytuje především v Moravském krasu, Bílých Karpatech, Pálavě a v NP Podyjí. Vymizel naopak ze západních a východních Čech a z větší části Českomoravské vrchoviny. (AOPK ČR, <http://www.biomonitoring.cz/druhy.php?druhID=13>)

Rozšíření přástevníka kostivalového *Euplagia quadripunctaria* v ČR (<http://www.aopk.cz>)

Dokumentace z lokality s výskytem přástevníka kostivalového *Euplagia quadripunctaria*.
Pohled do 2. lomu od severu, jedno z míst výskytu motýla

Přástevník kostivalový *Euplagia quadripunctaria*
nalezený na lokalitě (na snímku oba jedinci vyhledávají nektar chrp)

PODKLADY PRO DALŠÍ PRÁCI, HODNOCENÍ A SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ

Z diagnostických druhů ohrožených stanovišť a zvláště chráněných druhů lze uvést

<i>Apatura ilia</i>	batolec červený	druh vyvíjející se na mladých vrbách a topolech	Vyhláška 395/1992 Sb. ve znění vyhl. 175/2006 Sb kat. O
<i>Apatura iris</i>	batolec duhový	druh vyvíjející se na mladých vrbách, zvláště jivách	Vyhláška 395/1992 Sb. ve znění vyhl. 175/2006 Sb., kat. O
<i>Anguis fragilis</i>	slepýš křehký	plochy slouží k jako potravní základna, úkryt a pro přezimování	Vyhláška 395/1992 Sb. ve znění vyhl. 175/2006 Sb., kat. SO
<i>Bufo bufo</i>	ropucha obecná	plochy slouží k jako potravní základna, úkryt a pro přezimování	Vyhláška 395/1992 Sb. ve znění vyhl. 175/2006 Sb., kat. O
<i>Euplagia quadripunctaria</i>	přástevník kostivalový	vlhké až vysychavé křovinaté lemy, stráně, potrava byliny a listnaté dřeviny	Vyhláška 395/1992 Sb. ve znění vyhl. 175/2006 Sb., kat. SO. Evropsky významný druh směrnice II., IV.
<i>Lacerta agilis</i>	ještěrka obecná	osluněné, otevřené části, další plochy slouží k jako potravní základna, úkryt a pro přezimování	Vyhláška 395/1992 Sb. ve znění vyhl. 175/2006 Sb., kat. SO
<i>Natrix natrix</i>	užovka obojková	vlhké až vysychavé křovinaté lemy, stráně, další plochy slouží k jako potravní základna, úkryt a pro přezimování	Vyhláška 395/1992 Sb. ve znění vyhl. 175/2006 Sb kat. O
<i>Rana esculenta</i>	skokan zelený	vlhké až vysychavé křovinaté lemy, stráně, další plochy slouží k jako potravní základna, úkryt a pro přezimování	Vyhláška 395/1992 Sb. ve znění vyhl. 175/2006 Sb kat. SO
<i>Vipera berus</i>	zmije obecná	osluněné, otevřené části, další plochy slouží k jako potravní základna, úkryt a pro přezimování	Vyhláška 395/1992 Sb. ve znění vyhl. 175/2006 Sb., kat. KO

V lokalitě identifikovány níže uvedené další druhy vyžadující pozornost:

Čmelák *Bombus* spp. (více druhů, bez sběru dokladových exemplářů obtížně určitelné) s vazbou na otevřená stanoviště, svahy, lemy cest a dno lomů.

Okáč kluběnkový *Erebia aethiops*, druh světlých listnatých lesů, v jižních Čechách lokální až vzácný. Druh uvedený v červeném seznamu – kategorie (VU) zranitelný.

4.2. Floristické údaje

V průběhu terénního šetření byly získány podklady pro identifikaci a přítomnost 3 hlavních rostlinných společenstev (biotopů) a doplňkových (v mozaice) společenstev – biotopů (dle Natura 2000, Katalog biotopů ČR, 2010) – viz tabulka. Další floristické údaje lze využít z exportu dat.

T5.5 Acidofilní trávníky mělkých půd (torza, pouze v metrech)

V lokalitě se jedná o nejcennější společenstva na kterých se vyskytuje většina specialistů v lokalitě zjištěných. Ohroženy jsou ruderalizací a nastupující sukcesí (např. expanzí chrasticí, trnek apod.). V místě je výskyt řady druhů vytvářejících přechody a mozaiky. Např. trávy jako *Agrostis*, *Festuca* a další, mateřídouška, silenky, jitrocele, pelyňky, pryšce, divizny a hvozdíky (viz přehled zjištěných druhů).

X5 Intenzivně obhospodařované louky (lem v severní části)

V místě převažuje *Dactylis glomerata* a *Alopecurus pratensis*, ojediněle *Lolium perenne*, *Trifolium* spp., dále nitrofilní byliny *Anthriscus sylvestris*, *Rumex obtusifolius*, *Taraxacum* sect. *Ruderalia* a další.

X7A Ruderální bylinná vegetace mimo sídla

V lokalitě se jedná m.j. o přechody mezi dříve využívanými plochami k těžbě a okolo staveb, chat, podél zdejších cest a stezek nebo na založených skládkách. Zarůstají např. chrasticí rákosovitou (*Phalaris arundinacea*), ostřicemi, na vlhká místa se šíří sítiny (*Juncus* spp.), dále lze nalézt *Galium aparine*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Chelidonium majus*, *Rubus* spp., *Sambucus* spp., *Urtica dioica* a další.

Dále zde byly identifikovány a historicky se na tvorbě území podílely:

L7.1 Suché acidofilní doubravy, převažující typ (plošně pozměněné, likvidované), spolu s fragmentálními náznaky a zbytky dubohabřin (L3.1)..

VLASTNÍ ZJIŠTĚNÍ - DRUHOVÉ SEZNAMY

Příloha (ND OP AOPK ČR) – ukázka struktury

POR	DRUH	KAT_TAX	AUTOR	DATUM_OD	DATUM_DO	NAZ_LOKAL	SITMAP	KATASTR	ZDROJ	POCET	POCITANO	REL_POC	POZNAMKA	UMIST_NAL	POP_BIOT	VYH EVD	CX RED LIST
57	<i>Aglois urticae</i>	Motylí	Pavličko Alois	20140729	20140729	Rudolfovský lom	7053	Jívno	Pavličko Alois. Terénní deník 10/2013. 2013.			hojně		lemy podél cesty a lomů	křovinaté stráně, lemy cest, sukcesní ruderalní stanoviště a zbytky acidofilních doubrav		

Zjištěné dřeviny (příklad):

Abies alba

Acer pseudoplatanus

Alnus spp.

Betula pendula

Carpinus betulus

Corylus avellana

Fagus sylvatica

Fraxinus exelsior

Juglans regia

Picea exelsior

Pinus sylvestris

Populus alba (kultivar)

Populus tremula

Prunus spinosa

Quercus petraea

Robinia pseudacacia

Rosa canina agg.

Rubus fruticosus agg.

Salix caprea

Salix fragilis

Sambucus nigra

Sambucus racemosa

Tilia cordata....

Diskuse a závěry

Péče o území mimo hospodářské a průmyslové aktivity

Cílený management na podporu biodiverzity doposud nebyl v lokalitě prováděn. Potenciál je zde ale značný. Potenciální vegetace suchých acidofilních doubrav a dubohabřin disponuje vysokou biodiverzitou, obdobně suché trávníky na svazích a skalních výchozech s možností disturbancí a na ně navazující organismy. Pokud se podaří zvýšit podíl odpovídajících lesních typů v uměle založených lesních porostech místo akátu, smrku apod., dojde k přímému nárůstu a ochraně druhů, populací a ohrožených, či chráněných společenstev. Ohromné možnosti také skýtají vlastní lemy a sukcesní plochy. Jednorázové výřezy dřevin, obnažení dna lomů a blokace sukcese na části ploch již dnes umožňují výskyt zranitelných a chráněných organismů (viz tabulka).

Jediným zaznamenaným opatřením, které je spontánní a vede k určité blokaci sukcese je lokální rozdělávání ohňů a zajíždění aut, které však má minimální negativní dopady.

Dno druhého lomu s vlivem popisovaných aktivit, JV část lokality

Komentář k biotě

Botanicky (viz předchozí kapitola) jde o obvyklý typ ploch a skladby dosti často se vyskytující po antropických zásazích a vlivech a dlouhodobě využívaných pro těžbu nerostů a hornin, následně opuštěných.

Ruderalizované plochy, zvláště některé dřívější černé skládky (severní a západní okraje u chat, pole apod.) budou vyžadovat změnu přístupu. V budoucnu postačí zajistit jejich další nevyužívání.

Zcela specifickým úkazem, jsou lemy a svahy lomů. U lomů, pokud nedojde k jejich intenzivnímu sečení, zalesnění nebo celkové likvidaci, budou i nadále funkční. Suché trávníky u rybníka Jarval budou vyžadovat drobné zrašování, pomístní extenzivní kosení a podobné zásahy – management na ploše několika arů, finančně nenáročný, pouze k blokadě sukcese. V tomto směru hraje i pohyb rekreatantů významnou úlohu. Bohužel zásahy spojené s celoplošnou změnou jsou nežádoucí a vedly by k destrukci stávajících stanovišť.

V lokalitě není vyloučen vzhledem k živým rostlinám dalších chráněných druhů motýlů jejich výskyt jde o:

Phengaris (Maculinea) nausithous – modrásek bahenní. Národně a evropsky chráněný druh motýla vyskytující se na vlhkých, totenových loukách (krvavec toten *Sanguisorba officinalis*).

Papilio machaon – otakárek fenyklový. Tento motýl zde v okolí žije, obdobně jeho vzácný příbuzný *otakárek ovocný* ***Iphiclides podalirius*** byl i v minulosti evidován (Rudolfov). Předpokladem je dostatek živné rostliny pro prvního např. bedrník menší *Pimpinella minor*, u druhého potom náletu malých trnek nebo zplanělých ovocných dřevin.

Dosavadním průzkumem, který byl v zájmovém území prováděn a cílen **na motýly aktivující ve dne** (bezobratlí živočichové) bylo až do dnešního **zaznamenáno ..... 31 druhů (z toho 2 zvláště chráněné, 1 navíc evropsky)**, doplňkově potom **2 chráněné druhy obojživelníků a 4 chráněné druhy plazů**, dále okolo **100 taxonů vyšších rostlin** (viz seznamy).

Závěry, doporučení

Porosty od SV až SZ jsou ovlivněny zemědělskou činností (malé procento), vlastní vnitřní porosty potom ruderalizací (největší vliv), rekreací (nejmenší podíl). Intenzivním využitím a dobýváním nerostů došlo v minulosti k celkovému odlesnění a lokalita měla charakter spíše stepních trávníků, které se do dnešních dnů nedochovaly. Druhy na ně vázané potom na malých plochách a ve zbytkových populacích mohou využívat stěn, lomů a dna lomů (vše by nejspíše objasnil základní malakologický průzkum při biologickém hodnocení). Ochuzení o xerothermní prvky je zde značné díky převážnému pokrytí založeným lesem nebo spontánní sukcesí, která však do území vnesla nové prvky a také zvýšila biodiverzitu.

Jako biologicky nejcennější (z hlediska biodiverzity a výskytu druhů, společenstev) se jeví plochy navazující JV až jižně na potok Čertík, následně založený rybník Jarval. Obdobně také fungují stěny a lemy bývalých lomů. Tento prostor vyniká především díky mozaice stanovišť. Na malém prostoru se zde koncentrují zvláště chráněné organismy a druhy, které jsou ve svém bytí ohrožené (např. zařazeny do červeného seznamu ČR, chráněné zákonem). **Záměrem (změnou využití) nelze vyloučit jejich přímou a dlouhodobou likvidaci** a to bez ohledu na případnou zpětnou biologickou rekultivaci, úpravy ploch apod. (riziko neexistence druhů a stanovišť v okolí pro zpětnou iniciaci biotopů a obnovu společenstev je enormní).

Základem ochrany zvláště chráněných rostlin a živočichů je komplexní ochrana jejich stanovišť, včetně využívaného bezprostředního okolí (úkryt, potrava, zimování...). Změnou ve využívání se zcela změní základní životní podmínky organismů zde žijících (odlesnění, výstavby, změny v dřevinné skladbě...) a může být nevratná a biotop jako takový rychle zanikne.

K takovým zásahům je investor povinen zajistit si příslušné souhlasy dle ustanovení § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o OPaK, v platném znění. V případě zahájení činnosti bez těchto souhlasů mohou orgány ochrany přírody činnosti zasahující do ochrany zvláště chráněných druhů pozastavit, omezit nebo zcela zakázat.

Odůvodnění:

1. Rozsah výskytu organismů požívajících druhové ochrany a a dalších zranitelných neumožňuje vyloučit další negativní vliv na ně v případě uplatnění změny využívání území. Případně, v místě plánované činnosti s dopadem na zvláště chráněné organismy a to od jakého-koli investora, je nutné řešit s kompetentními orgány ochrany přírody (uloží doplnění dokumentace o detailní biologické hodnocení, povinnost požádat o souhlas se zásahem dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o OPaK, v platném znění. apod.). Současně mohou ze zákona negativní činnost pozastavit nebo i zakázat.
2. Střet je také konfliktem mezi veřejným zájmem (prezentovaným městem, státními orgány, sdružením, iniciativami a jednotlivými občany..) a privátním zájmem (podnikání právnických osob..), včetně historicky daných podmínek.
3. Zásahy spojené s celoplošnou změnou nejsou ve vztahu k biotě žádoucí a vedly by k destrukci stávající kvality stanovišť, přímé likvidaci biotopů pro zjištěné druhy, včetně zákonem chráněných.
4. Návrhy na případnou technickou rekultivaci (depot odpadů a materiálů, lesnická rekultivace..) jsou negativní ve vztahu k biotě. Vedou nejen k potlačování biodiverzity, ale co je zásadní, nezachovávají biotopy zvláště chráněných organismů a kontinuitu historického vývoje krajiny se společenstvy v místě.

Vzhledem ke zjištěným skutečnostem doporučuji usilovat o řešení následujících kroků (problémů):

U povolujících orgánů:

- uložení zpracování biologického hodnocení (investoru)
- případné uložení souběžného zpracování soudně znaleckého posudku jako doplnění biologického hodnocení nezávisle na investorem hrazeném

Ke škodě pro rozhodování o registraci a potažmo využití území nebyla předmětná část součástí mapování biotopů, které zajišťují orgány a organizace ochrany přírody (v rámci objektivit jsou prioritní ZCHÚ, limitou potom možnosti kapacitní a finanční). Text ze stanoviska AOPK ČR je vytržený z kontextu. Nelze tedy z něho dovozovat, že na předmětném místě není výskyt zvláště chráněných druhů – ZCHD, což tento podklad spolehlivě vyvrací. Zvláště chráněné druhy nejsou pouze v evidenci, nálezové databázi spravované AOPK (ND OP AOPK ČR).

Veškeré nálezy a výskyt mnou zjištěné byly uloženy do ND OP AOPK ČR a jsou veřejným podkladem pro další rozhodování a sledování stavu přírody (nepřímé předcházení konfliktům, informovanost orgánů apod.).

Expanze akátu (*Roboriana* sp.) v lokalitě je výsledkem m.j. vnášení včelaři a není zásadní pro vývoj celé lokality. Lze ji také řešit zadáním prací (probírek) občanům na palivové dřevo s tím, že bude dodržen následný a osvědčený metodický postup proti následnému zmlazení (viz zkušenosti a publikovaný postup od AOPK ČR nebo NP Podyjí v péči o ekosystémy). Obdobně porosty janovce (spíše skupinové výskyty) jsou zcela zanedbatelné a neprojevují se negativně. Spíše slouží jako zdroj obohacení biodiverzity (živná rostlina, nektaronosný prvek).

Lokalita má zanedbatelnou rekreační funkci (obdoba statutu příměstských lesů) a lze mozaikovitě a fázovitě potlačovat sukcesi např. na dně lomu. V rámci tohoto využití jsou možná i „pikniková“ místa s ohništi, odpočinková podél cest apod.

Velkým přínosem pro návrat po jednoho z typů možné potenciální vegetace by byla obnova řídké, světlomilné doubravy, dnes potlačené v JZ části na místě starých teras a to proředěním dřevin (odstraněním jiných než je dub).

Lokalita je významná pouze jako celek. Je geomorfologicky jasně dána, jaké-koliv zmenšování pravobřežních strání za účelem zástavby (obytné, chatové, průmyslové) by bylo proti smyslu vyváženosti krajiny a ochrany ZCHD a jejich stanovišť. Při zajištění průchodnosti krajiny a také za situace, že lokalita bude součástí hlavní rekreační oblasti (rovněž VKP) má potom celek mimořádný význam, převyšující dílčí developerské aktivity nebo změny ve funkci (využívání).

V Prachaticích 12.8. 2014

Alois Pavlíčko, Ph.D.

Adresa zpracovatele:

Ing. Alois Pavlíčko, Ph.D.
383 01 Prachatice 127

IČ: 128 799 24
email: alois.pavlicko@seznam.cz

Přílohy

1. Formulář Stanovištní a botanický průzkum 2 pp.
2. Kategorizace druhů 1 p.
3. Výpis z ND OP (samostatný soubor exel, karty apod.)

Mimo zprávu, zvláštní podklady a přílohy

- Fotodokumentace 2 pp.

Použitá literatura

- BENEŠ J., KONVIČKA M., DVOŘÁK J., FRIC Z., HAVELDA Z., PAVLÍČKO A., VRABEC V., & WEIDENHOFFER Z.** 2002: *Motýli České republiky: Rozšíření a ochrana I., II. (Butterflies of the Czech Republic: Distribution and Conservation I., II.)*. SOM, Praha, 857 pp (in Czech, English abstr. and summary).
- ČEŘOVSKÝ J., FERÁKOVÁ V., HOLUB J., MAGLOCKÝ Š. et PROCHÁZKA F.**, 1999: Červená kniha ohrožených a vzácných druhů rostlin a živočichů v ČR a SROV. Vol. 5 (Vyšší rostliny). – 453 p., Příroda Bratislava.
- DOSTÁL J.**, 1989, Nová květena ČSSR, Academia Praha, 1, 2 : 1563.
- FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M.** (eds.) 2005: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Red list of threatened species in the Czech Republic. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 760 pp.
- CHYTRÝ M., KUČERA T., KOČÍ M., Grulich V., et Lustyk P.** [eds.] 2010: Katalog biotopů České republiky, druhé vydání. AOPK ČR, Praha. 1 - 445.
- KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. & ŠTĚPÁNEK J.** (eds.) 2002: *Klíč ke květeně České republiky*, Academia Praha: 928 pp.
- LAŠTŮVKA Z. et LIŠKA J.**, 2011: *Komentovaný seznam motýlů České a Slovenské Republiky (Insecta, Lepidoptera)*. Biocont Laboratoř spol. s r.o., Brno, 146 pp.
- ALBRECHT J.** a kol. 2003: Českobudějovicko. In: Mackovčín P. & Sedláček m. (eds.): Chráněná území ČR, svazek VIII. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, Praha, 807 pp.
- MIKYŠKA R. et al.**, 1968: Geobotanická mapa ČSSR 1:200 000. Praha.
- PLESNÍK J., HANZAL V. & BREJŠKOVÁ L.** [eds.] (2003): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. – Příroda, Praha, 22: 1–184.

Navazující práce

- mapování stanovišť pro Natura 2000
- internetové zdroje (mapy.cz, wikipedia, biolib, naure.cz a další)
- vlastní kartotéka a data zadaná do ND OP AOPK ČR

Použité podklady, odkazy

<http://www.biolib.cz/cz/taxon/id70688/>

<http://portal.nature.cz>

podklady z on-line databáze katastru nemovitostí (ČÚZK 2010, 2012..)

<http://sgi.nahlizenidokn.cuzk.cz/marushka/>

Rudolfovský lom – registrovaný VKP (stanovištní a botanický průzkum)

Monitoroval/a (příjmení, jméno, titul)	Pavlíčko Alois, Ing., Ph.D.	Datum (lze uvést i 2 dny)	29.7. a 10.8.2014

Lokalita

Název lokality (zkráceně pro databázi, v případě mikrolokalit se uvádějí indexy 1,2...)	RUDOLFOVSKÝ LOM, návrh VKP (Rudolfov, Jivno, okres České Budějovice, kraj Jihočeský)		
Přesnější lokalizace (jen u dosud nevidovaných lokalit)	Východně města Rudolfov, směrem na rybník Mrhal, bývalé lomy	obec, kóta, např.: 470 – 525 m.n.m	
Popis umístění lokality (podle nějakého výrazného orientačního bodu - jen v případě hůře dohledatelné lokality)	0,6 – 1,1 km V kostela v Rudolfově, bývalé lomy nad potokem Čertík	Souřadnice GPS (střed prvku)	N 48,99222 E 14,5516
Expozice (výběr)	S SV VJV J JZ Z SZ rovina	Sklon svahu (ve °)	do 45
Přesnost zákresu (výběr)	Ortofoto	dobrá – střední – špatná – vymezení beze změny – zakresl. chybně	
	zákl. mapa 1:5000	dobrá – střední – špatná – vymezení beze změny – zakresl. chybně	
Další významné druhy (jen druhy „Červeného seznamu“) V místě nebo nejbližším okolí – příklady okáč duběnkový <i>Erebia aethiops</i>			

Početnost populace zvláště chráněných druhů – přástevník kostivalový (*Euplagia quadripunctaria*)

Celkový počet jedinců (samci + samice)	z toho				Plocha populace živých rostlin ca 80% VKP	v ploše /m2/ více než 20000
	samci	ks	samice	ks		
		2				
Kvalita dat o velikosti (výběr)	Přesné sečení – kvalifikovaný odhad – hrubý odhad					
Kvalita dat o ploše (výběr)	Přesné změření – kvalifikovaný odhad – hrubý odhad					
Poznámka (upřesnit metodu sčítání celkového počtu (v rojnici, vymezením dílčích ploch, zjišťováním průměrného počtu na jednotce plochy a vynásob. aj.)	terénní pochůzka po obvodu					

Ostatní parametry populace

Trend vývoje populace (hodnotí se vývoj za posledních 12 let, případně méně, je-li zpracovatel znám)	stabilní – zvyšující se – snižující se – kolísající – neznámý
<i>Poznámka</i> (možno textem upřesnit ostatní parametry populace nebo zohlednit i další možné parametry populace) ruderalizace, sukcese (bylinná + travní)	

Stav stanoviště

Stupeň zachování stanoviště druhu (empirické zhodnocení celkové vhodnosti současného stavu stanoviště pro prosperitu daného druhu, výběr 1 z 4 možností)	dobry – střední – špatný – neznámý
Trend vývoje rozlohy stanoviště	rozloha stabilní – rozloha se zvyšuje – rozloha se snižuje – trend neznámý
Zarůstání dřevinami	žádné nebo bez vlivu na populaci druhu – slabé ovlivnění – střední ovlivnění – silné ovlivnění
Přítomnost expanzivních nebo invazních druhů bylin	žádné nebo bez vlivu na populaci druhu – slabé ovlivnění – střední ovlivnění – silné ovlivnění
Množství stařiny, která potlačuje druh (ŽR)	žádné nebo bez vlivu na populaci druhu – slabé ovlivnění – střední ovlivnění – silné ovlivnění
Zástin	žádný – slabý – střední – silný
Vlhkost lokality	dostatečná – mírné vysušení – výraznější vysušení – vlhkost zcela nedostatečná
Jiné faktory	intenzifikace (více intenzivní lesnictví), ruderalizace, výstavba a sukcese

Poznámka (uvedou se důležité skutečnosti, které nebylo možné zapsat do polí stanoviště)
<http://www.mapy.cz/zakladni?vlastni-body&x=14.5513239&y=48.9927787&z=14&ut=Nov%C3%BD%20bod&ut=Nov%C3%BD%20bod&uc=9hT4MxSkznhf3&ud=Rudolfov%2C%20okres%20C4%8Cesk%C3%A9%20Bud%C4%9Bjovice&ud=Jivno%2C%20okres%20C4%8Cesk%C3%A9%20Bud%C4%9Bjovice>

Vlivy	výběr: 1.) zda je vliv kladný a/nebo záporný, 2.) zda působí v současnosti/minulosti a/nebo lze předpokládat jeho působení v předvídatelné budoucnosti, 3.) specifikovat jeho intenzitu tříčlennou stupnicí (A -silný, B -střední, C - slabý)											
	Hlavní vlivy na populaci a stanoviště			Minulost a současnost			Blízká budoucnost					
102 Sečení	+A	+B	+C	-A	-B	-C	+A	+B	+C	-A	-B	-C
162 Umělé zalesňování bezlesí	+A	+B	+C	-A	-B	-C	+A	+B	+C	-A	-B	-C
420 Sklárky (další členění viz dodatek E)	+A	+B	+C	-A	-B	-C	+A	+B	+C	-A	-B	-C
501 Stezky, cesty, cyklistické stezky	+A	+B	+C	-A	-B	-C	+A	+B	+C	-A	-B	-C
622 Pěší turistika, jízda na koni a nemotorových vozidlech	+A	+B	+C	-A	-B	-C	+A	+B	+C	-A	-B	-C
703 Znečištění půdy	+A	+B	+C	-A	-B	-C	+A	+B	+C	-A	-B	-C
720 Sešlapávání, nadměrné využívání	+A	+B	+C	-A	-B	-C	+A	+B	+C	-A	-B	-C
900 Eroze	+A	+B	+C	-A	-B	-C	+A	+B	+C	-A	-B	-C
951 Hromadění stařiny (vedoucí k vysychání a sukcesi)	+A	+B	+C	-A	-B	-C	+A	+B	+C	-A	-B	-C
952 Eutrofizace	+A	+B	+C	-A	-B	-C	+A	+B	+C	-A	-B	-C
954 Invaze nějakého druhu (neofyty)	+A	+B	+C	-A	-B	-C	+A	+B	+C	-A	-B	-C
971 Mezidruhové vztahy u rostlin	+A	+B	+C	-A	-B	-C	+A	+B	+C	-A	-B	-C
976a Poškození zvěří - okus	+A	+B	+C	-A	-B	-C	+A	+B	+C	-A	-B	-C
976b Poškození zvěří - rytí	+A	+B	+C	-A	-B	-C	+A	+B	+C	-A	-B	-C
1xx Absence sečení	+A	+B	+C	-A	-B	-C	+A	+B	+C	-A	-B	-C
2xx Opuštění nebo neudržování systémů vodní hladiny nebo vodních toků	+A	+B	+C	-A	-B	-C	+A	+B	+C	-A	-B	-C
7xx Absence ochrannářského managementu nebo nevhodný ochrannářský management	+A	+B	+C	-A	-B	-C	+A	+B	+C	-A	-B	-C
Vznik litorálu, rákosin	+A	+B	+C	-A	-B	-C	+A	+B	+C	-A	-B	-C
Doplnění dřevin místní druhové skladby (solitéry)	+A	+B	+C	-A	-B	-C	+A	+B	+C	-A	-B	-C
Další vlivy – samočisticí funkce	+A	+B	+C	-A	-B	-C	+A	+B	+C	-A	-B	-C

Poznámka (textově charakterizovat vlivy v případě, že předchází charakteristiky by byly příliš zjednodušující)

Management navazujících porostů podporující biodiverzitu

Management	☐ je ☐ není prováděn ☐ je zapotřebí (minimálně) ☐ není zapotřebí
Dosavadní management	☐ vyřezávání náletů ☐ kosení ☐ jiný – vyřezání náletů v ploše akát etc.
Hodnocení managementu	☐ nedostatečný ☐ dostatečný ☐ dobrý ☐ výborný
Doporučení pro management	☐ vyřezání křovinatých náletů na dně lomů (ca po 20%), doplnění dubů, příp. lip v lesních porostech ☐ kosení lemů cest a u rybníka Jarval (extenzivně 1x 2 roky) ☐ jiné - likvidace nepůvodních dřevin na lesních pozemcích - ponechávání starého rozpadajícího dřeva a torz (zvláště dubu)

Poznámka k managementu (stručně popsat, co bylo na lokalitě prováděno, pokud je známo; příp. popsat doporučený management, v případě, že by předchází charakteristiky byly příliš zjednodušující).

Cílený management na podporu biodiverzity doposud nebyl prováděn. Potenciál je zde značný. Potenciální vegetace dubohabřin disponuje vysokou biodiverzitou, obdobně suché acidofilní doubravy a obnažené plochy lomů s možností disturbancí a na ně navazující organismy. Pokud se podaří zvýšit podíl původních společenstev, dojde k nárůstu a ochraně druhů, populací a ohrožených, či chráněných společenstev (např. vzniknou doubravy, dubohabřiny apod.). Ohromné možnosti také skýtají vlastní lemy. Jednorázové výřezy dřevin, obnažení dna lomů, svahů a blokace sukcese na části ploch již dnes umožňují výskyt zranitelných společenstev a druhů.

Kategorie ochrany druhů⁴⁾ a k tabulce na str. 12**Vyhynulý nebo vyhubený (EX)**

Taxon je vyhynulý (vyhubený), jestliže neexistují žádné rozumné pochybnosti, že uhynul poslední jedinec. Pokud byl ve vhodné (denní, sezónní a roční) době proveden ve známých nebo předpokládaných biotopech v historickém areálu taxonu vyčerpávající průzkum a nepodařilo se objevit žádné jedince, považujeme taxon za vyhynulý (vyhubený). Tento průzkum by měl probíhat v časovém úseku, odpovídajícím životnímu cyklu a životním formám daného taxonu.

Vyhynulý nebo vyhubený ve volné přírodě (EW)

Taxon je vyhynulý (vyhubený) ve volné přírodě, jestliže přežívá pouze jako pěstovaný v kultuře, chovaný v lidské péči nebo jako naturalizovaná nebo naturalizované populace mimo historický areál. Pokud byl ve vhodné (denní, sezónní a roční době) proveden ve známých a/nebo předpokládaných biotopech v historickém areálu taxonu vyčerpávající průzkum a nepodařilo se objevit žádné jedince, považujeme taxon za vyhynulý (vyhubený) ve volné přírodě. Tento průzkum by měl probíhat v časovém úseku odpovídajícím životnímu cyklu a životním formám daného taxonu.

Kriticky ohrožený (CR)

Taxon je kriticky ohrožený tehdy, jestliže nejlepší dostupná fakta svědčí o tom, že splňuje kterékoliv z kritérií A až E pro kriticky ohrožené taxony (viz část V), a je tedy považován za taxon, který čelí krajně velkému nebezpečí vyhynutí (vyhubení) ve volné přírodě.

Ohrožený (EN)

Taxon je ohrožený tehdy, jestliže nejlepší dostupná fakta svědčí o tom, že splňuje kterékoliv z kritérií A až E pro ohrožené taxony (viz část V), a je tedy považován za taxon, který čelí velmi velkému nebezpečí vyhynutí (vyhubení) ve volné přírodě.

Zranitelný (VU)

Taxon je zranitelný tehdy, jestliže nejlepší dostupná fakta svědčí o tom, že splňuje kterékoliv z kritérií A až E pro zranitelné taxony (viz část V), a je tedy považován za taxon, který čelí velkému nebezpečí vyhynutí (vyhubení) ve volné přírodě.

Téměř ohrožený (NT)

Taxon je téměř ohrožený tehdy, jestliže byl hodnocen podle uvedených kritérií a není v současnosti klasifikován jako „kriticky ohrožený“, „ohrožený“ ani „zranitelný“, ale uvedená kritéria téměř splňuje nebo je pravděpodobně v blízké budoucnosti splní.

Málo dotčený (LC)

Taxon je málo dotčený tehdy, jestliže byl hodnocen podle uvedených kritérií a není v současnosti klasifikován jako „kriticky ohrožený“, „ohrožený“, „zranitelný“ ani „téměř ohrožený“. Do této kategorie jsou zařazovány taxony široce rozšířené a početné.

Taxon, o němž jsou nedostatečné informace (DD)

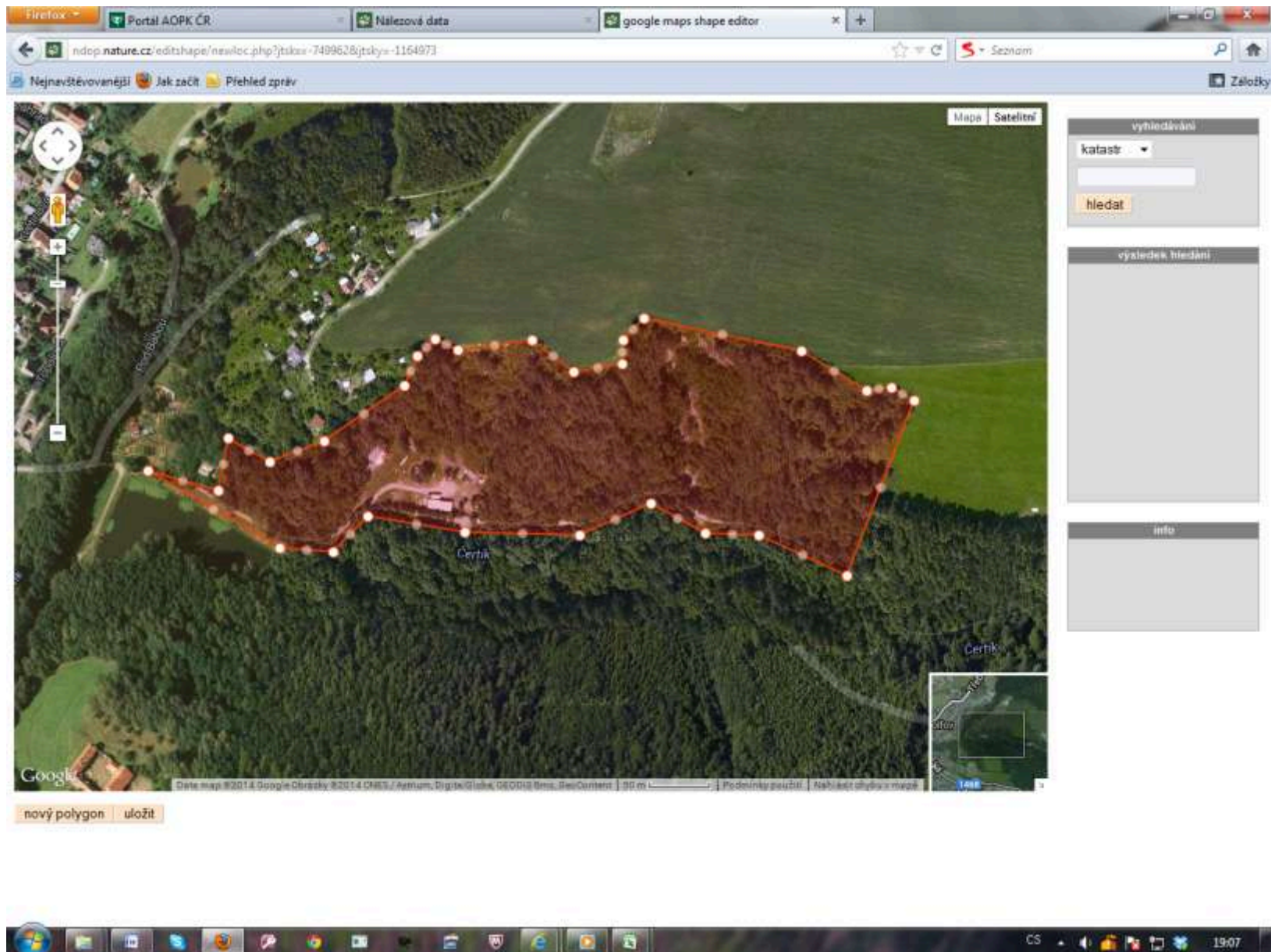
Za taxon, o němž jsou nedostatečné údaje, pokládáme takový, o kterém chybějí odpovídající informace, abychom mohli na základě jeho rozšíření a/nebo stavu jeho populace přímo nebo nepřímo ohodnotit nebezpečí vyhubení nebo vyhynutí. Přitom taxon, spadající do této kategorie, může být dobře prozkoumán a jeho biologie dobře známa, ale chybějí patřičné údaje o jeho početnosti nebo rozšíření. Uvedená kategorie proto není kategorií ze skupiny *obecně ohrožené*. Zařazení taxonu do této kategorie naznačuje, že potřebujeme více určitých informací, abychom mohli správně zhodnotit nebezpečí jeho vyhynutí nebo vyhubení, a uznává možnost, že budoucí výzkum ukáže, které zařazení podle stupně ohrožení je správné. Je důležité využít pozitivním způsobem jakýchkoliv dostupných údajů. V mnoha případech je nutné volit velmi pečlivě mezi touto kategorií a kategorií ze skupiny *obecně ohrožené*. Máme-li podezření, že areál taxonu je poměrně omezený, a jestliže od posledního zjištění taxonu již uplynula značná doba, potom může být oprávněně zařazen do některé z kategorií skupiny kategorií *obecně ohrožené*.

Nevyhodnocený (NE)

Taxon považujeme za nevyhodnocený tehdy, jestliže dosud nebyl hodnocen podle uvedených kritérií

⁴⁾ Stejně jako u předcházejících kategoriích IUCN se při překladu do různých jazyků používá zkratka (v závorce), vycházející z anglického názvu kategorie.

PŘÍLOHA 3

Doplňující zoologický a botanický průzkum

podklad pro biologické a další hodnocení

Rudolfovský lom

registrace VKP

2015

Alois Pavlíčko

Obsah

1. Úvodní údaje	3
2. Metodika průzkumů	4
3. Výsledky průzkumu a rešeršní data	4
4. Diskuse a úvahy	7
5. Závěry a doporučení	9
6. Přílohy	10
7. Použitá literatura.....	11
8. Přílohy	12

Úvodní údaje

V červenci roku 2014 jsem obdržel od právního zástupce občanského sdružení „Náš domov“ zadání na vypracování, doplnění obecných ekologických podkladů a odborných terénních podkladů pro možné biologické hodnocení pro budoucího zpracovatele ve věci registrace VKP Rudolfovský lom s důrazem na možná poškození stanovišť především zvláště chráněných druhů, včetně evropsky chráněných a ohrožených. Cílem orientačního průzkumu bylo doplnění dat a údajů o stavu přírody a výskytu druhů. Vzhledem k tomu, že tyto cíle a potřeby vyžadují dlouhodobé sledování, byl pořízen doplněk i v roce 2015. Druhy nalezené v roce 2014 nejsou již zmiňovány, pokud to nebyly zvláště chráněné, či jinak významné.

Sledovaný prostor „**Rudolfovského lomu**“ je pravobřežní část navazující východně města Rudolfov zahrnující 2 opuštěné lomy a mnoho zbytků po těžbě nerostných surovin. Prvek navazuje na údolní nivu s vymezenými údolními jasanovo-olšovými luhy (L2.2A) podél potoka Čertík. Ke škodě pro rozhodování o registraci a potažmo využití území nebyla předmětná část součástí mapování biotopů. Rudolfovský lom zahrnuje více pozemků na katastrálních územích a jde o pozemky severně zpevněné údolní cesty z nichž jsou vyjmuty již zastavěné nebo jinak využitě na dně prvního lomu (např. p.čp 3541/1, 4, 47 a další vše v k.ú. Jivno). Mezi stěžejní a posuzované patří např. v k.ú. Jivno p.č. 3511/5, 25, 34, 43, 72, 88, 90, 91 3541/8, 3543, 3553/2 a 3558. Celý prostor je také evidován jako netěžené ložisko (viz [kraj-jihocesky.cz/file.php?par\[view\]=1&par\[id_r\]=82991](http://kraj-jihocesky.cz/file.php?par[view]=1&par[id_r]=82991) a navazující).

Hlavní zaměření terénních zjištění proběhlo obdobně jako v roce 2014 na zjištění významných indikačních a zvláště chráněných organismů aktivujících, zjiřitelných v průběhu června a následně pozdního léta. Současně bylo provedeno orientační v širším okolí, aby byly zjištěny další vazby a interakce v rámci přírodních procesů a stanovišť (zvláště ve vazbě na údolní nivu a rybníky) SV až SZ strana je jednoznačně ovlivněna intenzivním zemědělským obhospodařováním a vlastní prvek zde působí jako pufrční zóna, vše vzhledem k mobilitě druhů a jejich životním nárokům (např. potrava, úkryt, živné rostliny housenek).

Mapa sledovaného území

K metodice průzkumných prací

Plochy pro VKP Rudolfovský lom byly zkoumány a navštěvovány od června do října a hodnoceny obdobnou metodikou jako v roce 2014. Dále byly pro potřeby hodnocení dalších osob shromažďovány údaje dalších osob (specialisté a veřejnost). Souběžně bylo využito základních podkladů k záměru a projektu dodaných právním zástupcem OS Náš domov, podkladů získaných z veřejně přístupných zdrojů a také podkladů orgánů ochrany přírody (stanovisko AOPK ČR, státní seznam, nálezová databáze..).

Jednalo se o termíny:

15. června, 20. července, 5. září a 8. října 2015.

Výsledky průzkumu a rešeršní data

Přehled zjištěných druhů

Druhy (denní motýli, případně další skupiny) byly řazeny pod názvy dle systému Laštůvka et Liška (2011). Za názvem motýla následuje zdroj (pokud se nejedná o vlastní pozorování), ekologické charakteristiky a nároky, jeho stupeň ochrany, případně četnost podle zjištěných jedinců (bez ohledu na použitou metodiku) s tím, že vesměs šlo o běžné a poznatelné druhy, které není třeba dokladovat. Fenologická data jsou zaznamenána v terénním deníku pro další využití, druhová fotodokumentace je součástí zprávy nebo příloh.

Rešerší výskytu druhů v oblasti (ND OP AOPK ČR) byly zjištěny výskyty chráněných organismů souvisejících s vlastními pozemky biotopu a také na navazujících. Projevila se zde vyšší míra prozkoumanosti území a intenzivnější sběr dat.

Provedeným orientačním průzkumem bezobratlých (s důrazem na motýly) a během terénního šetření v území záměru byl v okolí potvrzen m.j. výskyt 3 chráněných motýlích taxonů ve dvou kategoriích (O, IV.) ochrany dle zákona 114/1992 Sb. (batolec červený, duhový *Apatura ilia, iris*) a ES, přílohy IV., nově zaznamenán byl významný druh jižních Čech bělopásek tavolníkový *Neptis rivularis*.

Z bezobratlých byly v lokalitě, zvláště v intenzivně pozměněné části, zaznamenány většinou běžné druhy, bez větší vypovídající hodnoty (např. z brouků bázlivec olšový, slunéčko sedmitečné, hlemýžď zahradní apod.). Pravděpodobnost nálezu dalších chráněných druhů bezobratlých je i nadále velká. Toto poznání se zvláště týká lemů a svažitých ploch okolo bývalých lomů a ploch po těžbě.

Během terénních šetření na byly na lokalitě zaznamenány i **zvláště chráněné druhy** např. obratlovců, které jsou současně zaneseny i v červené knize (*Bufo bufo, Rana temporaria*..), celkem je zde z různých zdrojů registrováno **25 druhů**. Pozorování mobilních obratlovců (např. ptáci, netopýři) je v lokalitě běžné a výskyt specialistů se dále předpokládá v lemech křovin po okrajích (tento výzkum vyžaduje specialistu a není součástí této zprávy, je však uložen v ND OP AOPK ČR, viz. Stanovisko AOPK ČR regionální pracoviště Jižní Čechy z 21.9.2015).

V lokalitě je dále zaznamenáno a doloženo **11 druhů podléhajících evropským směrniciím a do červeného seznamu ČR je ze zde se vyskytujících druhů zařazeno 42.**

A. Zvláště chráněné druhy (ZCHD)

podle vyhlášky č.395/1992 Sb. ve znění vyhl. 175/2006 Sb., které se zde vyvíjí nebo zde nalézají potravu, úkryt:

DRUH	KAT_TAX	VYHLASKA
<i>Astacus astacus</i>	Koryši	KO
<i>Nymphoides peltata</i>	Cévnaté rostliny	KO
<i>Vipera berus</i>	Plazi	KO
<i>Apatura ilia</i>	Motýli	O
<i>Apatura iris</i>	Motýli	O
<i>Bombus sp.</i>	Blanokřídlí	O
<i>Bufo bufo</i>	Obojživelníci	O
<i>Carabus scheidleri</i>	Brouci	O
<i>Meloe proscarabaeus</i>	Brouci	O
<i>Natrix natrix</i>	Plazi	O
<i>Neptis rivularis</i>	Motýli	O
<i>Sciurus vulgaris</i>	Savci	O
<i>Trichius fasciatus</i>	Brouci	O
<i>Alcedo atthis</i>	Ptáci	SO
<i>Nycticorax nycticorax</i>	Ptáci	SO
<i>Lutra lutra</i>	Savci	SO
<i>Coronella austriaca</i>	Plazi	SO
<i>Hyla arborea</i>	Obojživelníci	SO
<i>Lacerta agilis</i>	Plazi	SO
<i>Rana dalmatina</i>	Obojživelníci	SO
<i>Rana kl. esculenta</i>	Obojživelníci	SO
<i>Anguis fragilis</i>	Plazi	SO
<i>Rana esculenta synklepton</i>	Obojživelníci	SO
<i>Thalictrum flavum</i>	Cévnaté rostliny	SO
<i>Upupa epops</i>	Ptáci	SO

B. Evropsky významné druhy (EVD)

podle Směrnice o stanovištích (příloha II a IV), tzv. Natura 2000

DRUH	KAT_TAX	VYHLASKA	EVD	CXREDLIST
<i>Alcedo atthis</i>	Ptáci	SO	BD I	VU
<i>Nycticorax nycticorax</i>	Ptáci	SO	BD I	EN
<i>Euplagia quadripunctaria</i>	Motýli		HD II	
<i>Lutra lutra</i>	Savci	SO	HD II, HD IV	VU
<i>Coronella austriaca</i>	Plazi	SO	HD IV	VU
<i>Hyla arborea</i>	Obojživelníci	SO	HD IV	NT
<i>Lacerta agilis</i>	Plazi	SO	HD IV	NT
<i>Rana dalmatina</i>	Obojživelníci	SO	HD IV	NT
<i>Astacus astacus</i>	Koryši	KO	HD V	EN
<i>Helix pomatia</i>	Měkkýši		HD V	
<i>Rana kl. esculenta</i>	Obojživelníci	SO	HD V	NT

C. Druhy Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky (Farkač et al. 2005)

DRUH	KAT_TAX	VYHLASKA	EVD	CXREDLIST
<i>Nymphoides peltata</i>	Cévnaté rostliny	KO		CR
<i>Cardamine pratensis</i>	Cévnaté rostliny			DD
<i>Polygonum arenastrum</i>	Cévnaté rostliny			DD
<i>Astacus astacus</i>	Korýši	KO	HD V	EN
<i>Disciotis venosa</i>	Houby			EN
<i>Meloe proscarabaeus</i>	Brouci	O		EN
<i>Nycticorax nycticorax</i>	Ptáci	SO	BD I	EN
<i>Thalictrum flavum</i>	Cévnaté rostliny	SO		EN
<i>Upupa epops</i>	Ptáci	SO		EN
<i>Veronica agrestis</i>	Cévnaté rostliny			EN
<i>Sciurus vulgaris</i>	Savci	O		NE
<i>Abies alba</i>	Cévnaté rostliny			NT
<i>Ardea cinerea</i>	Ptáci			NT
<i>Bufo bufo</i>	Obojživelníci	O		NT
<i>Centaurium erythraea</i>	Cévnaté rostliny			NT
<i>Cicerbita alpina</i>	Cévnaté rostliny			NT
<i>Daudebardia rufa</i>	Měkkýši			NT
<i>Galium boreale</i>	Cévnaté rostliny			NT
<i>Hyla arborea</i>	Obojživelníci	SO	HD IV	NT
<i>Lacerta agilis</i>	Plazi	SO	HD IV	NT
<i>Myosotis discolor</i>	Cévnaté rostliny			NT
<i>Papaver argemone</i>	Cévnaté rostliny			NT
<i>Peucedanum cervaria</i>	Cévnaté rostliny			NT
<i>Physa fontinalis</i>	Měkkýši			NT
<i>Rana dalmatina</i>	Obojživelníci	SO	HD IV	NT
<i>Rana kl. esculenta</i>	Obojživelníci	SO	HD V	NT
<i>Rana temporaria</i>	Obojživelníci		HD V	NT
<i>Thymus praecox</i>	Cévnaté rostliny			NT
<i>Trichius fasciatus</i>	Brouci	O		NT
<i>Ulmus minor</i>	Cévnaté rostliny			NT
<i>Alcedo atthis</i>	Ptáci	SO	BD I	VU
<i>Batrachium fluitans</i>	Cévnaté rostliny			VU
<i>Butomus umbellatus</i>	Cévnaté rostliny			VU
<i>Coronella austriaca</i>	Plazi	SO	HD IV	VU
<i>Cygnus olor</i>	Ptáci			VU
<i>Dorycnium germanicum</i>	Cévnaté rostliny			VU
<i>Erebia aethiops</i>	Motýli			VU
<i>Lutra lutra</i>	Savci	SO	HD II, HD IV	VU
<i>Neptis rivularis</i>	Motýli	O		VU
<i>Phyteuma nigrum</i>	Cévnaté rostliny			VU
<i>Scorzonera humilis</i>	Cévnaté rostliny			VU
<i>Vanellus vanellus</i>	Ptáci			VU
<i>Vipera berus</i>	Plazi	KO		VU

PODKLADY PRO DALŠÍ PRÁCI, HODNOCENÍ A SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ
(diagnostické druhy ohrožených stanovišť a zvláště chráněné, druhy Červeného seznamu)

DRUH	KAT_TAX	VYHLASKA	EVD	CXREDLIST
<i>Abies alba</i>	Cévnaté rostliny			NT
<i>Alcedo atthis</i>	Ptáci	SO	BD I	VU
<i>Anguis fragilis</i>	Plazi	SO		
<i>Apatura ilia</i>	Motýli	O		
<i>Ardea cinerea</i>	Ptáci			NT
<i>Astacus astacus</i>	Korýši	KO	HD V	EN
<i>Batrachium fluitans</i>	Cévnaté rostliny			VU
<i>Bombus sp.</i>	Blanokřídlí	O		
<i>Bufo bufo</i>	Obojživelníci	O		NT
<i>Butomus umbellatus</i>	Cévnaté rostliny			VU
<i>Carabus scheidleri</i>	Brouci	O		
<i>Cardamine pratensis</i>	Cévnaté rostliny			DD
<i>Centaurium erythraea</i>	Cévnaté rostliny			NT
<i>Cicerbita alpina</i>	Cévnaté rostliny			NT
<i>Coronella austriaca</i>	Plazi	SO	HD IV	VU
<i>Cygnus olor</i>	Ptáci			VU
<i>Daubebardia rufa</i>	Měkkýši			NT
<i>Disciotis venosa</i>	Houby			EN
<i>Dorycnium germanicum</i>	Cévnaté rostliny			VU
<i>Erebia aethiops</i>	Motýli			VU
<i>Euplagia quadripunctaria</i>	Motýli		HD II	
<i>Galium boreale</i>	Cévnaté rostliny			NT
<i>Helix pomatia</i>	Měkkýši		HD V	
<i>Hyla arborea</i>	Obojživelníci	SO	HD IV	NT
<i>Lacerta agilis</i>	Plazi	SO	HD IV	NT
<i>Lutra lutra</i>	Savci	SO	HD II, HD IV	VU
<i>Meloe proscarabaeus</i>	Brouci	O		EN
<i>Myosotis discolor</i>	Cévnaté rostliny			NT
<i>Natrix natrix</i>	Plazi	O		
<i>Neptis rivularis</i>	Motýli	O		VU
<i>Nycticorax nycticorax</i>	Ptáci	SO	BD I	EN
<i>Nymphoides peltata</i>	Cévnaté rostliny	KO		CR
<i>Papaver argemone</i>	Cévnaté rostliny			NT
<i>Peucedanum cervaria</i>	Cévnaté rostliny			NT
<i>Physa fontinalis</i>	Měkkýši			NT
<i>Phyteuma nigrum</i>	Cévnaté rostliny			VU
<i>Polygonum arenastrum</i>	Cévnaté rostliny			DD
<i>Rana dalmatina</i>	Obojživelníci	SO	HD IV	NT
<i>Rana esculenta synklepton</i>	Obojživelníci	SO		
<i>Rana kl. esculenta</i>	Obojživelníci	SO	HD V	NT
<i>Rana temporaria</i>	Obojživelníci		HD V	NT
<i>Sciurus vulgaris</i>	Savci	O		NE
<i>Scorzonera humilis</i>	Cévnaté rostliny			VU
<i>Thalictrum flavum</i>	Cévnaté rostliny	SO		EN
<i>Thymus praecox</i>	Cévnaté rostliny			NT
<i>Trichius fasciatus</i>	Brouci	O		NT
<i>Ulmus minor</i>	Cévnaté rostliny			NT
<i>Upupa epops</i>	Ptáci	SO		EN
<i>Vanellus vanellus</i>	Ptáci			VU
<i>Veronica agrestis</i>	Cévnaté rostliny			EN
<i>Vipera berus</i>	Plazi	KO		VU

Péče o území mimo hospodářské a průmyslové aktivity

Cílený management na podporu biodiverzity doposud nebyl v lokalitě prováděn, vyjma obžínání lemů u rybníka. Je zde ale značný potenciál. Také potenciální vegetace suchých acidofilních doubrav a dubohabřin disponuje vysokou biodiverzitou, obdobně suché trávníky na svazích a skalních výchozech s možností disturbancí a na ně navazující organismy. Pokud se podaří zvýšit podíl odpovídajících lesních typů v uměle založených lesních porostech místo akátu, smrku apod., dojde k přímému nárůstu a ochraně druhů, populací a ohrožených, či chráněných společenstev. Ohromné možnosti také skýtají vlastní lemy a sukcesní plochy. Jednorázové výřezy dřevin, obnažení dna lomů a blokace sukcese na části ploch již dnes umožňují výskyt zranitelných a chráněných organismů (viz přehledy). Rostliny vyskytující se v druhotných olšinách jsou ve významných abundancích a působí zcela přirozeně. Přirozený charakter doplňuje potok svými meandry. Nové prvky (lavice, informační panely..) vhodné doplňují stávající prostředí a zvyšují estetiku míst. Zabezpečení proti vjezdu, parkování a případnému shozu odpadků (závora..) působí neutrálně.

Ruderalizované plochy, zvláště některé dřívější černé skládky (severní a západní okraje u chat, pole apod.) budou vyžadovat změnu přístupu. V budoucnu postačí zajistit jejich další nevyužívání pro skládkování.

Zcela specifickým úkazem, jsou lemy a svahy lomů. U lemů, pokud nedojde k jejich intenzivnímu sečení, zalesnění nebo celkové likvidaci, budou i nadále funkční. Suché trávníky u rybníka Jarval budou vyžadovat drobné zraňování, pomístní extenzivní kosení a podobné zásahy – management na ploše několika arů, finančně nenáročný, pouze k blokaci sukcese. V tomto směru hraje i pohyb rekreatantů významnou úlohu. Bohužel zásahy spojené s celoplošnou změnou jsou nežádoucí a vedly by k destrukci stávajících stanovišť.

Expanze akátu (*Roboriana* sp.) v lokalitě je výsledkem m.j. vnášení včelaři a není zásadní pro vývoj celé lokality. Lze ji také řešit zadáním prací (probírek) občanům na palivové dřevo s tím, že bude dodržen následný a osvědčený metodický postup proti následnému zmlazení (viz zkušenosti a publikovaný postup od AOPK ČR nebo NP Podyjí v péči o ekosystémy). Obdobné porosty janovce (spíše skupinové výskyty) jsou zcela zanedbatelné a neprojevují se negativně. Spíše slouží jako zdroj obohacení biodiverzity (živná rostlina, nektaronosný prvek).

Lokalita má zanedbatelnou rekreační funkci (obdoba statutu příměstských lesů) a lze tedy mozaikovitě a fázovitě potlačovat sukcesi např. na dně lomu. V rámci tohoto využití jsou možná i „pikniková“ místa s ohništi, odpočinková podél cest apod.

Velkým přínosem pro návrat po jednoho z typů možné potenciální vegetace by byla obnova řídké, světlomilné doubravy, dnes potlačené v JZ části na místě starých teras a to proředěním dřevin (odstraněním jiných než je dub).

Významnost lokality je dána pouze jako celek a na velké ploše. Fragmentace není vhodná neboť jde o geomorfologicky jasně dané plochy u kterých jaké-koliv zmenšování pravobřežních strání za účelem zástavby (obytné, chatové, průmyslové) bude proti smyslu vyváženosti krajiny a ochrany ZCHD + jejich stanovišť. Při zajištění průchodnosti krajiny a také za situace, že lokalita bude součástí hlavní rekreační oblasti (rovněž VKP) má potom celek mimořádný význam, převyšující dílčí developerské aktivity nebo změny ve využívání (funkci).

Komentář k biotě

Botanicky jde o obvyklý typ ploch a skladby dosti často se vyskytující po antropických zásazích a vlivech na dlouhodobě využívaných pro těžbu nerostů a hornin, následně opuštěných. Vlastní těžba nerostných surovin od rané fáze až po ukončení nepodporuje celkovou biodiverzitu a likviduje stanoviště. V tomto případě xerothermní trávníky a doubravy. Po jejím ukončení však k zásadnímu nárůstu dochází a to za splnění předem daných podmínek jakými je zanechání intenzivních činností (např. nové výstavby, dále budování parkovacích ploch, přijetí zemědělské a lesnické rekultivace ploch, umístění skládky..) a ponechání ploch biologickým procesům, posléze doplněných citlivým managementem a péčí o krajinu. Tímto způsobem dojde k lokálnímu zvýšení biodiverzity a vzniku stanovišť pro výskyt chráněných a ohrožených druhů.

Dosavadním průzkumem, který byl v zájmovém území prováděn a v roce 2015 cílen **na zákonem chráněné druhy** (zvláště bezobratlí živočichové, ptáci a rostliny) bylo až do dnešního **zaznamenáno 25 druhů (z toho 3 kriticky ohrožené, 12 silně ohrožených a 10 ohrožený)**, doplnkově potom **11 druhů podléhá evropským směrnici** (viz seznamy, ND OP AOPK ČR).

Závěry a doporučení

Porosty od SV až SZ jsou ovlivněny zemědělskou činností (malé procento), vlastní vnitřní porosty potom ruderalizací (největší vliv), rekreací (nejmenší podíl). Intenzivním využitím a dobýváním nerostů došlo v minulosti k celkovému odlesnění a lokalita měla charakter spíše stepních trávníků, které se do dnešních dnů nedochovaly. Druhy na ně vázané potom na malých plochách a ve zbytkových populacích mohou využívat stěny, lemů a dna lomů (vše by nejspíše objasnil základní malakologický průzkum při biologickém hodnocení). Ochuzení o xerothermní prvky je zde značné díky převážnému pokrytí založeným lesem nebo spontánní sukcesí, která však do území vnesla nové prvky a také zvýšila biodiverzitu.

Jako biologicky nejcennější (z hlediska biodiverzity a výskytu druhů, společenstev) se jeví plochy navazující JV až jižně na potok Čertík, následně založený rybník Jarval. Obdobně také fungují stěny a lemy bývalých lomů. Tento prostor vyniká především díky mozaice stanovišť. Na malém prostoru se zde koncentrují zvláště chráněné organismy a druhy, které jsou ve svém bytí ohrožené (např. zařazeny do červeného seznamu ČR, chráněné zákonem). **Záměrem (změnou využití) nelze vyloučit jejich přímou a dlouhodobou likvidaci** a to bez ohledu na případnou zpětnou biologickou rekultivaci, úpravy ploch apod. (riziko neexistence druhů a stanovišť v okolí pro zpětnou iniciaci biotopů a obnovu společenstev je enormní).

Základem ochrany zvláště chráněných rostlin a živočichů je komplexní ochrana jejich stanovišť, včetně využívaného bezprostředního okolí (úkryt, potrava, zimování..). Změnou ve využívání se zcela změní základní životní podmínky organismů zde žijících (odlesnění, výstavby, změny v dřevinné skladbě...) a může být nevratná a biotop jako takový rychle zanikne.

K takovým zásahům je investor povinen zajistit si příslušné souhlasy dle ustanovení § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o OPaK, v platném znění. V případě zahájení činnosti bez těchto souhlasů mohou orgány ochrany přírody činnosti zasahující do ochrany zvláště chráněných druhů pozastavit, omezit nebo zcela zakázat.

Odůvodnění:

1. Rozsah výskytu organismů požívajících druhové ochrany a dalších zranitelných neumožňuje vyloučit další negativní vliv na ně v případě uplatnění změny využívání území. Případně, v místě plánované činnosti s dopadem na zvláště chráněné organismy a to od jakého-koli investora, je nutné řešit s kompetentními orgány ochrany přírody (uloží doplnění dokumentace o detailní biologické hodnocení, povinnost požádat o souhlas se zásahem dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o OPaK, v platném znění. apod.). Současně mohou ze zákona negativní činnost pozastavit nebo i zakázat.
2. Střet je také konfliktem mezi veřejným zájmem (prezentovaným městem, státními orgány, sdružením, iniciativami a jednotlivými občany..) a privátním zájmem (podnikání právnických osob..), včetně historicky daných podmínek.
3. Zásahy spojené s celoplošnou změnou nejsou ve vztahu k biotě žádoucí a vedly by k destrukci stávající kvality stanovišť, přímé likvidaci biotopů zákonem chráněných druhů (ZCHD).
4. Návrhy na případnou technickou rekultivaci (depot odpadů a materiálů, lesnická rekultivace..) jsou negativní ve vztahu k biotě. Vedou nejen k potlačování biodiverzity, ale co je zásadní, nezachovávají biotopy zvláště chráněných organismů a kontinuitu historického vývoje krajiny se společenstvy v místě.

Vzhledem ke zjištěným skutečnostem doporučuji usilovat o řešení následujících kroků (problémů):

U povolujících orgánů:

- uložení zpracování biologického hodnocení (investoru) v případě trvání záměrů na změnu využití území
- případné uložení souběžného zpracování soudně znaleckého posudku jako doplnění biologického hodnocení nezávisle na investorem hrazeném

Veškeré nálezy a výskyty mnou zjištěné nebo ověřené byly uloženy do ND OP AOPK ČR a jsou veřejným podkladem pro další rozhodování a sledování stavu přírody (nepřímé předcházení konfliktům, informovanost orgánů apod.).

V Prachaticích 20.10. 2015

Alois Pavlíčko, Ph.D.

Adresa zpracovatele:

Ing. Alois Pavlíčko, Ph.D.
383 01 Prachatice 127

IČ: 128 799 24

email: alois.pavlicko@seznam.cz

Použitá literatura

- BENEŠ J., KONVIČKA M., DVOŘÁK J., FRIC Z., HAVELDA Z., PAVLÍČKO A., VRABEC V., & WEIDENHOFFER Z.** 2002: *Motýli České republiky: Rozšíření a ochrana I., II.* (*Butterflies of the Czech Republic: Distribution and Conservation I., II.*). SOM, Praha, 857 pp (in Czech, English abstr. and summary).
- ČEŘOVSKÝ J., FERÁKOVÁ V., HOLUB J., MAGLOCKÝ Š. et PROCHÁZKA F.,** 1999: Červená kniha ohrožených a vzácných druhů rostlin a živočichů v ČR a SROV. Vol. 5 (Vyšší rostliny). – 453 p., Příroda Bratislava.
- DOSTÁL J.,** 1989, Nová květena ČSSR, Academia Praha, 1, 2 : 1563.
- FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M.** (eds.) 2005: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Red list of threatened species in the Czech Republic. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 760 pp.
- CHYTRÝ M., KUČERA T., KOČÍ M., Grulich V., et Lustyk P.** [eds.] 2010: Katalog biotopů České republiky, druhé vydání. AOPK ČR, Praha. 1 - 445.
- KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. & ŠTĚPÁNEK J.** (eds.) 2002: *Klíč ke květeně České republiky*, Academia Praha: 928 pp.
- LAŠTŮVKA Z. et LIŠKA J.,** 2011: *Komentovaný seznam motýlů České a Slovenské Republiky (Insecta, Lepidoptera)*. Biocont Laboratoř spol. s r.o., Brno, 146 pp.
- ALBRECHT J.** a kol. 2003: Českobudějovicko. In: Mackovčín P. & Sedláček m. (eds.): Chráněná území ČR, svazek VIII. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, Praha, 807 pp.
- MIKYŠKA R. et al.,** 1968: Geobotanická mapa ČSSR 1:200 000. Praha.
- PLESNÍK J., HANZAL V. & BREJŠKOVÁ L.** [eds.] (2003): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. – Příroda, Praha, 22: 1–184.

Navazující práce

- mapování stanovišť pro Natura 2000
- internetové zdroje (mapy.cz, wikipedia, biolib, naure.cz a další)
- vlastní kartotéka a data zadaná získaná rešerší z ND OP AOPK ČR

Použité podklady, odkazy

<http://www.biolib.cz/cz/taxon/id70688/>

<http://portal.nature.cz>

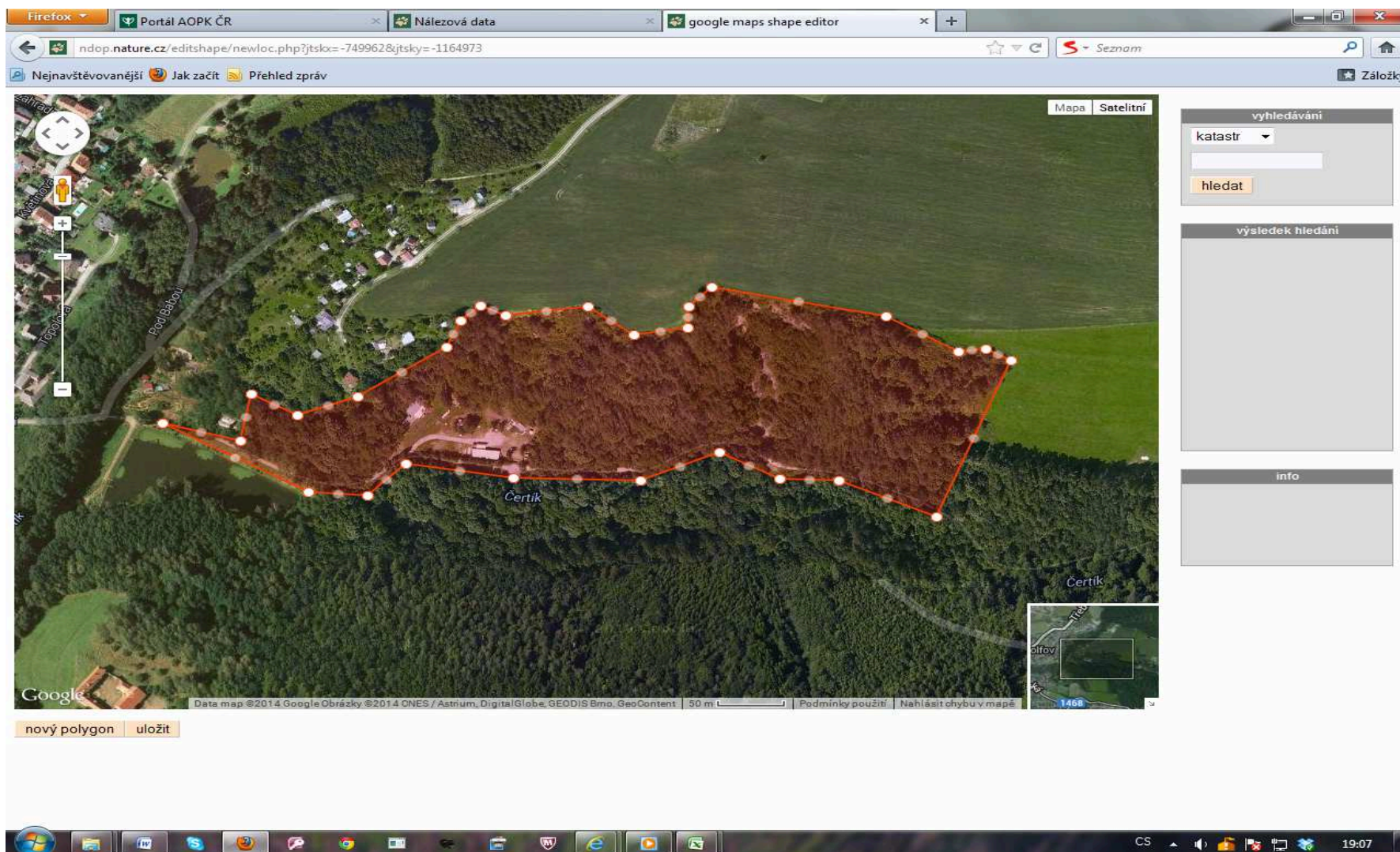
podklady z on-line databáze katastru nemovitostí (ČÚZK 2010, 2012..)

<http://sgi.nahlizenidokn.cuzk.cz/marushka/>

PŘÍLOHY

Výpis z ND OP – ukázka struktury (samostatný soubor exel, karty apod.)

POR DRUH	KAT TAX	AUTOR	DATUM_OD	DATUM_DO	NAZ LOKAL	SITMAP	KATASTR	ZDROJ	POCET	POCITANO	REL POC	POZNAMKA	UMIST NAL	POP BIOT	VYHL EVD	CX RED LIST
57	<i>Aglaia urticae</i>	Motýli	Pavličko Alois	20140729	20140729	Rudolfovský lom	7053	Jivno	Pavličko Alois. Terénní deník 10/2013. 2013.			hojně	lemy podél cesty a lomů	křovinaté stráně, lemy cest, sukcesní rudérální stanoviště a zbytky acidofilních doubrav		

Znalec v oboru ochrana přírody se specializací na ekologii bezobratlých živočichů a jejich krajinné vazby: Mgr. Vladimír Vrabec, Ph.D.

(Rozhodnutí Krajského soudu v Praze ze dne 26. 6. 2012, č. j. Spr 4019/2011)

autorizovaná osoba k provádění biologického hodnocení ve smyslu § 67 podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb.

Adresát: Náš domov, o. s., Na Staré cestě 252/8, Rudolfov, 373 71, zastoupené MUDr. Jaroslavem Valevským

Znalecký posudek ve věci VKP „Rudolfovský lom“

Počet stran: 21 včetně příloh

Počet předkládaných vyhotovení: 2 autorizované kopie

Znalecký posudek je vypracován dle doporučené osnovy znaleckého posudku (Bradáč et al. 2010).

0. Úvod

0.1 Zadání

Předložený posudek byl vyžádán občanským sdružením „Náš domov“ zastoupeným MUDr. Jaroslavem Valeským, a to v souvislosti s právními úkony spojenými se sporem ohledně budoucnosti území VKP „Rudolfovský lom“ na katastrálních parcelách 3511/5, 3511/25, 3511/34, 3511/43, 3511/72, 3511/88, 3511/90, 3511/91, 3541/8, 3543, 3553/1, 3553/2, 3553/3, 3558, 3559 v k. ú. Jivno.

Objednatel posudku si vyžádal odpovědi na následující otázky:

1. V čem spočívá ekologická hodnota stávajícího významného krajinného prvku „Rudolfovský lom“?

2. Jak je území významného krajinného prvku „Rudolfovský lom“ cenné z hlediska druhové ochrany?

3. Může být ekostabilizační funkce lokality, která je součástí významného krajinného prvku „Rudolfovský lom,“ ohrožena, pokud by tato lokalita přestala být chráněna jako významný krajinný prvek?

4. Uveďte, které faktory mohou v případě plánované výstavby představovat konkrétní ohrožení bioty VKP.

5. Mělo či mohlo by mít zrušení či omezení ochrany významného krajinného prvku „Rudolfovský lom“ vliv na okolní přírodně cenné lokality (významný krajinný prvek ze zákona, aj.)?

6. Jaký vliv by mělo nebo mohlo mít zvýšení frekvence automobilové dopravy v bezprostřední blízkosti významného krajinného prvku „Rudolfovský lom“ na přírodní druhy, které se nacházejí na území tohoto významného krajinného prvku?

7. Můžete porovnat přírodní hodnoty významného krajinného prvku „Rudolfovský lom“ s jinými lokalitami (resp. jej zkuste zařadit v pomyslné stupnici významnosti z hlediska prostředí a bioty).

Znalec předkládající tento posudek výslovně upozornil zadavatele na svojí specializaci pro bezobratlé živočichy, v rámci které je posudek dominantně formulován s tím, že se na přání objednatel vyjadřuje i k obratlovcům, pokud závěry považuje za nezpochybnitelné.

0.2 Spisové podklady (dostupné dokumenty a shrnutí obsahu)

Objednatel předložil dokumentaci, ze které vyplývá spor ohledně existence registrované VKP „Rudolfovský lom“, která byla rozporována Ing. Danou Chytilovou, nar. 1. 3. 1956, bytem Čéčova 793/51, České Budějovice, 370 04; firmou LUMOS, s r. o., IČ: 62526511, Rudolfovská 88, České Budějovice, 370 01 a obcí Jivno, IČ: 00581411, Jivno 34, Rudolfov 373 71. Jak vyplývá z předložených dotazů, názor znalce je vyžadován především v souvislosti s významem příslušného území a jeho možným ovlivněním, pokud by VKP neexistovalo. Dalším dotazováním znalec zjistil, že základ sporu spočívá v záměru investiční výstavby RD v zóně zahrnuté v územním plánu obce Jivno v zájmovém území a s tím souvisejícími návaznými aktivitami v něm.

Chronologický přehled znalci dostupné dokumentace a podkladů:

1. Flašar J. 2012: Odborné posouzení návrhu vyhlášení přírodního parku [Správou CHKO Blanský les a KS České Budějovice] pod č. j. 01516/BL/2012 ze dne 22. 6. 2012 [Správa CHKO doporučuje chránit formou registrovaným VKP]. Msc. depon. in Správa CHKO Blanský les a KS České Budějovice, 2 str.
2. Flašar J. 2012: Odborné stanovisko k návrhu registrace VKP „Rudolfovský lom“ č. j. 1730/BL/2012 ze dne 1. 10. 2012 [souhlasné doporučení správy CHKO Blanský les pro registraci VKP]. Msc. depon. in: Správa CHKO Blanský les a KS České Budějovice, 2 str.
3. Mika S. 2012: Rozhodnutí Magistrátu města Českých Budějovic o registraci území VKP „Rudolfovský lom“ na katastrálních parcelách 3511/5, 3511/25, 3511/34, 3511/43, 3511/72, 3511/88, 3511/90, 3511/91, 3541/8, 3543, 3553/1, 3553/2, 3553/3, 3558, 3559 v k. ú. Jivno pod spisovou značkou OŽP/8327/2012/Žiž ze dne 7. 12. 2012. Msc. depon. in OOŽP Magistrátu Českých Budějovic, 4 str.
4. Mika S. 2013: Rozhodnutí Magistrátu města Českých Budějovic o vyhlášení území VKP „Rudolfovský lom“ na katastrálních parcelách 3511/5, 3511/25, 3511/34, 3511/43, 3511/72, 3511/88, 3511/90, 3511/91, 3541/8, 3543, 3553/1, 3553/2, 3553/3, 3558, 3559 v k. ú. Jivno pod spisovou značkou OŽP/2379/2013/Žiž ze dne 11. 6. 2013. Msc. depon. in OOŽP Magistrátu Českých Budějovic, 7 str. + příloha.
5. Černý K. 2013: Rozhodnutí KÚ Jihočeského kraje o odvolání Ing. Dany Chytilové, nar. 1. 3. 1956, bytem Čechova 793/51, České Budějovice, 370 04; firmy LUMOS, s r. o., IČ: 62526511, Rudolfovská 88, České Budějovice, 370 01 a obce Jivno, IČ: 00581411, Jivno 34, Rudolfov 373 71 pod č. j. KUJČK 49039/2013/OZZL, spisová značka OZZL 49038/2013/pelh O-92/13 ze dne 10. 9. 2013 [potvrzení registrace VKP po odvolání proti němu]. Msc. depon. in KÚ Jihočeského kraje, 6 str.
6. AOPK 2013: Mapový podklad (ortofotomapa) Rudolfovský lom (přesně nedatováno). Msc. depon. in. AOPK, 1 str.
7. Krybusová M. 2014: Rozsudek o zrušení rozhodnutí KÚ Jihočeského kraje ze dne 10. 9. 2013 pro vady řízení pod zn. 10A 139/2013 – 50 ze dne 26. 5. 2014. Msc. depon. in. Krajský soud v Českých Budějovicích, 10 str.
8. Venclová J. 2014: Oznámení o pokračování správního řízení – registrace VKP Rudolfovský lom pod č. j. KUJCK/39537/2014 OZZL, spis. zn. OZZL 49038/2013/pelh O-92/13 ze dne 26. 6. 2014 [pokračování registrace na základě rozhodnutí soudu, který vrátil k dalšímu řízení z důvodů vad řízení]. Msc. depon. in KÚ Jihočeského kraje, 3 str.
9. Flašar J. 2014: Odborné stanovisko [Správy CHKO Blanský les a KS České Budějovice] k návrhu registrace VKP pod č. j. 01636/BL/14 ze dne 15. 9. 2014 [pozitivní stanovisko k registraci VKP v rozsahu jeho návrhu]. Msc. depon. in Správa CHKO Blanský les a KS České Budějovice, 2 str.
10. Anonym 2014: Mapový podklad (ortofotomapa) Rudolfovský lom (nedatováno). Msc. depon. in Náš domov o. s., 1 str.
11. Tuháček M. 2014: vyjádření účastníka řízení k průběhu řízení a k podkladům rozhodnutí ke sp. zn. OZZL 49038/2013/pelh O-92/13 ze dne 14. 7. 2014. Msc. depon. in KÚ Jihočeského kraje, 6 str.
12. Pavlíčko A. 2014: Orientační zoologický a botanický průzkum podklad pro biologické a další hodnocení Rudolfovský lom, registrace VKP ze dne 12. 8. 2014. Msc. depon. in Náš domov o. s., 22 str. vč. příloh.
13. Franc J. 2015: Dopis KČT pod č. j. 16/2015 Fr ze dne 1. 2. 2015 [podpora existence VKP], Msc. depon. in KČT – oblast Jižní Čechy, 1 str.

14. Borovka J. 2015: Odpověď na žádost občanského sdružení Náš domov pod č. j. 96/2015 ze dne 10. 2. 2015 [podpora existence VKP ze strany obce Hůry]. Msc. depon. in Obec Hůry, 1 str.
15. Kavalír V. 2015: Usnesení Rady města Rudolfov č. 30/2015 ze dne 4. 2. 2015, dopis bez čísla jednacího ze dne 11. 2. 2015 [město bere na vědomí žádost o podporu VKP a odkazuje na starší usnesení č. 211/2014, kterým VKP podpořilo]. Msc. depon. in Město Rudolfov, 1 str.
16. Třeštík M. 2015: Obec Libníč. Odpověď na žádost občanského sdružení Náš domov č. j. 52-15 ze dne 14. 2. 2015. [podpora uchování VKP od obce Libníč]. Msc. depon. in Obecní úřad Libníč, 1 str.
17. Schicker P. 2015: Odpověď na žádost občanského sdružení Náš domov pod značkou 76/2015 ze dne 25. 2. 2015 [podpora uchování VKP od obce Adamov]. Msc. depon. in Obec Adamov, 1 str.
18. Hronek V. 2015: Dopis se souhlasem zastupitelstva obce Dubičné s podporou VKP Rudolfovský lom bez č. j. ze dne 9. 3. 2015. Msc. depon. in Obec Dubičné, 1 str.
19. Bureš J. 2015: Informace [od AOPK] o výskytu zvláště chráněných druhů a druhů Červeného seznamu v údolí Rudolfovského potoka pod č. j. 01821/BL/15 ze dne 21. 9. 2015. Msc. depon. in AOPK, regionální pracoviště jižní Čechy, 2 str.
20. Vrabec V. 2015: Záznam a fotodokumentace z vlastního terénního šetření znalce ze dne 8. 10. 2015.
21. Pavlíčko A. 2015: Doplnující zoologický a botanický průzkum podklad pro biologické a další hodnocení Rudolfovský lom, registrace VKP ze dne 20. 10. 2015. Msc. depon. in Náš domov, o. s., 12 str.
22. Mühlstein L. 2015: Seznam druhů ptáků, jejichž výskyt se mi podařilo v období 2005 – 2015 prokázat v Údolí Rudolfovského potoka, přilehlém lomu a okolních stráních (les Děkan) ze dne 21. 10. 2015. Msc. depon. in Náš domov, o. s., 2 str.
23. Zimola J. 2015: Dopis hejtmana Jihočeského kraje [podpora VKP a občanského sdružení Náš domov] bez přesné datace (říjen 2015?), Msc. depon. in KÚ Jihočeského kraje, 1 str.
24. Ditrich O. nedatováno: Molluca Rudolfov [seznam nálezů]. Msc. depon. in Náš domov, o. s., 1 str.
25. Kavková nedatováno: Houby_Rudolfov_údolí Kavková [seznam nálezů] Tabulkový záznam.
26. NDOP (Nálezová databáze ochrany přírody) 2015: Tabulkový výpis nálezů (filtr Rudolfovský lom a okolí).
27. Pavlíčko A. 2015: Fotodokumentace včetně dokladových fotografií významných taxonů pořízená do 20. 10. 2015.
28. Růžičková ? 2015: Fotodokumentace pořízená do 20. 10. 2015.
29. Valevský J. 2015: Fotodokumentace včetně dokladových fotografií významných taxonů pořízená do 20. 10. 2015.

0.3 Další použité podklady

- 1 ABSOLON K. 1994: Metodika sběru dat pro biomonitoring v chráněných územích. Český ústav ochrany přírody, Praha, 70 str.
- 2 BEJČEK V., ŠŤASTNÝ K. et al. 2001: Metody studia ekosystémů. LF ČZU, Praha, 111 str.
- 3 BENEŠ J., KONVIČKA M., DVOŘÁK J., FRIC Z., HAVELDA Z., PAVLÍČKO A., VRABEC V., WEIDENHOFFER Z. (eds.) 2002: Motýli České republiky. Rozšíření a ochrana I., II. SOM, Praha, 857 pp. (odborná kniha, metodické postupy pro studie populací motýlů)
- 4 ANDĚRA M. 2000: Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze III. Hmyzožravci (Insectivora). Národní muzeum, Praha, 108 pp.
- 5 ANDĚRA M. & BENEŠ B. 2001: Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze IV. Hlodavci (Rodentia)- část 1. Křečkovití (Cricetidae), hrabošovití (Arvicolidae), plchovití (Gliridae). Národní muzeum, Praha, 156 pp.
- 6 ANDĚRA M. & HANZAL V. 1996: Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze II. Šelmy (Carnivora). Národní muzeum, Praha, 85 pp.
- 7 BARUŠ V. & OLIVA O. (eds.) 1992a: Obojživelníci Amphibia. Fauna ČSFR, Svazek 25, Academia, Praha, 338 pp.
- 8 BARUŠ V. & OLIVA O. (eds.) 1992b: Plazi - Reptilia. Fauna ČSFR, Svazek 26, Academia, Praha, 222 pp.
- 9 BARUŠ V. & OLIVA O. (eds.) 1995a: Mihulovci Petromyzontes a ryby Osteichthyes (1). Fauna ČR a SR, Svazek 28/1, Academia, Praha, 623 pp.
- 10 BARUŠ V. & OLIVA O. (eds.) 1995b: Mihulovci Petromyzontes a ryby Osteichthyes (2). Fauna ČR a SR, Svazek 28/1, Academia, Praha, 698 pp.
- 11 BERAN L. 2002: Vodní měkkýši České republiky – rozšíření a jeho změny, stanoviště, šíření, ohrožení a ochrana, červený seznam [Aquatic molluscs of the Czech Republic – distribution and its changes, habitats, dispersal, threat and protection, Red List]. Sborník přírodovědného klubu v Uh. Hradišti, Supplementum 10, 258 pp.
- 12 BUCHAR J. 1982: Způsob publikace lokalit živočichů z území Československa. Věst. Čs. Společ. Zool., 46: 317-318.
- 13 DOSTÁL J. 1989: Nová květena ČSSR 1,2. Academia, Praha, 1549 str.
- 14 FARKAČ J., KRÁL D. a ŠKORPÍK M. (eds.) 2005: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Red list of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 str.
- 15 GREMLICA T., VRABEC V., CÍLEK V., ZAVADIL V., LEPŠOVÁ A., VOLF O. 2013: Industriální krajina a její přirozená obnova. Právní východiska a rekultivační metodika oblastí narušených těžbou. Novela Bohemica, Praha, 110 str.
- 16 HANZÁK J. & VESELOVSKÝ Z. 1960: Světem zvířat. I. díl Savci. SNDK, Praha, 510 pp.
- 17 HUDEC K. (ed.) 1983a: Ptáci – Aves. Díl III/1. Fauna ČR a SR, Svazek 23, Academia, Praha, 1 - 704 pp.
- 18 HUDEC K. (ed.) 1983b: Ptáci – Aves. Díl III/2. Fauna ČR a SR, Svazek 2412, Academia, Praha, 705 – 1234+ pp.
- 19 HUDEC K. (ed.) 1994: Ptáci – Aves. Díl I. Fauna ČR a SR, Svazek 27, Academia, Praha, 671 pp.
- 20 HŮRKA K., VESELÝ P., FARKAČ J. 1996: Využití střevočívčích (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana, 32: 15-26.
- 21 KONVIČKA M. & BENEŠ J. 2004: Metodika inventarizace denních motýlů v maloplošných chráněných územích národních kategorií. Msc. depon in AOPK, 4 str.
- 22 KOZÁK P., ĎURIŠ Z., PETRUSEK A., BUŘIČ M., HORKÁ I., KOUBA A., KOZUBÍKOVÁ E., POLICAR T. 2013: Biologie a chov raků. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Fakulta rybářství a ochrany vod, 418 s.

- 23 MIKÁTOVÁ B. & VLAŠÍN M. 1998: Ochrana obojživelníků. EkoCentrum, Brno, 135 str.
- 24 MORAVEC J. 1994: Atlas rozšíření obojživelníků v České republice. Národní muzeum, Praha, 136 pp.
- 25 NOVÁK I. 1989: Seznam lokalit a jejich kódů pro síťové mapování entomofauny Československa. Zprávy Českoslov. Spol. Entomol., 25(1-2): 3-84.
- 26 PROCHÁZKA F. (ed.) 2001: Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky. Příroda, Praha, 18: 1-166.
- 27 PRUNER L. & MÍKA P. 1996: Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. Klapalekiana, 32(Suppl.): 1-175.
- 28 SKALICKÝ V. 1997: Regionálně fyto geografické členění. p. 103 – 121. In: Hejný S., Slavík B.: Květena České republiky 1. Academia, Praha, 557 str.
- 29 SLÁDEČEK, V., ZELINKA, M., ROTHSCHHEIN, J., MORAVCOVÁ, V. 1981: Biologický rozbor povrchové vody. Komentář k ČSN 83 0532 – části 6: Stanovení saprobního indexu. Vydavatelství Úřadu pro normalizaci a měření, Praha, 186 pp.
- 30 ŠTAMBERGOVÁ M., SVOBODOVÁ J., KOZUBÍKOVÁ E. 2009: Raci v České republice. Metodika AOPK ČR, Praha, 255 str
- 31 VOJAR J. 2007: Ochrana obojživelníků: ohrožení, biologické principy, metody studia, legislativní a praktická ochrana. Doplněk k metodice č. 1 Českého svazu ochránců přírody. ČSOP Hasina Louny, Praha, 155 str.
- 32 ZAHRADNÍK J. 1987: Blanokřídli. Artia, Praha, 182 str.
- 33 ZAHRADNÍK J. & HOBERLANDTOVÁ J. 1987: Náš hmyz. Albatros, Praha, 445 str.
- 34 ZELENÝ J. 1972: Návrh členění Československa pro faunistický výzkum. Zprávy Čsl. Spol. Entomol. ČSAV, 8: 3-16.
- 35 ZWACH I. 2009: Obojživelníci a plazi České republiky. Grada, Praha, 496 str.

1. Nález

1.1 Stručná charakteristika stavu posuzovaného území

Sledovaný prostor „Rudolfovského lomu“ je pravobřežní část potoka navazující východně města Rudolfov a zahrnující 2 opuštěné lomy a mnoho zbytků po těžbě nerostných surovin. Prvek navazuje na údolní nivu s vymezenými údolními jasano-olšovými luhy (L2.2A) podél potoka Čertík. Zahrnuje vlhčí místa na dně údolí a postupně místy přechází až k exponovaným výslunným stanovištím na horní lomové hraně. Detailní ortofoto celkového území VKP ukazuje obrázek 1.

Obrázek 1: Ortofotografická mapa situace VKP Rudolfovský lom a okolí.

Značná mikroreliefová pestrost je předpokladem i pro pestrost fauny a flory, která jej osídluje, území je navíc obohaceno i vnesenými prvky lidské činnosti (pozůstatky po těžních zařízeních, apod.), které mohou sloužit jako úkryt živočichů nebo zdroj vápníku z malty zdiva pro populaci plžů. Blízkost vodního prostředí na dně údolí má příznivý vliv na řadu druhů živočichů, kteří ke své existenci využívají více stanovišť (např. ropuchy obecné – *Bufo bufo*, které se na jaře rozmnožují dole v údolí, ale zbytek sezóny za potravou migrují řádově kilometry do strání a prostor VKP pro ně představuje potravní stanoviště). Ke škodě pro rozhodování o registraci a potažmo využití území nebyla předmětná část součástí mapování biotopů.

Na velké části lokality se nacházejí sukcesní porosty náletových dřevin a křovin, které se zde uchytily po skončení těžby v lomech. Dle katalogu biotopů České republiky se jedná především o X12A Nálety pionýrských dřevin, ochranný významné porosty. Místy tyto porosty formačně inklinují k velmi ochuzeným fragmentům biotopů L7.1 Suché acidofilní doubravy a L3.1 Hercynské dubohabřiny.

Část západně od zastavěného lomu je porostlá druhově chudým lesem (*Fraxinus excelsior*, *Acer platanoides*, *Quercus robur*) s vysokým zastoupením akátu (*Robinia pseudacacia*). Keřové patro tvoří nálet akátu a mladých javorů, jasanů a bezu, podrost téměř není vytvořen, pouze místy je častá *Impatiens parviflora*. Z botanického hlediska, v porovnání s dalšími částmi zájmového území, je tato část méně hodnotná. Svahy na okraji zastavěného lomu jsou porostlé pro jižní Čechy méně častými a proto cennými lískovými křovinami (K3), které poskytují vhodné útočiště a zdroj potravy pro řadu živočichů. Ty se místy prolínají se směsí náletových dřevin se zastoupením *Prunus avium* a *Juglans regia*. Severně od zastavěného lomu je náznak otevřené březové doubravy s podrostem tvořeným dominantní *Brachypodium sylvaticum*. Východně pak navazuje komplex hustých křovin s dominantní *Prunus spinosa* a příměsí *Prunus avium*, *Rosa canina* agg. a *Sarothamnus scoparius*.

V části mezi oběma lomy nalezneme světlý otevřený porost s břízou a dubem se sporadickým keřovým patrem a dominující *Brachypodium sylvaticum* v podrostu. Na okrajích stěny velkého lomu se vyskytují malé zbytky v místě zřejmě nejcennějšího biotopu T5.5 Acidofilní trávníky mělkých půd s druhy jako *Agrostis capillaris*, *Dianthus deltoides*, *Hieracium pilosella*, *Lychnis viscaria*, *Scleranthus perennis*, *Thymus pulegioides* a *Trifolium arvense*.

Velký lom je výrazně zarostlý náletem dřevin, což poněkud omezuje biologický potenciál stanoviště obnažených skal a jimi chráněného území. Přítomné dřeviny sestávají především z druhů *Robinia pseudacacia*, *Betula pendula*, *Salix caprea*, *Pinus sylvestris*, *Populus tremula* atd. Bylinné patro je převážně ruderální. Východně od velkého lomu nalezneme opět komplex světlých otevřených porostů s břízou, dubem letním a dominantní *Brachypodium sylvaticum*. Dalšími druhy podrostu jsou např. *Carlina vulgaris*, *Carlina acaulis*, *Lychnis viscaria*, *Centaurea jacea*, *Agrostis capillaris*, *Pimpinella saxifraga*, *Trifolium medium*, *Campanula rotundifolia*, *Hylotelephium maximum* a místy řada ruderálních druhů.

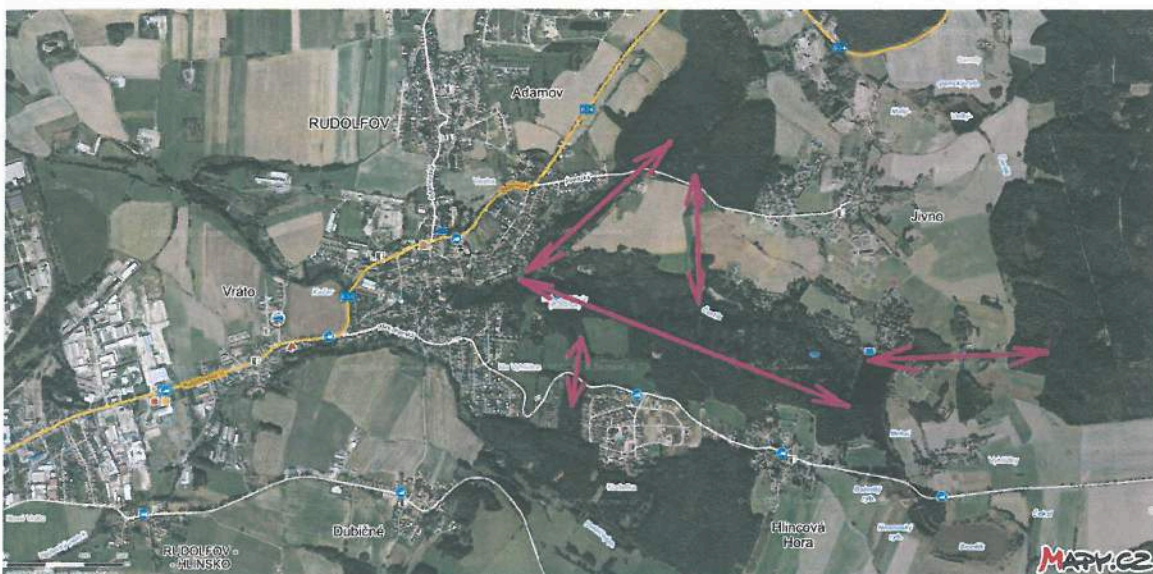
Severovýchodní okraj území je tvořeno komplexem křovin s dominantní *Prunus spinosa* a přimíšenými *Sambucus nigra*, *Rosa canina* agg. a *Crataegus* sp. Jihovýchodní okraj tvoří drobný degradovaný *Carpinion* s nevyvinutým bylinným patrem. Přesto, že se na území nenacházejí chráněné a ohrožené druhy rostlin ani charakteristicky vyvinuté přírodní biotopy, mají mnohé jeho části vysoký biologický potenciál. Vzhledem k poloze zájmového území můžeme za nejcennější označit hrany velkého lomu se zbytky acidofilních trávníků, dále otevřené světlé porosty břízy a dubu s ochuzeným podrostem, který však dává tušit, že svahy byly v minulosti pokryty trávníky a pastvinami se „stepním“ charakterem a také drobné fragmenty acidofilních doubrav. Významné zastoupení náletových třešní, trnek, šípkových růží, lísek a dalších dřevin s požitelnými plody je zároveň velmi prospěšné pro místní faunu.

Při opakovaném orientačním zoologickém průzkumu zde byly mimo běžné druhy nalezeny i některé chráněné druhy živočichů. Z obojživelníků byl v rybníku Jarval při západní části zájmového území zaznamenán výskyt zeleně zbarvených skokanů (*Rana esculenta* synkl.), skokana štíhlého (*Rana dalmatina*) a ropuchy obecné (*Bufo bufo*). Zatímco zelení skokani jsou víceméně celoročně vázáni na vodní prostředí, skokani štíhlí a ropuchy obecné využívají kromě krátkého období rozmnožování terestrické biotopy v širším okolí místa rozmnožování (do vzdálenosti stovek metrů až 1 km). Početné rozmnožování ropuchy obecné bylo zaznamenáno i v rybníku v údolí Rudolfovského potoka asi 300 m za východní hranicí zájmového území. Je pravděpodobné, že ropuchy, které se zde rozmnožují, využívají při své celoroční aktivitě terestrické biotopy ve východní části zájmového území. Z plazů se na lokalitě vyskytuje slepýš křehký (*Anguis fragilis*), který je vázán na suché okraje lesů – např. s lískou, kde také žije veverka obecná (*Sciurus vulgaris*).

V nálezové databázi AOPK ČR NDOP je recentně ještě uveden přástevník kostiválový (*Euplagia qudrispunctaria*) – druh příl. II. Směrnice Rady č.92/43/EHS, batolec červený (*Apatura ilia*), batolec duhový (*Apatura iris*), čmelák *Bombus* spp., užovka obojková (*Natrix natrix*), ještěrka obecná (*Lacerta agilis*) a zmije obecná (*Vipera berus*).

Obrázek 2: Krajinná situace v okolí VKP. Patrně je poměrně intenzivní využití okolní krajiny (pole a zástavba), fialově jsou naznačeny pravděpodobné migrační spojnice pro šíření fauny, které byly znalcem v terénu identifikovány při terénním šetření a ověřeny v ortofotomapě (zákres do podkladu www.mapy.cz).

Širší zapojení území do krajinného systému ukazuje obrázek 2. Rudolfovský lom zahrnuje pozemky na více katastrálních územích a jde o pozemky severně zpevněné údolní cesty z nichž jsou vyjmuty již zastavěné nebo jinak využitě na dně prvního lomu (např. p.čp 3541/1, 4, 47 a další vše v k.ú. Jivno). Mezi stěžejní a posuzované patří např. v k.ú. Jivno p.č. 3511/5, 25, 34, 43, 72, 88, 90, 91 3541/8, 3543, 3553/2 a 3558. Celý prostor je také evidován jako netěžené ložisko (viz [krajjihocesky.cz/file.php?par\[view\]=1&par\[id_r\]=82991](http://krajjihocesky.cz/file.php?par[view]=1&par[id_r]=82991) a navazující). V rámci okolní intenzivně obhospodařované nebo zastavěné krajiny představuje údolí potoka Čertík a území VKP i významný koridor pro pronikání organismů.

1.2 Doložený výskyt významných taxonů v území VKP

Znalec terénním šetřením ověřoval přítomnost vhodných stanovišť pro všechny druhy, které výše dostupné prameny (část 0.2) uvádějí, a to porovnáním nároků uvedených druhů se zdroji citovanými v části 0.3 tohoto posudku s dostupnou nabídkou krajiny Rudolfovského lomu. Zvláštní pozornost věnoval ověření znalostí o jejich výskytu v okolí, pokud to na základě vymapovaných skupin bylo možno (viz. zdroje v části 0.3), a to z důvodů posouzení reálnosti údajů.

Za věrohodné pro účely dalšího hodnocení považují všechny zvláště chráněné druhy uvedené v seznamu zdrojů číslo 19, 21 a 26, na základě terénního šetření potvrzují dále přítomnost mravenců rodu *Formica*. Je třeba vyřadit druhy striktně vázané na vodu, které osídlují nivu potoka Čertík a rybník Jarval (VKP ze zákona) a do širšího okolí, které je součástí návrhu Rudolfovský lom nepronikají (vyznačeny jsou tučně, taxony řazeny abecedně dle českých názvů):

Bezobratlí:

batolec červený (*Apatura ilia*) - ohrožený druh, batolec duhový (*Apatura iris*) – ohrožený druh, bělopásek tavolníkový (*Neptis rivularis*) - ohrožený druh, čmelák (*Bombus* sp., více druhů) – ohrožený druh, majka obecná (*Meloe proscarabaeus*) - ohrožený druh, mravenci (*Formica* sp., minimálně jeden druh) – ohrožený druh, rak říční (*Astacus astacus*) - **kriticky ohrožený druh**, střívkáč Scheidlerův (*Carabus scheidleri*) - ohrožený druh, zdobenec skvrnitý (*Trichius fasciatus*) – ohrožený druh.

Obratlovci:

dudek obecný (*Upupa epops*) – silně ohrožený druh, ještěrka obecná (*Lacerta agilis*) - silně ohrožený druh, krahujec obecný (*Accipiter nisus*) - silně ohrožený druh, krutihlav obecný (*Janx torquilla*) - silně ohrožený druh, kvakoš noční (*Nycticorax nycticorax*) - silně ohrožený druh, ledňáček říční (*Alcedo atthis*) – **silně ohrožený druh**, lejsek šedý (*Muscicapa striga*) – ohrožený druh, ropucha obecná (*Bufo bufo*) - ohrožený druh, rosnička zelená (*Hyla arborea*) - silně ohrožený druh, skokan štíhlý (*Rana dalmatina*) - silně ohrožený druh, skokan zelený snyklepton (*Rana esculenta synklepton*) - silně ohrožený druhový komplex, slepýš křehký (*Anquis fragilis*) - silně ohrožený druh, užovka hladká (*Coronella austriaca*) - silně ohrožený druh, užovka obojková (*Natrix natrix*) - ohrožený druh, včelojed lesní (*Pernis apivorus*) - silně ohrožený druh, veverka obecná (*Sciurus vulgaris*) - ohrožený druh, vydra říční (*Lutra lutra*) - silně ohrožený druh, výr velký (*Bubo bubo*) - ohrožený druh, zmijs obecná (*Vipera berus*) - **kriticky ohrožený druh**, žluva hajní (*Oriolus oriolus*) - silně ohrožený druh.

Rostliny:

leknín bílý (*Nymphaea alba*) - **silně ohrožený druh**, plavín štítnatý (*Nymphoides peltata*) - **kriticky ohrožený druh**, žluťucha žlutá (*Thalictrum flavum*) – silně ohrožený druh.

V území je dále konstatována přítomnost značného množství druhů vedených v **červených seznamech** (Procházka 2001, Farkač et al. 2005, apod.). Jejich podrobný seznam včetně příslušných srovnání uvádí pramen 19 v seznamu výše (část 0.2). Za všechny významné druhy připomínám např. šmel okoličnatý (*Butomus umbellatus*), zvonečník černý (*Phyteuma nigrum*), zeměžluč okolíkatou (*Centaureum erythraea*), okáče kluběnkového (*Erebia aethiops*), sklovatku rudou (*Daudebardia rufa*), levatku říční (*Physa fontinalis*), strakapouda malého (*Dendrocypos minor*) a žlunu šedou (*Picus canus*). Z bezobratlých byla zjištěna i přítomnost naturového druhu přástevníka kostivalového (*Euplagia quadripunctaria*) a za **velmi významné zjištění považuje znalec přítomnost značného množství taxonů, které podléhají ustanovením obecné ochrany dle zákona 114/1992 Sb.**

Jinými slovy: území se vyznačuje překvapivou biodiverzitou vzhledem ke stavu jeho okolí a potenciál zjištěných významných druhů, včetně zvláště chráněných není dosud vyčerpán, protože logicky neproběhly průzkumy všech přítomných skupin organismů. Na druhou stranu je třeba konstatovat, že znalosti o území považují za dostatečné k formulaci následujících závěrů.

2. Posudek a jeho závěry

2.1 Odpověď na první zadanou otázku

V čem spočívá ekologická hodnota stávajícího významného krajinného prvku „Rudolfovský lom“?

Hlavní ekologickou hodnotu území spatřuji v roli, kterou hraje jako **refugium organismů**, které v okolní intenzifikované krajině nemohou přežít (překvapivá druhová pestrost) a dále v tom, že propojuje další krajinné celky v okolí, takže samo o sobě **plní roli jak významného biokoridoru, tak i biocentra**.

Zdůvodnění:

Neexistuje studie, která by umožnila vyhodnotit reálný ekologický význam daného území, tak aby zahrнула všechny jeho složky a faktory, které mohou hodnocení ovlivnit. Vždy pracujeme pouze s nějakou vybranou skutečností či výsekem našich znalostí, které nám umožňují porovnávat s jinými lokalitami či s okolím. V daném případě je k dispozici seznam významných druhů, které VKP osídluje a dílčí seznamy některých skupin živočichů (ptáci) či rostlin a hub. Minimálně 27 zvláště chráněných taxonů (včetně predátorů jiných chráněných druhů např. užovka lovících ještěrky a skokany), které považuji za prokázané a území nějakým způsobem využívají (značná část z nich i jako rozmnožovací stanoviště) a množství dalších druhů, na které se vztahuje obecná ochrana, je dostatečným důvodem, aby území byla věnována zvýšená pozornost. S takovým počtem zvláště chráněných druhů lze uvažovat nejenom o VKP, ale i o ochraně území formou maloplošné rezervace typu přírodní památky ve smyslu ustanovení zákona 114/1992 Sb.

V obrázku 2 jsem se pokusil naznačit krajinné souvislosti území a nejpravděpodobnější propojení s okolní krajinou. Vzhledem k rozloze území je jasné, že se nemůže jednat pouze o koridor šíření, ale i o centrum, kde mohou organismy dlouhodobě přežít a naopak pronikat do okolní krajiny. Další takové centrum, kde by se kombinovala diverzita reliéfu a stanovišť a k ní odpovídající pestrost osídlení v takové míře, v nejbližší okolní krajině chybí. Další izolace území a omezení vazeb s okolím představuje významný rizikový faktor, který by mohl území znehodnotit.

2.2 Odpověď na druhou zadanou otázku

Jak je území významného krajinného prvku „Rudolfovský lom“ cenné z hlediska druhové ochrany?

Role území je výrazně vyšší vůči okolní krajině a **území považuji za velmi cenné z hlediska ochrany druhů**, jmenovitě zejména následujících taxonů: batolec červený (*Apatura ilia*) - ohrožený druh, batolec duhový (*Apatura iris*) - ohrožený druh, rak říční (*Astacus astacus*) - kriticky ohrožený druh, střevlík Scheidlerův (*Carabus scheidleri*) - ohrožený druh, rosnička zelená (*Hyla arborea*) - silně ohrožený druh, skokan štíhlý (*Rana dalmatina*) - silně ohrožený druh, skokan zelený synklepton (*Rana esculenta* synklepton) - silně ohrožený druhový komplex, slepýš křehký (*Anquas fragilis*) - silně ohrožený druh, užovka hladká (*Coronella austriaca*) - silně ohrožený druh, užovka obojková (*Natrix natrix*) - ohrožený druh. **Zároveň je role území enormně vysoká i v případě druhů, na které se vztahuje obecná ochrana dle zákona 114/1992 Sb. (množství hnízdících druhů ptáků a jejich potravní zdroje).**

Zdůvodnění:

batolec červený (*Apatura ilia*) - ohrožený druh – jedná se o druh, jehož housenky se vyvíjejí na vrbách a topolech, imaga poté migrují na značné vzdálenosti okolní krajinou. Kombinace porostů nivy potoka (vývoj housenek) a okolních svahů a cest na dně údolí (stanoviště imag) představují velmi vhodné stanoviště pro tento druh (okrajový efekt, mikrodiverzita prostředí).

batolec duhový (*Apatura iris*) – ohrožený druh – obdobně jako předchozí

rak říční (*Astacus astacus*) - kriticky ohrožený druh – druh je sice vázán striktně na prostředí potoka a na něm vzniklých nádrží, nicméně VKP by představovalo velmi významný nárazníkový prvek ochranu nivy (biotopu raka) před náhodnými vlivy okolí (úlety chemikálií, havárie, apod.). Z tohoto hlediska lze případnou urbanizaci považovat za rizikový faktor.

střevlík Scheidlerův (*Carabus scheidleri*) - ohrožený druh – jižní Čechy jsou těžištěm výskytu tohoto střevlíka v ČR. Druh je vázán spíše na lesní prostředí, ale nelézán je i v lukách. VKP představuje refugium daného druhu pro širší okolí.

rosnička zelená (*Hyla arborea*) - silně ohrožený druh – vývojem jsou rosničky vázány na údolní nivu, ale dospělci za potravou pronikají i na větší vzdálenost a VKP pro ně představuje potravní zdroj.

ropucha obecná (*Bufo bufo*) - ohrožený druh - VKP je životně důležitým stanovištěm druhu, který se k vodě vydává pouze na velmi krátkou dobu na jaře v době rozmnožování, jinak jsou ropuchy rozptýleny v okolní krajině. VKP výrazně navyšuje kapacitu prostředí pro tyto žáby a navíc jde patrně i o jejich významné zimoviště.

skokan štíhlý (*Rana dalmatina*) - silně ohrožený druh – VKP je životně důležitým stanovištěm druhu, který se k vodě vydává pouze na velmi krátkou dobu na jaře v době rozmnožování, jinak jsou skokani rozptýleni v okolní krajině, kde loví. Zahrádky rodinných domků a pole na rozdíl od ropuchy nejsou vhodným stanovištěm druhu.

skokan zelený synklepton (*Rana esculenta* synklepton) - silně ohrožený druhový komplex – obdobně jako u raků, VKP představuje nárazníkový prvek chránící jejich stanoviště před narušením a splachy z okolí.

slepýš křehký (*Anquas fragilis*) - silně ohrožený druh – VKP představuje významné stanoviště druhu, který nemůže přežít v zamokřené nivě ani v okolní intenzivně obhospodařované krajině.

užovka hladká (*Coronella austriaca*) - silně ohrožený druh – opuštěné lomy jsou typickým stanovištěm tohoto ještěrkožravého druhu, jehož přítomnost indikuje i dostatečný početní stav jeho chráněné kořisti – ještěrky obecné.

užovka obojková (*Natrix natrix*) - ohrožený druh – dospělci dominantně osídlují nivu na dně údolí, kde je dostatek žab pro jejich obživu, ale zimovat budou ve skalních puklinách a artefaktech po těžební činnosti v prostoru VKP. Pro přežívání je nutná kombinace obou stanovišť.

Ohledně významu pro obecně chráněné druhy lze uvést příklad pro ptáky, kde v území bylo zjištěno 53 druhů ptáků, z nichž pro 44 je spolehlivě pozorováno hnízdění.

2.3 Odpověď na třetí zadanou otázku

Může být ekostabilizační funkce lokality, která je součástí významného krajinného prvku „Rudolfovský lom,“ ohrožena, pokud by tato lokalita přestala být chráněna jako významný krajinný prvek?

Ano, protože by docházelo k jejímu záboru a snižování rozlohy přírodně významného území.

Zdůvodnění:

Pokud by VKP nebylo vyhlášeno, docházelo by v budoucnu k ovlivnění území v důsledku pokračujícího tlaku na hospodářské využití a dále by stoupalo riziko omezování jeho rozlohy zástavbou, formou postupného pronikání jednotlivých drobných i větších staveb se vzrůstajícím rizikem kontaminace okolí a hlavně pokračující izolace území a omezení jeho potenciálu pro migraci organismů.

2.4 Odpověď na čtvrtou zadanou otázku

Uvedte, které faktory mohou v případě plánované výstavby představovat konkrétní ohrožení bioty VKP.

Za hlavní faktory výstavby ovlivňující VKP považují tyto:

1. Další zabor území, které by mohlo být využito přítomnými organismy (= snížení kapacity stávajícího prostředí ve smyslu hnízdní a potravní nabídky území)
2. Fragmentace území na menší celky zástavbou
3. Omezení průchodnosti krajiny pro organismy (ploty, komunikace, urbanizované plochy a anglické trávníky zahrádek představují pro řadu druhů bariéru šíření) a jeho následná izolace od okolí (= zvýšení rizika lokálního vymírání)
4. Rušení hlukem výstavby, automobilů a provozem nemovitostí
5. Zvýšené riziko kontaminace prostředí ať již záměrné (údržba zahrádek agrochemikáliemi, mytí vozidel) nebo při havarijní situaci (únik splašků)
6. Přímý vliv na organismy např. jejich usmrcováním při zvýšeném provozu na komunikacích

Zdůvodnění:

Jakákoliv výstavba je realizovatelná a pravděpodobná buď dole v údolí, nebo na jeho horních hranách, nikoliv v lese ve svahu. V prvním případě jde o omezení území jeho dalším drobením (fragmentací) a to stylem, který nepovede k žádoucímu zvýšení diverzity prostředí, ale k jeho destrukci. V druhém případě (obestavění údolí po obvodu) je značné riziko zvýšení izolace území, které je již nyní možno považovat za refugium. Je obecně známo, že izolace populací bez genetické komunikace s okolím zvyšuje riziko lokální extinkce a toto by postihlo zejména menší živočichy (bezobratlé a žáby), kteří nemají takové schopnosti šíření. Hluk a vliv automobilismu je neoddiskutovatelný a jde proti deklarovanému rekreačnímu využití území. Riziko kontaminace nivy, která by VKP zůstala ze zákona, by se narušením ochranné role Rudolfového lomu a výstavbou zvýšilo řádově.

2.5 Odpověď na pátou zadanou otázku

Mělo či mohlo by mít zrušení či omezení ochrany významného krajinného prvku „Rudolfovský lom“ vliv na okolní přírodně cenné lokality (významný krajinný prvek ze zákona, aj.)?

Ano. Vzhledem k záměrům výstavby a využití parcel v okolí i přímo v údolí by neexistence VKP Rudolfovský lom mohla ovlivnit celý krajinný systém počínaje vlivem na VKP v nivě potoka až po okolní biocentra, která by přestala být dotována organismy pronikajícími z prostoru Rudolfového lomu.

Zdůvodnění:

Uplatněním vlivů popsaných v odpovědi na čtvrtou otázku by zcela určitě stouplо riziko narušení údolní nivy znečištěním, ztížila by se komunikace živočichů migrujících z/do nivy a narušila by se jejich zimoviště. Posoudit vlivy pokračující izolace území by si vyžádalo obsáhlejší krajinářskou studii, nicméně to, že by k ovlivnění došlo je vysoce pravděpodobné.

2.6 Odpověď na šestou zadanou otázku

Jaký vliv by mělo nebo mohlo mít zvýšení frekvence automobilové dopravy v bezprostřední blízkosti významného krajinného prvku „Rudolfovský lom“ na přírodní druhy, které se nacházejí na území tohoto významného krajinného prvku?

Hlavní vliv zvýšení frekvence automobilové dopravy by byl přímý, a to zabíjením živočichů na komunikacích (např. jarní migrace obojživelníků, podzimní migrace plazů do zimovišť), a nepřímý hlukovou zátěží (plašení živočichů, rušení hnízdění), zátěží výfukovými plyny a únikem provozních kapalin (oleje, paliva). Záleželo by na charakteru komunikace (asfalt, štěrk, nezpevněná), lokalizaci komunikace (dole podél potoka nebo nahoře po hraně údolí) a frekvenci pojezdu vozidel, tyto faktory nelze bez podrobnější studie predikovat, riziko růstu zabitých významných organismů však roste úměrně se zatížením komunikace a v tomto případě, vzhledem k tomu, že v nivě se nacházejí rozmnožovací a potravní stanoviště je vyšší než v okolní krajině nad hranou údolí.

Zdůvodnění:

Z hlediska automobilismu by nejpostiženější skupinou byli obojživelníci a plazi, vliv na bezobratlé je vzhledem k jejich velikosti a počtům zanedbatelný. Obojživelníky můžeme rozdělit do několika skupin. Ty co táhnou na jaře do vody se rozmnožovat a ty druhy co se od vody celoročně nevzdalují. Zelené vodní skokany (nevzdalují se a zimují ve dně nádrží) by tak mohl ohrozit spíše únik provozních kapalin do vodního prostředí, ale ropuchy a hnědí skokani by byli citelně zasaženi zvýšenou mortalitou na komunikaci při masovém tahu na jaře k rozmnožování a jednotlivě při disperzi během sezóny a při migraci k zimování. Plazi (ještěrky a užovky) vyhledávají prohrátý povrch komunikací ke slunění a navíc je známa jejich migrace na zimoviště, která budou položena po stranách údolí (lom?). I u nich by se navýšení automobilního provozu projevilo zvýšenou mortalitou na komunikaci. Jde o jev dosti dobře popsaný a pozorovatelný, známý např. z asfaltových stezek podél Vltavy v Praze, kde výrazně vzrostla mortalita užovek podplamatých, které zde hynou nejen automobily, ale i pod koly rychle jezdících cyklistů.

2.7 Odpověď na sedmou zadanou otázku

Můžete porovnat přírodní hodnoty významného krajinného prvku „Rudolfovský lom“ s jinými lokalitami (resp. jej zkuste zařadit v pomyslné stupnici významnosti z hlediska prostředí a bioty).

Na tuto otázku nelze jednoznačně odpovědět, protože úroveň znalostí o biotě významných území přírody ČR je různá a chybí porovnání založené např. na jediné skupině bioindikačně významných

organismů u všech stanovišť, navíc je nutné uvážit také polohu (VKP se třemi chráněnými druhy v centru města může být z hlediska ochrany přírody významnější než VKP s 10 druhy na hranici národního parku). Nicméně jako znalec se domnívám, že z hlediska bioty by se Rudolfovský lom mohl pohybovat v horní polovině stupnice významnosti VKP z hlediska přítomnosti zvláště chráněných organismů a zhruba na průměru z hlediska obecného významu. Podotýkám, že obdobný počet zvláště chráněných druhů jako je znám z Rudolfovského lomu chybí i z řady maloplošných chráněných území a v této souvislosti je třeba připomenout, že u některých z nich je předmětem ochrany právě jen a pouze „rozmnožovací stanoviště obojživelníků“ apod.

Přílohy (není-li uvedeno jinak, pocházejí fotografie ze záznamu terénního šetření 8. 10. 2015, foto: V. Vrabec):

Příloha 1: Rudolfovský lom, pohled z dolní části na lomovou hranu.

Příloha 2: Náletový porost a charakter stanoviště uvnitř lomu.

Příloha 3: Meandrující potok na dně údolí a mokřady v jeho okolí vytvářejí mnoho vhodných stanovišť pro vysokou diverzitu organismů, které je osídlují. Mimo jiné je odsud hlášen rak říční.

Příloha 4: jedna z tůňek na dně údolí, které se uplatňují při rozmnožování obojživelníků.

Příloha 5: Severní okraj území navazuje na intenzivní agrocenózy.

Příloha 6: Na severním okraji území se také nachází chatová zástavba, která v této omezené míře nepředstavuje zatím významnější zatížení pro VKP.

Příloha 7: Rybník Jarval vybudovaný na okraji území je využíván k chovu ryb. V tůňkách u jeho přítokové části však rovněž dochází k rozmnožování zvláště chráněných obojživelníků.

Příloha 8: Rybník Jarval s kvetoucím plavínem (foto poskytl A. Pavlíčko).

Příloha 9: Severně od rybníka se nachází mokřadní olšina, která je rovněž významným stanovištěm.

Příloha 10: Rybníček severně nad olšinou nad rybníkem Jarval je dle údajů místních kolonizován silnou populací raků.

Znalecká doložka

Znalecký posudek jsem podal jako znalec jmenovaný Krajským soudem v Praze pro obor ochrana přírody se specializací na ekologii bezobratlých živočichů a jejich krajinné vazby.

Znalecký posudek byl zapsán pod pořadovým číslem č 3/2015 znaleckého deníku. Znalečné a náhradu nákladů fakturuji podle přiložené likvidace

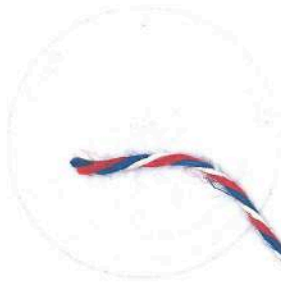
V Kolíně, dne 25. 10. 2015

Mgr. Vladimír Vrabec, Ph.D.

Otisk znalecké pečeti

Mgr. Vladimír Vrabec, Ph.D.
znalec z oboru
ochrana přírody
specializace ekologie bezobratlých
živočichů a jejich krajinné vazby

nám. Přemysla Otakara II. 34
370 01 České Budějovice
tel.: 386 110 716
fax: + 420 386 351 008
ID DS: qxcdynt
e-mail: zdenek.hanc@nature.cz
www.nature.cz

NÁŠ DOMOV, zapsaný spolek zabývající se
ochranou přírody
Na Staré cestě 252/8
37371 RUDOLFOV
Email: JardaValda@seznam.cz

NAŠE ČÍSLO JEDNACÍ: 03609/JC/18

VYŘIZUJE: Mgr. Hanč

DATUM: 23. 10. 2018

**Věc: Informace o výskytu zvláště chráněných druhů a druhů Červeného seznamu v údolí
Rudolfovského potoka**

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (dále jen „Agentura“) jako orgán ochrany přírody příslušný podle ust. § 78 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon), obdržela dne 22.10. 2018 žádost o informaci k výskytu zvláště chráněných druhů a druhů Červeného seznamu v údolí Rudolfovského potoka.

Agentura vydává následující

STANOVISKO

V lokalitách Údolí Rudolfovského potoka, VKP Rudolfovský lom, v Rudolfovském potoce a drobných rybníčkách v údolí evidujeme od r. 2010 podle nálezové databáze NDOP následující druhy: zvláště chráněné druhy podle zákona č. 114/1992 Sb a vyhlášky č. 395/1992 Sb. (ZCHD, O = ohrožený, SO = silně ohrožený, KO = kriticky ohrožený), dále druhy Směrnice Rady č. 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (druhy EEC) a druhy Červeného seznamu.

mapka vymezené oblasti:

Kategorie	Druh	České jméno	ZCHD	Směrnice EEC	Červený seznam
Blanokřídlí	Bombus sp.		O		
Brouci	Trichius fasciatus	zdobenec skvrnitý	O		NT
Brouci	Carabus scheidleri	střevlík Scheidlerův	O		
Brouci	Meloe proscarabaeus	majka obecná	O		VU
Cévnaté rostliny	Nymphoides peltata	plavín štítnatý	KO		EN
Cévnaté rostliny	Pyrola minor	hruštička menší			NT
Cévnaté rostliny	Butomus umbellatus	šmel okoličnatý			NT
Cévnaté rostliny	Nymphaea alba	leknín bílý	SO		CR
Cévnaté rostliny	Scutellaria hastifolia	šišák hrálovitý	SO		VU
Cévnaté rostliny	Dactylorhiza majalis	prstnatec májový	O		
Korýši	Astacus astacus	rak říční	KO	HD V	VU
Měkkýši	Helix pomatia	hlemýžď zahradní		HD V	
Měkkýši	Physa fontinalis	levatka říční			NT
Měkkýši	Anodonta cygnea	škeble rybníčná	SO		VU
Motýli	Neptis rivularis	bělopásek tavolníkový	O		NT
Motýli	Apatura ilia	batolec červený	O		
Motýli	Euplagia quadripunctaria	přástevník kostivalový		HD II	
Motýli	Apatura iris	batolec duhový	O		
Motýli	Melitaea athalia	hnědásek jitrocelový			NT
Motýli	Erebia aethiops	okáč kluběnkový			EN
Motýli	Lasiommata maera	okáč ječmínkový			NT
Motýli	Lycaena dispar	ohniváček černočárný	SO	HD II, HD IV	
Motýli	Saturnia pavonia	martináč habrový			NT
Obojživelníci	Pelophylax esculentus s.l.	skokan zelený komplex	SO	HD V	NT
Obojživelníci	Bufo bufo	ropucha obecná	O		VU
Obojživelníci	Rana dalmatina	skokan štíhlý	SO	HD IV	NT
Obojživelníci	Pelophylax esculentus	skokan zelený	SO	HD V	NT
Obojživelníci	Salamandra salamandra	mlok skvrnitý	SO		VU
Obojživelníci	Hyla arborea	rosnička zelená	SO	HD IV	NT
Obojživelníci	Rana temporaria	skokan hnědý		HD V	VU
Plazi	Anguis fragilis	slepýš křehký	SO		NT
Plazi	Coronella austriaca	užovka hladká	SO	HD IV	VU
Plazi	Natrix natrix	užovka obojková	O		NT
Plazi	Lacerta agilis	ještěrka obecná	SO	HD IV	VU
Plazi	Vipera berus	zmije obecná	KO		VU
Ptáci	Hirundo rustica	vlaštovka obecná	O		NT
Ptáci	Nycticorax nycticorax	kvakoš noční	SO	BD I	EN
Ptáci	Alcedo atthis	ledňáček říční	SO	BD I	VU
Ptáci	Dryocopus martius	datel černý		BD I	
Ptáci	Corvus corone	vrána černá			NT
Ptáci	Dendrocopos minor	strakapoud malý			VU
Ptáci	Muscicapa striata	lejsek šedý	O		
Ptáci	Oriolus oriolus	žluva hajní	SO		

Ptáci	Vanellus vanellus	čejka chocholátá			VU
Ptáci	Accipiter nisus	krahujec obecný	SO		VU
Ptáci	Anas strepera	kopřivka obecná	O		VU
Ptáci	Apus apus	rorýs obecný	O		
Ptáci	Bubo bubo	výr velký	O	BD I	EN
Ptáci	Circus pygargus	moták lužní	SO	BD I	EN
Ptáci	Delichon urbicum	jiříčka obecná			NT
Ptáci	Ficedula albicollis	lejsek bělokrký		BD I	NT
Ptáci	Gallinula chloropus	slípka zelenonohá			NT
Ptáci	Grus grus	jeřáb popelavý	KO	BD I	CR
Ptáci	Jynx torquilla	krutihlav obecný	SO		VU
Ptáci	Lanius collurio	ťuhák obecný	O	BD I	NT
Ptáci	Pernis apivorus	včelojed lesní	SO	BD I	EN
Ptáci	Picus canus	žluna šedá		BD I	VU
Ptáci	Tachybaptus ruficollis	potápka malá	O		VU
Savci	Lutra lutra	vydra říční	SO	HD II, HD IV	NT
Savci	Sciurus vulgaris	veverka obecná	O		DD

Rybník Mrhal navíc oproti seznamu výše:

Kategorie	Druh	České jméno	ZCHD	Směrnice EEC	Červený seznam
Měkkýši	Unio pictorum	velevrub malířský	KO		
Měkkýši	Unio tumidus	velevrub nadmutý			VU

Ing. Jiří Bureš, v. r.
 Ředitel regionálního pracoviště
 Jižní Čechy

Digitálně podepsáno
 Jméno: Mgr. Zdeněk Hanč
 Datum: 26.10.2018 10:45:53

Seznam druhů ptáků, jejichž výskyt se mi podařilo v období 2005 - 2015 prokázat v Údolí Rudolfovského potoka, přilehlém lomu a okolních stráních (les Děkan)

Druh	Datum nálezů	Popis
Kvakoš noční		Nehnízdí, jen zaletuje za potravou
Volavka popelavá		Nehnízdí, jen zaletuje za potravou
Kachna divoká	13.5.2014	Hnízdo, 9 vajec
Polák chocholačka	12.6.2007	6 mláďat na Malém Mrhalu
Včelojed lesní	13.6.2006	Hnízdo, 2 vejce, les Děkan
Krahujec obecný	24.5.2011	Obsazené hnízdo - les Děkan
Káně lesní	14.6.2011	Obsazené hnízdo, velká mláďata
Holub hřivnáč	22.4.2006	Obsazené hnízdo
Kukačka obecná	4.6.2007	Vejce v hníždě konipasa bílého
Výr velký	18.3.2005	Obsazené hnízdo, dvě vejce - lom
Ledňáček říční		Nehnízdí, jen zaletuje za potravou
Krutihlav obecný	6.6.2009	Obsazená hnízdní dutina, krmí mláďata - neúspěšné hnízdění
Žluna šedá	25.5.2012	Obsazená hnízdní dutina, vrba, krmí mláďata
Žluna zelená	27.4.2013	Obsazená hnízdní dutina, vrba
Datel černý	15.5.2007	Obsazená hnízdní dutina, mláďata - les Děkan
Strakapoud velký	13.5.2015	Obsazená hnízdní dutina, osika, krmí mláďata
Strakapoud malý	16.5.2012	Obsazená hnízdní dutina, vrba, krmí mláďata
Konipas horský	16.4.2013	Obsazené hnízdo, 5 vajec
Konipas bílý	4.6.2007	Hnízdo, 4 vejce + vejce kukačky
Střízlík obecný	17.5.2012	Hnízdo, mláďata
Pěvuška modrá	11.5.2008	Hnízdo, 5 vajec
Drozd zpěvný	24.4.2013	Obsazené hnízdo, 4 mláďata
Drozd kvičala	11.4.2012	Obsazené hnízdo, 4 vejce
Kos černý	23.4.2014	Obsazené hnízdo, 4 vejce
Červenka obecná	25.5.2014	Hnízdo, 5 mláďat
Rehek zahradní	15.6.2010	Obsazená budka, krmí mláďata
Lejsek šedý	26.5.2014	Hnízdo, 5 vajec
Lejsek bělokrký	6.6.2006	Pravděpodobné hnízdění - pozorování samice s potravou
Králíček ohnivý		Pravidelný výskyt - les Děkan, hnízdění neprokázáno
Králíček obecný	9.5.2012	Staví hnízdo, smrk - les Děkan
Rákosník zpěvný	28.6.2009	Hnízdo, 5 vajec
Budníček větší	12.6.2009	Hnízdo, 6 mláďat
Budníček menší	9.6.2010	Hnízdo, 6 mláďat
Budníček lesní	16.6.2008	Hnízdo, 5 mláďat
Pěnice černohlavá	12.5.2012	Hnízdo, 5 vajec

Pěnice slavíková	16.7.2007	Hnízdo, 4 mláďata
Pěnice hnědokřídla	26.6.2008	Hnízdo, 5 mláďat
Mlynařík dlouhoocasý	13.5.2009	Hnízdo na olši, krmí mláďata
Sýkora babka	29.5.2011	Obsazená hnízdni dutina, krmí mláďata
Sýkora uhelníček	29.5.2010	Hnízdění v budce
Sýkora parukářka		Pravidelný výskyt - les Děkan, hnízdění neprokázáno
Sýkora koňadra	22.4.2014	Obsazená budka, 8 vajec
Sýkora modřinka	29.4.2012	Obsazená budka, 12 vajec
Brhlík lesní	28.4.2015	Obsazená hnízdni dutina
Šoupálek dlouhoprstý	26.4.2011	Obsazené hnízdo, 6 vajec
Žluva hajní	22.6.2012	Obsazené hnízdo, dub
Sojka obecná	15.5.2011	Hnízdo, 6 vajec
Špaček obecný	1.5.2015	Obsazená hnízdni dutina, vrba
Pěnkava obecná	16.6.2009	Hnízdo, 5 vajec
Křivka obecná		Občasný výskyt - les Děkan, hnízdění neprokázáno
Hýl obecný	17.7.2009	Hnízdo, 5 vajec
Dlask tlustozobý	4.6.2010	Hnízdo na bříze, krmí mláďata

V Rudolfově 21.10.2015

Zpracoval: Mgr. Ludvík Mühlstein, ml.

Zpráva o doplňujícím entomologickém průzkumu VKP Rudolfovský lom

Úvod

Opuštěné kamenolomy a další tzv. postindustriální prostory stály donedávna mimo hlavní pozornost ochrany přírody. Postupem času se však ukázalo, že právě taková místa mají často velký ochránářský potenciál (viz např. Řehounek et al. 2015). Tento potenciál však postupně mizí kvůli zarůstání lokalit, pokud se ponechají samovolnému vývoji (viz např. Tropek a Řehounek 2012). Dosud nejrozšířenějším (a pro ochranu přírody nejhorším) způsobem obnovy území po těžbě je v ČR lesnická rekultivace na borovou monokulturu.

V roce 2014 a 2015 probíhal v údolí Rudolfovského potoka biologický průzkum, jehož garantem byl kolega Alois Pavlíčko (Pavlíčko 2015). Souběžně s tímto průzkumem proběhl v roce 2015 také tento doplňující průzkum, který se zaměřil především na druhy hmyzu a pavouků zachytitelných s pomocí zemních pastí a žlutých misek. Odborným a organizačním garantem doplňujícího průzkumu byl autor této zprávy, terénní data sbírali po zaškolení dobrovolníci ze spolku Náš domov, jejichž práci koordinoval Jaroslav Valevský ml.

Charakteristika lokality

Významný krajinný prvek (VKP) Rudolfovský lom byl registrován Magistrátem města České Budějovice. Vzhledem k odvolání některých vlastníků pozemků a následným soudním sporům dlouho nebyla registrace pravomocná (krajský soud v Českých Budějovicích zamítl poslední žalobu zastánců další výstavby v údolí na konci roku 2015).

Jde o prostor stěnového lomu ve svahu údolí Rudolfovského potoka a okolní pozemky, které vytvářejí vlhkostní gradient od potoční nivy až po výhřevné polohy na skalnatých svazích lomu a jeho horních okrajích (blíže k vymezení lokality Pavlíčko 2015).

Převážná část lomu a okolních svahů zarostla v procesu spontánní sukcese různovětými smíšenými lesními porosty a křovinami. Přírozené lesní porosty na první pohled kontrastují s okolními monokulturami hospodářských lesů, takže hranice VKP jsou místy v terénu velice dobře patrné. Na skalnatých srázích a fragmentárně také při horních okrajích lomu a na jeho dně se zachovaly xerothermní trávníky, které jsou však poslední dobou kvůli zastínění na ústupu.

Metodika průzkumu

Dne 26. 4. 2015 proběhlo v lokalitě položení zemních pastí a zaškolení dobrovolníků v jejich výběru a instalaci i výběru žlutých misek. Jde o standardní metody pro odchyt terestrických druhů hmyzu lezoucích po povrchu země, resp. létajících druhů hmyzu vázaných na květy. S červencovou přestávkou pak dobrovolníci vybírali zemní pastí a žluté misky. Nasbíraný materiál byl dále předáván autorovi této zprávy, který ho třídil, částečně sám určoval a částečně předával k determinaci specialistům na různé skupiny hmyzu a pavouky.

Průzkum s pomocí pastí byl dále doplněn individuálním sběrem a pozorováním dalších skupin brouků, z nichž část je dokumentována fotograficky. Průzkum doplňuje také několik

starších údajů o výskytu hmyzu, které autor této zprávy na předmětné lokalitě zaznamenal v letech 2013 a 2014. Během průzkumu byly orientačně, zaznamenávány také zvláště chráněné a ohrožené druhy obratlovců, ty jsou však již kompletně zahrnuty do zprávy kolegy Pavlíčka (Pavličko 2015).

Některé ochrannýsky zajímavější údaje z tohoto průzkumu jsou již součástí zprávy kolegy Pavlíčka (Pavličko 2015) a byly též zařazeny do ND OP AOPK ČR.

Výsledky a diskuse

Doplňující průzkum provedený převážně s pomocí zemních pastí a žlutých misek prokázal na území VKP Rudolfovský lom výskyt celkem 57 druhů hmyzu a pavouků (pavouci – 4 druhy, švábi – 1 druh, rovnokřídlí – 2 druhy, brouci – 40 druhů, dvoukřídlí – 7 druhů, blanokřídlí – 3 druhy).

Většina druhů nemá z hlediska ochrany přírody větší význam, průzkum však odhalil i druhy ochrannýsky zajímavé. Jde např. o čtyři zvláště chráněné druhy hmyzu ve smyslu vyhlášky č. 395/1992 Sb., které jsou zařazeny do kategorie ohrožených druhů. Z brouků se jedná o střevlíka Scheidlerova (*Carabus scheidleri scheidleri*) a zdobence skvrnitého (*Trichius fasciatus*), z řádu blanokřídlych pak o čmeláka rokytového (*Bombus hypnorum*) a čmeláka hájového (*Bombus lucorum*).

Z dvoukřídleho hmyzu je nejzajímavějším nálezem octomilka *Hirtodrosophila cameraria*. Jde o vzácnější teplomilný druh mouchy, jehož vývin probíhá v houbách (J. Máca – ústní sdělení).

Všechny nalezené a určené druhy hmyzu a pavouků jsou uvedeny v souhrnné tabulce (formát xls), která je přílohou této zprávy.

Závěr

Doplňující entomologický průzkum prováděný s pomocí pastí prokázal výskyt čtyř zvláště chráněných druhů hmyzu (po dvou broucích a blanokřídlych) a jednoho vzácnějšího druhu dvoukřídleho hmyzu. Jde o podpůrný biologický průzkum pro zprávu kolegy Pavlíčka (2015), s jejímiž závěry ve vztahu k ochraně VKP Rudolfovský lom se autor této zprávy plně ztotožňuje.

K udržení vhodného prostředí pro ohrožené i běžné druhy bezobratlých živočichů je třeba zachovat v kamenolomu určitý režim disturbancí, především na plochách, kde jsou sešlapem udržována iniciální či raná sukcesní stadia. Jako velmi vhodné opatření se také jeví citlivě prořezání dřevin v lomu, zejména těch nepůvodních. Výše popsaným způsobem bude zachována a případně také zvýšena mozaikovitost prostředí, která je pro ochranu biodiverzity (nejen) ve VKP Rudolfovský lom klíčová.

Poděkování

Autor zprávy děkuje dobrovolníkům ze spolku Náš domov za neocenitelnou pomoc při terénních pracích a několika kolegům za determinace nasbíraného materiálu. Jmenovitě v abecedním pořadí jde o tyto determinátory: Petr Bogusch (blanokřídlí), František Grycz (střevlíci), Zdeněk Kletečka (tesařici), Ondřej Košulič (pavouci), Jan Máca (dvoukřídlí), Pavel Marhoul (rovnokřídlí a švábi) a Josef Mertlik (kovařici).

Literatura:

PAVLÍČKO A. 2015: Doplňující zoologický a botanický průzkum (podklad pro biologické a další zhodnocení. Náš domov, Rudolfov.

ŘEHOUNEK J., ŘEHOUNKOVÁ K., TROPEK R., PRACH K. eds. (2015): Ekologická obnova území narušených těžbou nerostných surovin a průmyslovými deponiemi. Calla, České Budějovice.

TROPEK R., ŘEHOUNEK J. 2012: Bezobratlí postindustriálních stanovišť- význam, ohrožení a ochrana. EntÚ BC AV ČR & Calla, České Budějovice.

V Českých Budějovicích 15. 1. 2016

RNDr. Jiří Řehounek

Kontakt: 605 066 898, RehounekJ@seznam.cz

latinský název	český název	čeleď	řád	datum	metoda	leg.	det.
Aulonia albimana		Lycosidae	Araneae	VIII.2015	zemní past	J. Valevský	O. Košulič
Coelotes terrestris		Agelenidae	Araneae	VIII.2015	zemní past	J. Valevský	O. Košulič
Pardosa lugubris		Lycosidae	Araneae	VIII.2015	zemní past	J. Valevský	O. Košulič
Trochosa terricola		Lycosidae	Araneae	VIII.2015	zemní past	J. Valevský	O. Košulič
Ectobius sylvestris		Ectobiidae	Blattodea	X.2015	zemní past	J. Valevský	P. Marhoul
Abax parallelepipedus		Carabidae	Coleoptera	30.6.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Abax parallelepipedus		Carabidae	Coleoptera	X.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Abax parallelus		Carabidae	Coleoptera	25.5.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Abax parallelus		Carabidae	Coleoptera	30.6.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Abax parallelus		Carabidae	Coleoptera	X.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Agelastica alni	báziivec olšový	Chrysomelidae	Coleoptera	30.5.2015	pozorování	J. Řehounek	J. Řehounek
Agelastica alni	báziivec olšový	Chrysomelidae	Coleoptera	26.4.2015	pozorování	J. Řehounek	J. Řehounek
Anoplotrupes stercorosus	chrobák lesní	Geotrupidae	Coleoptera	11.6.2015	zemní past	J. Valevský	J. Řehounek
Anoplotrupes stercorosus	chrobák lesní	Geotrupidae	Coleoptera	VIII.2015	zemní past	J. Valevský	J. Řehounek
Anoplotrupes stercorosus	chrobák lesní	Geotrupidae	Coleoptera	X.2015	zemní past	J. Valevský	J. Řehounek
Anoplotrupes stercorosus	chrobák lesní	Geotrupidae	Coleoptera	30.5.2015	pozorování	J. Řehounek	J. Řehounek
Anoplotrupes stercorosus	chrobák lesní	Scarabaeidae	Coleoptera	14.9.2013	foto	J. Řehounek	J. Řehounek
Calathus fuscipes		Carabidae	Coleoptera	30.6.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Carabus convexus		Carabidae	Coleoptera	25.5.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Carabus convexus		Carabidae	Coleoptera	X.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Carabus granulatus	střevlík zrnitý	Carabidae	Coleoptera	11.6.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Carabus hortensis	střevlík zahradní	Carabidae	Coleoptera	X.2015	zemní past	J. Valevský	J. Řehounek
Carabus hortensis	střevlík zahradní	Carabidae	Coleoptera	VIII.2015	zemní past	J. Valevský	J. Řehounek
Carabus hortensis	střevlík zahradní	Carabidae	Coleoptera	25.5.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Carabus hortensis	střevlík zahradní	Carabidae	Coleoptera	30.6.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Carabus hortensis	střevlík zahradní	Carabidae	Coleoptera	X.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Carabus scheidleri	střevlík Scheidlerův	Carabidae	Coleoptera	11.6.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Carabus scheidleri	střevlík Scheidlerův	Carabidae	Coleoptera	26.4.2015	pozorování	J. Řehounek	J. Řehounek
Carabus violaceus	střevlík fialový	Carabidae	Coleoptera	X.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Cassida rubiginosa		Chrysomelidae	Coleoptera	30.5.2015	pozorování	J. Řehounek	J. Řehounek
Cassida rubiginosa		Chrysomelidae	Coleoptera	31.5.2014	pozorování	J. Řehounek	J. Řehounek
Cassida viridis	štítonož zelený	Chrysomelidae	Coleoptera	31.5.2014	pozorování	J. Řehounek	J. Řehounek
Civina collaris		Carabidae	Coleoptera	X.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Coccinella septempunctata	slunéčko sedmtečné	Coccinellidae	Coleoptera	X.2015	zemní past	J. Valevský	J. Řehounek
Dalopius marginatus		Elaterridae	Coleoptera	25.5.2015	zemní past	J. Valevský	J. Mertlik
Gastrophysa viridula		Chrysomelidae	Coleoptera	30.5.2015	pozorování	J. Řehounek	J. Řehounek
Gastrophysa viridula		Chrysomelidae	Coleoptera	26.4.2015	pozorování	J. Řehounek	J. Řehounek
Harmonia axyridis	slunéčko východní	Coccinellidae	Coleoptera	X.2015	zemní past	J. Valevský	J. Řehounek
Harmonia axyridis	slunéčko východní	Coccinellidae	Coleoptera	30.5.2015	pozorování	J. Řehounek	J. Řehounek
Harpalus rufipes		Carabidae	Coleoptera	25.5.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Harpalus rufipes		Carabidae	Coleoptera	11.6.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Harpalus rufipes		Carabidae	Coleoptera	30.6.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Chrysolina fastuosa	mandelinka nádherná	Chrysomelidae	Coleoptera	30.5.2015	pozorování	J. Řehounek	J. Řehounek
Chrysolina fastuosa	mandelinka nádherná	Chrysomelidae	Coleoptera	31.5.2014	pozorování	J. Řehounek	J. Řehounek
Chrysomela populi	mandelinka topolová	Chrysomelidae	Coleoptera	26.4.2015	pozorování	J. Řehounek	J. Řehounek
Nebria brevicollis		Carabidae	Coleoptera	25.5.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Nebria brevicollis		Carabidae	Coleoptera	11.6.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Nicrophorus humator	hrobařík černý	Silphidae	Coleoptera	X.2015	zemní past	J. Valevský	J. Řehounek
Nicrophorus humator	hrobařík černý	Silphidae	Coleoptera	VIII.2015	zemní past	J. Valevský	J. Řehounek
Nicrophorus vespillo	hrobařík obecný	Silphidae	Coleoptera	11.6.2015	zemní past	J. Valevský	J. Řehounek
Nicrophorus vespillo	hrobařík obecný	Silphidae	Coleoptera	X.2015	zemní past	J. Valevský	J. Řehounek
Nicrophorus vespillo	hrobařík obecný	Silphidae	Coleoptera	VIII.2015	zemní past	J. Valevský	J. Řehounek
Oiceoptoma thoracica	mrchožrout znamenavý	Silphidae	Coleoptera	X.2015	zemní past	J. Valevský	J. Řehounek
Oiceoptoma thoracica	mrchožrout znamenavý	Silphidae	Coleoptera	VIII.2015	zemní past	J. Valevský	J. Řehounek
Oulema gallaeciana	kohoutek modrý	Chrysomelidae	Coleoptera	26.4.2015	pozorování	J. Řehounek	J. Řehounek
Oulema melanopus	kohoutek černý	Chrysomelidae	Coleoptera	26.4.2015	pozorování	J. Řehounek	J. Řehounek
Phosphuga atrata		Silphidae	Coleoptera	25.5.2015	zemní past	J. Valevský	J. Řehounek
Phyllopertha horticola	listokaz zahradní	Scarabaeidae	Coleoptera	11.6.2015	zemní past	J. Valevský	J. Řehounek
Poecilus cupreus		Carabidae	Coleoptera	25.5.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Pterostichus aethiops		Carabidae	Coleoptera	25.5.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Pterostichus niger		Carabidae	Coleoptera	30.6.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Pterostichus niger		Carabidae	Coleoptera	X.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Pterostichus niger		Carabidae	Coleoptera	X.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Pterostichus nigrita		Carabidae	Coleoptera	25.5.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Pterostichus oblongopunctatus		Carabidae	Coleoptera	25.5.2015	zemní past	J. Valevský	F. Grycz
Rhagonycha fulva	páteříček žlutý	Cantharidae	Coleoptera	X.2015	zemní past	J. Valevský	J. Řehounek
Saphanus piceus		Cerambycidae	Coleoptera	X.2015	individuální sběr	J. Valevský	Z. Kletěčka
Trichius fasciatus	zdobenec skvrnitý	Scarabaeidae	Coleoptera	30.5.2015	foto	J. Řehounek	J. Řehounek
Trypocopris vernalis	chrobák hladký	Geotrupidae	Coleoptera	VIII.2015	zemní past	J. Řehounek	J. Řehounek
Cetonia aurata	zlatohlávek zlatý	Scarabaeidae	Coleoptera	31.5.2014	pozorování	J. Řehounek	J. Řehounek
Stenurella melanura	tesařík černošpičkový	Cerambycidae	Coleoptera	30.5.2015	pozorování	J. Řehounek	J. Řehounek
Stenurella bifasciata		Cerambycidae	Coleoptera	30.5.2015	pozorování	J. Řehounek	J. Řehounek
Anthomyia cf. pluvialis		Anthomyiidae	Diptera	7.6.2015	foto	J. Řehounek	J. Máca
Haematopota pluvialis		Tabanidae	Diptera	17.8.2015	žlutá miska	J. Valevský	J. Máca
Hirtodrosophila cameraria		Drosophilidae	Diptera	X.2015	žlutá miska	J. Valevský	J. Máca
Chloromyia formosa		Stratiomyidae	Diptera	X.2015	žlutá miska	J. Valevský	J. Máca
Scenopinus fenestralis		Scenopinidae	Diptera	X.2015	žlutá miska	J. Valevský	J. Máca
Tephrochlamys flavipes		Heleomyzidae	Diptera	X.2015	žlutá miska	J. Valevský	J. Máca
Toxoneura quinque maculata		Pallopiteridae	Diptera	X.2015	žlutá miska	J. Valevský	J. Máca
Bombus hypnorum	čmelák rokytový	Apidae	Hymenoptera	VIII.2015	žlutá miska	J. Valevský	P. Bogusch
Bombus lucorum	čmelák hájový	Apidae	Hymenoptera	VIII.2015	žlutá miska	J. Valevský	P. Bogusch
Vespa germanica	vosa německá	Vespidae	Hymenoptera	VIII.2015	zemní past	J. Valevský	P. Bogusch
Pholidoptera griseoaptera	kobylika křovištní	Tettigoniidae	Orthoptera	30.5.2015	foto	J. Řehounek	P. Marhoul
Tetrix tenuicornis	marše tenkorohá	Tetrigidae	Orthoptera	30.5.2015	foto	J. Řehounek	P. Marhoul

**Náš domov,
zapsaný spolek zabývající se ochranou životního prostředí Rudolfova a okolí, IČO 22714961,
Na Staré cestě 252/8, Rudolfov 37371**

Krajský úřad Jihočeského kraje
Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví
B. Němcové 49/3
370 76 České Budějovice
K rukám Ing. Zdeňku Klimešovi, vedoucímu odboru

Na vědomí:

Mgr. František Tališ, 1. náměstek hejtmána Jihočeského kraje,
zabezpečování úkolů v oblastech životního prostředí
a přírodních atraktivit

V Rudolfově dne 22.3. 2021

Věc: **Návrh na vyhlášení přírodního parku a přírodní památky**

Název: **Údolí Rudolfovského potoka**

Přibližná rozloha přírodního parku: 99 ha (možnost rozšíření o 31 ha)

Přibližná rozloha přírodní památky: 44 ha (možnost rozšíření o 4 ha)

Krajinný ráz a významné krajinné prvky

Pod hrází Mrhalu protéká Rudolfovský potok (v některých mapách též Čertík) v relativně hluboce zaříznutém údolí ohraničeném poměrně strmými svahy, které se ve směru po jeho toku rozevírá do široké nivy. Koryto je přirozeného charakteru s četnými meandry. Na toku existují ještě dva menší rybníky – Jarval a Letní (zvaný též Malý Mrhal). Území tohoto typu není v okolí krajské metropole příliš mnoho. Jedná se nepochybně o lokalitu s významnými soustředěnými estetickými, přírodními i kulturně historickými hodnotami. V údolí potoka a jeho blízkém okolí bylo registrováno pět významných krajinných prvků:

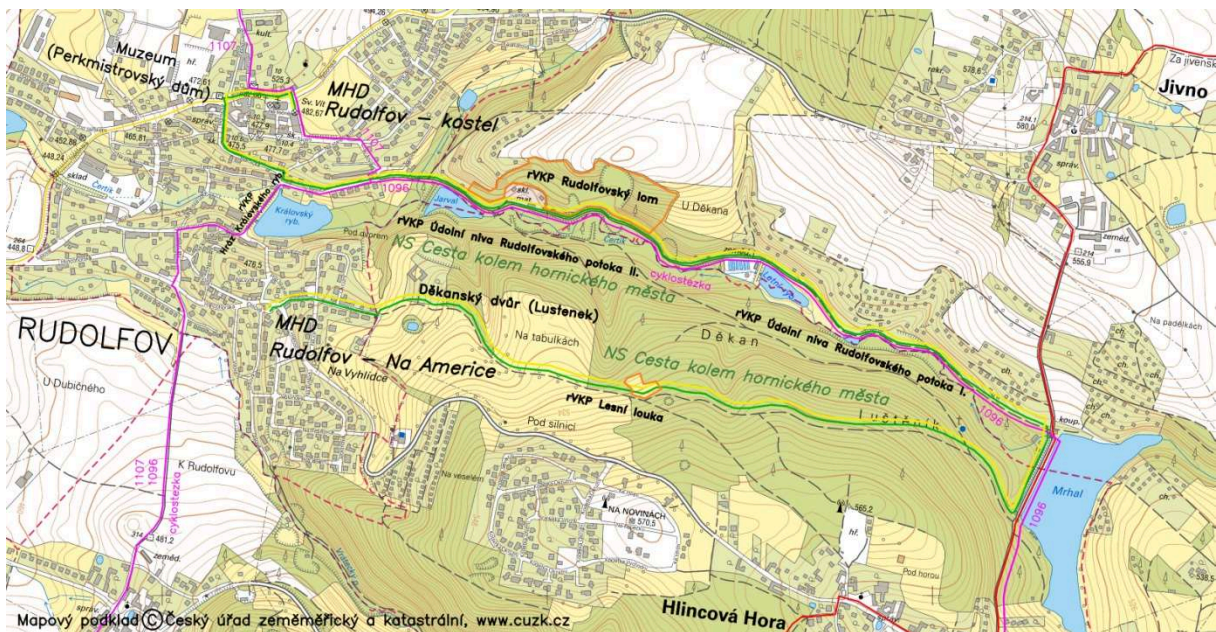
- **Rudolfovský lom** (registrovaný 2014) je území s bývalým lomem a přilehlými plochami výsypek a odvalů. Většina lomu je dnes přirozeně zalesněna. Zbyly zde však i plochy suchých trávníků.
- **Niva Rudolfovského potoka I. a II.** (registrovaný 1993) jsou nejcennějšími částmi širší nivy v plochem dně údolí. Najdeme zde typická mokřadní společenstva tvořená zejména porosty olše lepkavé. Meandrující potok přirozeného charakteru, který se často rozvětňuje do více proudnic, vytváří nepřehledné množství jedinečných zákoutí.
- **Lesní louka** (registrovaný 1993) leží na mírném svahu u nezpevněné komunikace pod lokalitou Kodetka. Roste zde několik druhů vzácných a ohrožených druhů rostlin, včetně orchidejí (vstavač nachový, pětiprstka žežulník).
- **Hráz Královského rybníka** (registrovaný 1993, zároveň kulturní památka) lemuje oboustranné stromořadí, které je tvořeno vzrostlými lípami srdčitými.

Území je důležité také z pohledu Územního systému ekologické stability, v jehož rámci se v krajině vymezují biocentra s biokoridory. Samotné koryto a břehy Rudolfovského potoka jsou lokálním biokoridorem, na kterém jsou situována dvě biocentra, která jsou tvořena zejména lesním porostem. Lesní porosty v údolí jsou dvojího typu. Jednak jde o normální hospodářské lesy, často stejnověké monokultury jehličnanů (např. smrk ztepilý – *Picea abies*, nepůvodní douglaska tisolistá - *Pseudotsuga menziesii*) s občasnou příměsí listnáčů (zejména buků). I v hospodářských lesích se však na některých místech více uplatňují listnáče, především buk, dub, javor či habr. Samovolně zde vyrostly i druhově a věkově pestřejší, převážně listnaté porosty, na místech bývalé těžby nebo na podmáčených místech v okolí potoka. Tyto lesy vykazují větší druhovou rozmanitost v bylinném a keřovém podrostu.

V údolí se vyskytují také tři studánky s pitnou vodou (U Mrhalu, Pod Malým Mrhalem, Pod Lustenekem).

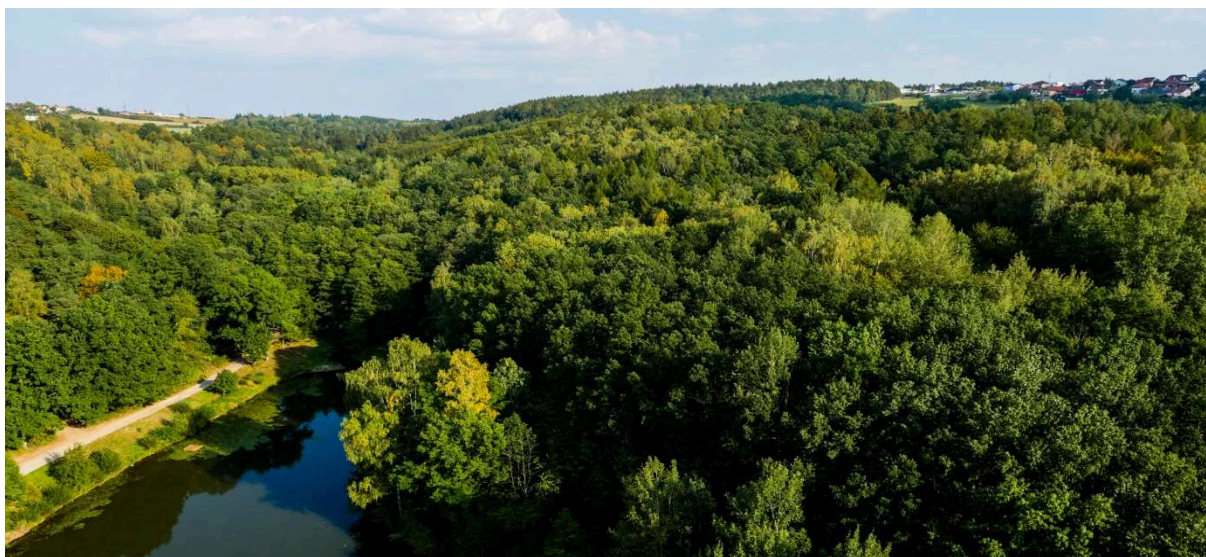

Studánky Pod Lustenekem a U Mrhalu.

Významné krajinné prvky v údolí Rudolfového potoka (oranžově) a NS Cesta kolem hornického města (žlutě).

Panorama údolí Rudolfového potoka s pohledem na rybník Jarval, Jivno (vlevo) a Hlincovou Horu (vpravo)

Pohled na lesnaté údolí směrem k Českým Budějovicím a Rudolfovu s dominantou kostela sv. Víta

Rudolfovský mokřad

Historie

Údolí má díky těžbě a úpravnictví stříbrné rudy i zajímavou historii. Jeho současná podoba dokládá, jak se na okolní krajině podepsal čas v různých historických epochách. Dnešní podoba údolí je výsledkem společného působení člověka i přírody. Od poloviny 16. století byly v údolí budovány účelové nádrže sloužící jako rezervoáry vody pro pohon důlních zařízení na stříbrných dolech v Rudolfově a jeho nejbližším okolí. Nejznámější z těchto nádrží je rybník Mrhal (Mörderteich), který byl založen na soutoku dvou místních potoků již v roce 1555. Za podobným účelem vznikl i mnohem menší rybník Letní (Sommerteich) obnovený v 70. letech minulého století jako tzv. Mrhal II. či Malý Mrhal. Další dnes již neexistující nádrže se nacházely po směru toku Rudolfovského potoka směrem k Rudolfovu – Sauteich a Althemüteich na úrovni VKP Rudolfovský lom. Kaskádu uzavíral Königsteich neboli Královský rybník (Čechy nazýván Svatojánský) nacházející se v samotném středu Rudolfova. Zcela nově byl v prvních letech nového milénia založen rybník Jarval, jehož jméno nese iniciály zakladatele. Za zmínku taktéž stojí dodnes v lesním terénu patrná síť stok a vodních náhonů budovaných v 70. letech 18. století k posílení vodní kapacity Mrhalu a rozvodu vody na tehdejší doly. Z pohledu historie stojí za zmínku také renesanční dvůr či zámek Lustenek (též Děkaný dvůr) postavený na konci 16. století, který je situován u Rudolfova na katastrálním území Hlincová Hora. Díky své zachovalé hmotové dispozici je dodnes mimořádně hodnotnou památkou renesanční architektury na Českobudějovicku, která je chráněna jako kulturní památka České republiky.

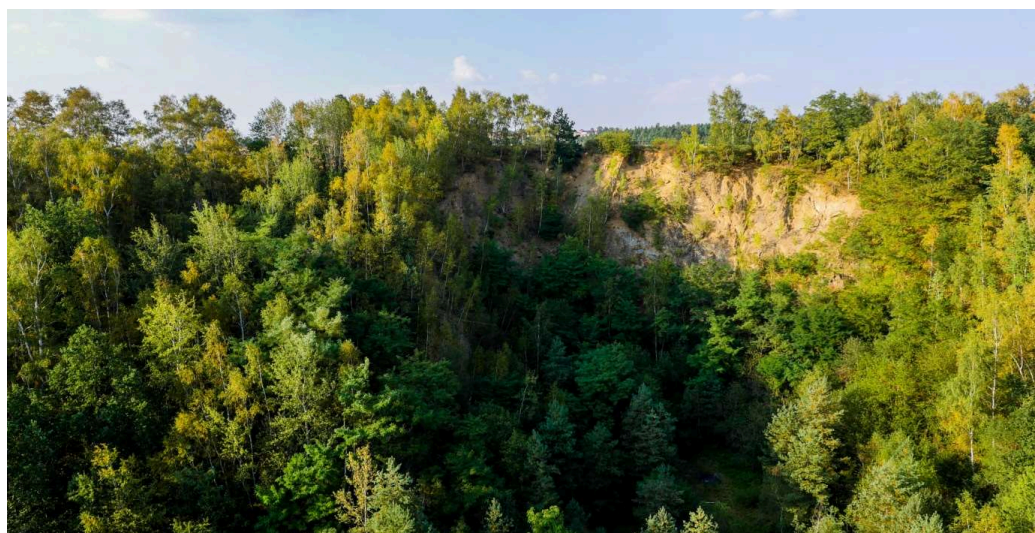
Odkazy: www.ns-usilne-rudolfov.cz/stanoviste-7-mizejici-banska-dila/d-1068, www.ns-usilne-rudolfov.cz/stanoviste-8-vodni-nahon-na-dul-tresen/d-1069, www.ns-usilne-rudolfov.cz/stanoviste-9-rybnik-mrhal/d-1070, www.ns-usilne-rudolfov.cz/stanoviste-10-soustava-sbernych-stok/d-1071, www.ns-usilne-rudolfov.cz/stanoviste-12-zamecek-lustenek/d-1073

Renesanční zámek Lustenec, současný stav

Dobová fotografie z 20. let minulého století dokládá, jakými proměnami v minulosti údolí procházelo. Stálým prvkem je kromě reliéfu krajiny pouze meandrující Rudolfovský potok Zdroj: *kniha Zmizelé Čechy – Rudolfovsko, nakladatelství Paseka 2009*

Registrovaný významný krajinný prvek Rudolfovský lom

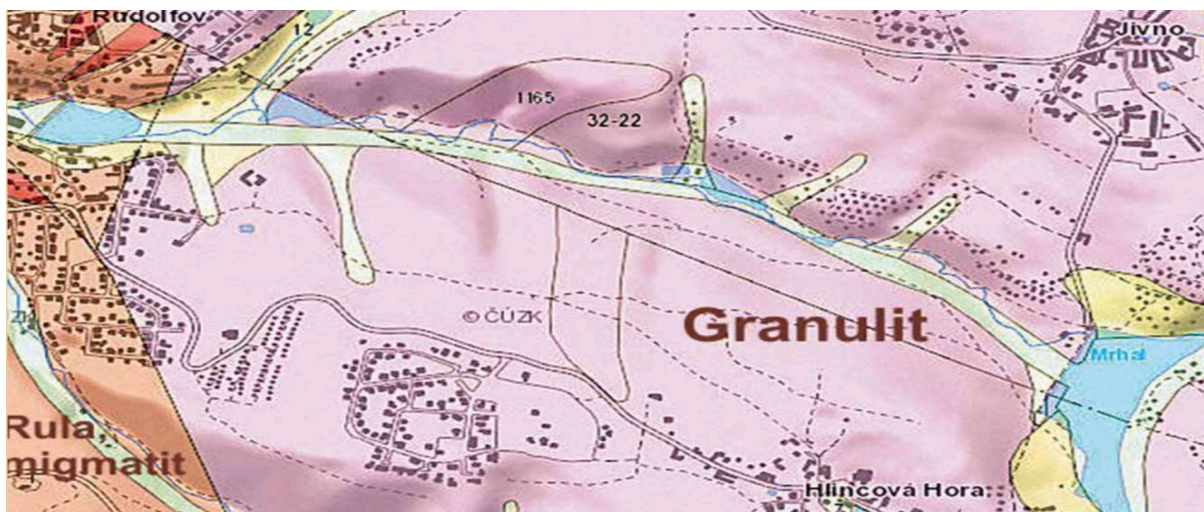
Pohled na údolí z horní hrany lomu

Geologie

Rudolfovský potok mezi rybníkem Mrhal a Rudolfovem protéká převážně granulitem lišovského tělesa. Základním horninovým typem je zde na rozdíl od ostatních granulitových těles Českého masívu tmavě šedý pyroxenový granulit, tzv. trapp granulit. Pro lišovský masív je charakteristický výskyt tmavého (mafického) granulitu, který je špatně odkryt. Nejvýznamnější odkryv této ojedinělé horniny proto představuje Rudolfovský lom. Kromě zdroje nezávětralých vzorků ojedinělého trapp-granulitu se lom proslavil jako naleziště pegmatitových nerostů berylu, apatitu, skorylu, lithných turmalínů, mikroklínů, písmenkové žuly, muskovitu, biotitu a v neposlední řadě nerostů tzv. alpské parageneze, tj. prehnitu a epidotu. Odkryv poblíž západní strany lomu nabízí pohled na vrásovou stavbu migmatitu, horniny ze spodní části zemské kůry. Uvnitř lomu na západní straně si pak můžeme prohlédnout tzv. lineární stavbu (lineaci protažení) plastické smykové zóny.

Zdroj informací: RNDr. Petr Rajlich, CSc., Ph.D.

Geologická mapa údolí Rudolfovského potoka

Živá příroda

V údolí Rudolfovského potoka byl v letech 2014 a 2015 prováděn biologický průzkum na němž se podílela kromě odborníků také laická veřejnost. Díky fotografiím nadšených amatérů se podařilo získat mnoho nových poznatků o přírodě v údolí. Průzkum v údolí probíhal v několika rovinách. Pro rudolfovský spolek Náš domov ho na profesionální úrovni prováděl zkušený biolog Ing. Alois Pavlíčko, Ph.D., bývalý ředitel NP Šumava. Na žádost ochránců přírody poskytlo své nálezy z posledních let také několik profesionálních biologů. Do poslední části se mohl zapojit každý, kdo zašel do údolí s fotoaparátem či mobilem a poslal ochráncům údolí fotografii rostliny nebo živočicha. Členové spolku Náš domov se podíleli také na sběru dat s pomocí zemních pastí. Fotografie a nálezy byly potom odborníky určovány. Výčet druhů rozhodně nebyl konečný a později byly objeveny další vzácné, ohrožené a zvláště chráněné druhy.

Podle Agentury ochrany přírody a krajiny je nyní v údolí Rudolfovského potoka, VKP Rudolfovský lom, Rudolfovském potoce a drobných rybníciích evidováno 45 zvláště chráněných druhů a dalších 17 zařazených do Červeného seznamu ohrožených druhů.

Rudolfovský potok a jeho údolní niva hostí celou řadu vodních a mokřadních živočichů. V potoce byl zaznamenán výskyt raka říčního (*Astacus astacus*) a běžně se v něm vyskytují i další živočichové proudících vod, např. blešivci. Na mokřadní partii údolí kolem potoka je hojně vázán blatouch bahenní (*Caltha palustris*) a sasanka hajní (*Anemone nemorosa*). V rybníciích byl zaznamenán výskyt mnoha obojživelníků, např. ropuchy obecné (*Bufo bufo*), rosničky zelené (*Hyla arborea*), hnědých i zelených skokanů (*Rana sp.*, *Pelophylax sp.*), jež se často stávají potravou pro užovku obojkovou (*Natrix natrix*). Raritou v rámci Jihočeského kraje je výskyt mloka skvrnitého (*Salamandra salamandra*), nalezeného na mnoha místech údolí, zejména poblíž studánky Pod Lustenkem a na prudkých svazích směrem k Hlincové Hoře. V některých rybníciích lze nalézt stulík žlutý (*Nuphar lutea*) a plavín štítnatý (*Nymphoides peltata*). K rybníciům zalétají na lov např. ledňáček říční (*Alcedo atthis*), kvakoš noční (*Nycticorax nycticorax*) nebo volavka popelavá (*Ardea cinerea*), opakovaně byla pozorována vydra říční (*Lutra lutra*). V rybníku Mrhal, a po jeho výlovu a opravě hráze, také v Rudolfovském potoce a jeho rybníční kaskádě se vyskytují měkkýši velevrub malířský (*Unio pictorum*), velevrub nadmutý (*Unio tumidus*) a škeble rybníčná (*Anodonta cygnea*). Pozorován byl při soumraku nad vodní hladinou také netopýr vodní (*Myotis daubentonii*).

V lesích na svazích údolí se vyskytuje a často i hnízdí mnoho druhů ptáků, z nichž stojí za pozornost chráněné druhy, např. krahujec obecný (*Accipiter nisus*) a včelojed lesní (*Pernis apivorus*), který s oblibou vybírá vosí hnízda, či žluva hajní (*Oriolus oriolus*) s krásným „flétnovým“ hlasem. Z dalších pěvců můžeme jmenovat např. lejska bělokrkého (*Ficedulla albicollis*), lejska šedého (*Muscicapa striata*), rehka zahradního (*Phoenicurus phoenicurus*), dlaska tlustozobého (*Coccothraustes coccothraustes*), hýla obecného (*Pyrrhula pyrrhula*) a mnoho jiných. V údolí byl v posledních letech zaznamenán výskyt šesti druhů šplhavců, konkrétně datla černého

(*Dryocopus martius*), strakapouda velkého (*Dendrocopus major*), strakapouda malého (*Dendrocopus minor*), žluny zelené (*Picus viridis*), žluny šedé (*Picus canus*) a krutihlava obecného (*Jynx torquilla*). Domovem se údolí stalo také pro sovu puštíka obecného (*Strix aluco*). V Rudolfovském lomu bylo před několika lety zaznamenáno také hnízdění výra velkého (*Bubo bubo*).

Se stromy je provázán také život mnoha druhů hub. Kromě těch běžných, kvůli kterým se na podzim zdejší lesy stávají cílem četných houbařských vycházek, zde rostou i vzácnější druhy, např. ohnivec rakouský (*Sarcoscypha austriaca*), který se vyskytuje v předjaří na tlejících vrbových větvičkách. Místní pozoruhodností je i výskyt (u nás nepůvodního) květnatce Archerova (*Clathrus archeri*). Na teplých listnatých stránkách můžeme najít také smrže jedlého (*Morchella esculenta*) a smrže pražského (*Morchella pragensis*). Za vlhkého počasí jsou na větvích stromů patrné rosolovky (*Tremella sp.*) či boltcovitky (*Auricularia sp.*), pařezy bývají pokryté různými druhy hlenek (*Myxomycota*).

Zajímavými přírodními stanovišti jsou také lesní lemy a mladé porosty dřevin. Právě na nich prodělávají vývoj housenky motýlů, jejichž křídla mohou podle dopadu slunečního záření měnit barvu - batolce duhového (*Apatura iris*) a batolce červeného (*Apatura ilia*). Z motýlů zde dále můžeme zastihnout dnes již vzácnou babočku osikovou (*Nymphalis antiopa*) nebo bělopáska tavolníkového (*Neptis rivularis*), který žije na území ČR pouze v některých lokalitách jižních Čech. Kvetoucí rostliny vyhledávají kromě motýlů také další druhy hmyzu, např. kovově lesklý zlatohlávek zlatý (*Cetonia aurata*) nebo zdobenec skvrnitý (*Trichius fasciatus*), kterého si neznalé oko na první pohled splete se čmelákem. Na lesních okrajích lze spatřit zvonečník černý (*Phyteuma nigrum*) ale i dřípatku horskou (*Soldanella montana*) a z hub zde rostou mnohé druhy chřapáčů (*Helvella lacunosa*, *Helvella elastica* aj.), řasatek (*Peziza sp.*) nebo ucháčů (*Gyromitra sp.*). Najdeme zde také dekorativní, ovšem nepůvodní náprstník velkokvětý (*Digitalis grandiflora*), který je díky obsahu glykosidů ovlivňujících srdeční činnost využíván v medicíně při terapii některých arytmií a srdečního selhání. Obecně platí, že tato stanoviště přechodného typu (odborně zvaná ekotony) mívají v krajině největší druhovou rozmanitost.

Cennými místy jsou v údolí také plochy suchých trávníků a skalnatých svahů, které hostí teplomilná společenstva rostlin a živočichů. Z rostlin zaujmou např. zeměžluč okolíkatá (*Centaurium erythraea*) nebo dva druhy pichlavých pupav se slámově žlutými květy – vyšší pupava obecná (*Carlina vulgaris*) a pupava bezlodyžná (*Carlina acaulis*) s velikými přízemními květy. Právě na těchto místech byl zaznamenán výskyt nápadného a celoevropsky chráněného motýla přástevníka kostivalového (*Euplagia quadripunctaria*) nebo ohrožené a jedovaté majky obecné (*Meloe proscarabaeus*), jejíž larvy se vyvíjejí v hnízdech samotářských včel. Tato stanoviště vyhledávají také plazi – ještěrka obecná (*Lacerta agilis*), slepýš křehký (*Anguis fragilis*), užovka hladká (*Coronella austriaca*) a zmije obecná (*Vipera berus*). Užovka hladká patří k vejcoživorodým plazům, tzn. že mláďata se líhnou z vajíček hned po naklazení.

Ojedinele se v údolí zachovaly také luční porosty, z nichž nejzajímavější je významný krajinný prvek Lesní louka. Na jaře tu rozkvétají prstnatce májové (*Dactylorhiza majalis*) a pětiprstky želužník (*Gymnadenia conopsea*), které patří mezi české orchideje. Kromě nich zde rostou i další vzácné a ohrožené druhy rostlin, např. hadí mord nízký (*Scorzonera humilis*), ostřice Hartmanova (*Carex hartmanii*) a svízel severní (*Galium boreale*), nebo houba voskovka kuželovitá (*Hygrocybe conica*). Lesní louku každoročně kosí dobrovolníci, aby na ní udrželi vhodné podmínky pro život ohrožených druhů rostlin. Bez jejich péče by louka začala zarůstat a vzácné rostliny by z ní vymizely.

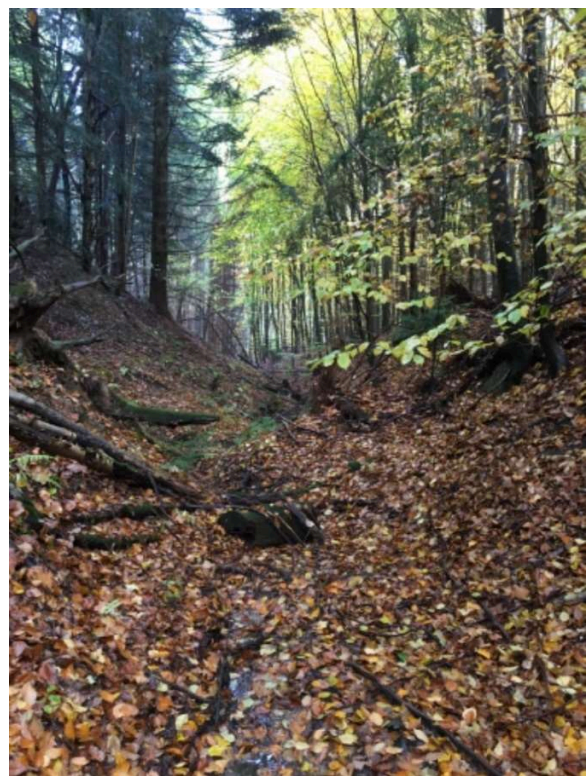
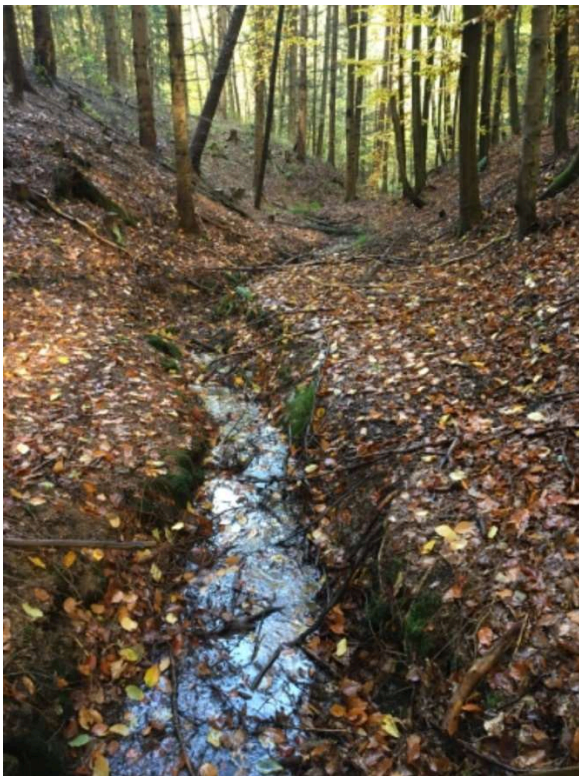
Stanovisko AOPK ze dne 9.3. 2021 (Mgr. Zdeněk Hanč, zástupce ředitele, RP Jižní Čechy) ohledně zvláště chráněných druhů a druhů zařazených do Červeného seznamu ohrožených druhů v navrhovaném Přírodním parku Údolí Rudolfovského potoka:

Kategorie	Druh	České jméno	Počet	ZCHD	Směrnice EEC	Červený seznam
Blanokřídli	Bombus sp.		3	O		
Brouci	Trichius fasciatus	zdobenec skvrnitý	2	O		NT
Brouci	Carabus scheidleri	střevlík Scheidlerův	1	O		
Brouci	Meloe proscarabaeus	majka obecná	1	O		VU
Cévnaté rostliny	Nymphoides peltata	plavín štítnatý	6	KO		EN
Cévnaté rostliny	Pyrola minor	hruštička menší	2			NT
Cévnaté rostliny	Butomus umbellatus	šmel okoličnatý	1			NT
Cévnaté rostliny	Carex hartmanii	ostřice Hartmanova	1			NT
Cévnaté rostliny	Dactylorhiza majalis	prstnatec májový	1	O		NT
Cévnaté rostliny	Gymnadenia conopsea	pětiprstka žežulník	1	O		EN
Cévnaté rostliny	Nymphaea alba	leknín bílý	1	SO		CR
Cévnaté rostliny	Scutellaria hastifolia	šišák hrálovitý	1	SO		VU
Korýši	Astacus astacus	rak říční	1	KO	HD V	VU
Měkkýši	Unio pictorum	velevrub malířský	2	KO		
Měkkýši	Anodonta cygnea	škeble rybníčná	1	SO		VU
Měkkýši	Physa fontinalis	levatka říční	1			NT
Měkkýši	Unio tumidus	velevrub nadmutý	1			VU
Motýli	Neptis rivularis	bělopásek tavolníkový	8	O		NT
Motýli	Apatura ilia	batolec červený	6	O		
Motýli	Apatura iris	batolec duhový	2	O		
Motýli	Melitaea athalia	hnědásek jitrocelový	2			NT
Motýli	Erebia aethiops	okáč kluběnkový	1			EN
Motýli	Lasiommata maera	okáč ječmínkový	1			NT
Motýli	Lycena dispar	ohniváček černočárný	1	SO	HD II, HD IV	
Motýli	Saturnia pavonia	martináč habrový	1			NT
Motýli	Zygaena angelicae	vřetenuška štírovníková	1			NT
Obojživelníci	Pelophylax esculentus s.l.	skokan zelený komplex	7	SO	HD V	NT
Obojživelníci	Rana dalmatina	skokan štihlý	7	SO	HD IV	NT
Obojživelníci	Bufo bufo	ropucha obecná	6	O		VU
Obojživelníci	Pelophylax esculentus	skokan zelený	3	SO	HD V	NT
Obojživelníci	Salamandra salamandra	mlok skvrnitý	2	SO		VU
Obojživelníci	Hyla arborea	rosnička zelená	1	SO	HD IV	NT
Obojživelníci	Rana temporaria	skokan hnědý	1		HD V	VU
Plazi	Anguis fragilis	slepýš křehký	5	SO		NT
Plazi	Coronella austriaca	užovka hladká	3	SO	HD IV	VU
Plazi	Natrix natrix	užovka obojková	2	O		NT
Plazi	Lacerta agilis	ještěrka obecná	1	SO	HD IV	VU
Plazi	Vipera berus	zmije obecná	1	KO		VU
Ptáci	Nycticorax nycticorax	kvakoš noční	7	SO	BD I	EN
Ptáci	Hirundo rustica	vlastovka obecná	5	O		NT
Ptáci	Alcedo atthis	ledňáček říční	4	SO	BD I	VU
Ptáci	Circus aeruginosus	moták pochop	3	O	BD I	VU
Ptáci	Muscicapa striata	lejsek šedý	3	O		
Ptáci	Accipiter nisus	krahujec obecný	2	SO		VU
Ptáci	Ardea cinerea	volavka popelavá	2			NT
Ptáci	Corvus corax	krkavec velký	2	O		
Ptáci	Corvus corone	vrána černá	2			NT
Ptáci	Dryobates minor	strakapoud malý	2			VU
Ptáci	Oriolus oriolus	žluva hajní	2	SO		
Ptáci	Vanellus vanellus	čejka chocholatá	2			VU
Ptáci	Apus apus	rorýs obecný	1	O		
Ptáci	Bubo bubo	výr velký	1	O	BD I	EN
Ptáci	Chroicocephalus ridibundus	racek chechtavý	1			VU
Ptáci	Circus pygargus	moták lužní	1	SO	BD I	EN
Ptáci	Delichon urbicum	jiříčka obecná	1			NT
Ptáci	Emberiza calandra	strnad luční	1	KO		VU
Ptáci	Ficedula albicollis	lejsek bělokrký	1		BD I	NT
Ptáci	Gallinula chloropus	slípka zelenonohá	1			NT
Ptáci	Grus grus	jeřáb popelavý	1	KO	BD I	CR
Ptáci	Jynx torquilla	krutihlav obecný	1	SO		VU
Ptáci	Lanius collurio	tuhýk obecný	1	O	BD I	NT
Ptáci	Mareca strepera	kopřivka obecná	1	O		VU
Ptáci	Pernis apivorus	včelojed lesní	1	SO	BD I	EN
Ptáci	Picus canus	žluna šedá	1		BD I	VU
Ptáci	Tachybaptus ruficollis	potápka malá	1	O		VU
Savci	Lutra lutra	vydra říční	1	SO	HD II, HD IV	NT
Savci	Sciurus vulgaris	veverka obecná	1	O		DD

Mlok skvrnitý je raritou v Jihočeském kraji

Údolí převážně bukového charakteru v k.ú. Hlincová Hora vedoucí od rVKP Rudolfovský lom k rVKP Lesní louka - jeden z biotopů mloka skvrnitého

Vzácné stromy

V údolí Rudolfovského potoka lze též nalézt několik set let starý památný dub letní, a to poblíž turistické trasy u zámečku Lustenek. Zajímavostí je též vysazení Jinanu dvoulaločnatého „Hirošima“ rudolfovským občanem panem Petrem Kocinou před 8 lety na okraji Děkanského lesa v k.ú. Hlincová Hora. Před třiceti lety mu byl adresován dopis psaný v anglickém jazyce a v něm bylo 5 semen. Protože neuměl anglicky, nechal si dopis přeložit. Bylo zde psáno, že semena pochází právě z jinanu v Hirošimě, který přežil svržení atomové bomby. Ze semen vypěstoval 5 malých stromků, které vysázel v okolí Rudolfova. Jeden někdo zlomil, tři někdo vytáhl ze země a jako jediný se dochoval právě tento stromek. Projekt Green Legacy je iniciativa botanické zahrady v Hirošimě, která má za úkol sběr semen z přeživších stromů a jejich šíření po celém světě jako připomínku atomového útoku 6. srpna 1945 a znamení míru a naděje. Spolek Náš domov u jinanu zhotovil malou informační tabuli jako odkaz na symbol míru. Česká televize o tom na ČT1 a ČT 24 odvysílala krátkou reportáž: <https://ct24.ceskatelevize.cz/3161331-lesnik-vysadil-jinan-ze-semen-stromu-ktery-prezil-vybuch-atomove-bomby-v-hirosime>.

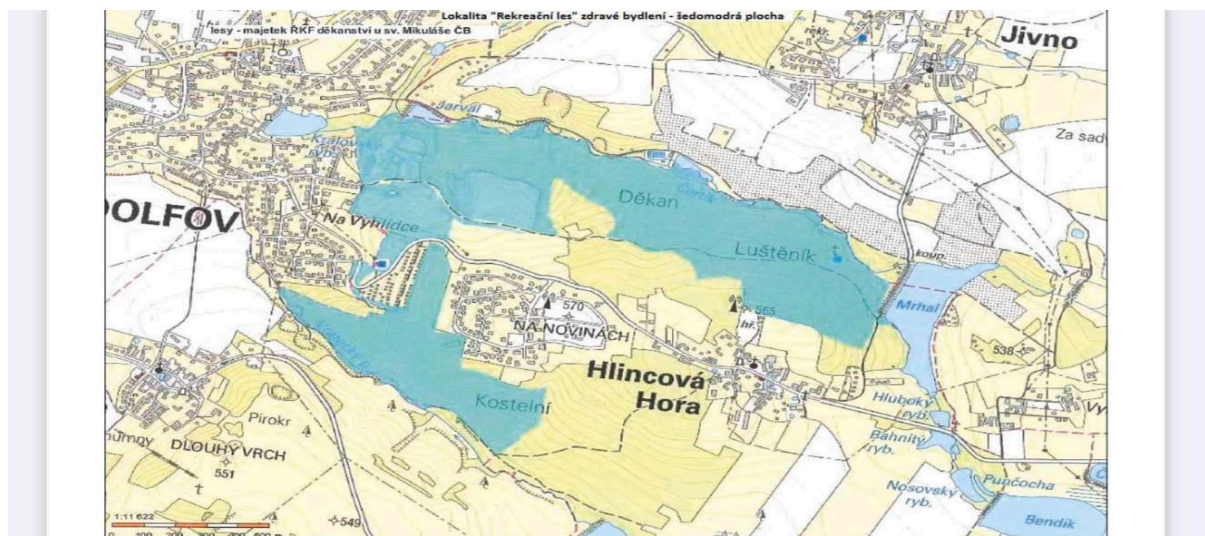
Památný strom dub letní a jinan dvoulaločnatý „Hirošima“

Ovzduší

Na základě projektu Geomed (geomedicína) má lokalita „U Děkana“ v údolí Rudolfovského potoka mezi Rudolfovem a rybníkem Mrhal severně od obce Hlincová Hora potenciál pro „přirozené inhalace“. Jedná se zejména o území „Rekreačního lesa“ v lokalitě zámeček Lustenek (Děkanský Dvůr). Tato lokalita je odborníky porovnávána s téměř totožným územím, a to Hrudkov - Vyšší Brod s desítky let trvající tradicí plicní léčebny. Podle tohoto srovnání je na Hlincové Hoře prokazovaná zdravotně příznivá významná koncentrace alfa-pinenu, jako surrogát balzamických silic ve vdechovaném vzduchu. Pro toto srovnání hovoří i stejná nadmořská výška (Kodetka 570,5 n.m., Hrudkov 571 n.m.) a druhová skladba lesního porostu. Závěr odborníků zní - zdravotní význam pohybu v lokalitě Hlincové Hory má charakter „přirozených inhalací“. Nabízí se přirovnání ke rčení „Žijem si tu jak na zámku“. V tomto případě „Žijem si tu jako v lázních“.

Obec Hlincová Hora patří do oblasti tzv. Stříbrné čelenky. Jde o oblast v okolí Českých Budějovic, která svým tvarem připomíná královskou čelenku. V této oblasti dochází k zajímavému efektu, že se tu lidé cítí lépe. V rámci projektu Geomed bylo zjištěno, že k tomuto efektu dochází všude tam, kde jsou tektonické zlomy a stará důlní díla (stříbro, grafit, antracit). Uvolňují se zde kupříkladu ionty stříbra, doprovázené tzv. lehkými ionty (sodík, draslík, vápník) které se dostávají do ovzduší. „Ty potom právě vykonají ten “zázrak”, že je nám někde dobře a někde ne tolik...“

Zdroj informací: Doc. MUDr. Petr Petr, Ph.D. vedoucí pracoviště klinické farmakologie nemocnice České Budějovice, Ing. Jan Zasadil – odborný lesní hospodář, Jihočeské katolické lesy s.r.o, Hlincohorské noviny – zima-jaro 2017, dále www.bcb.cz/mestskou-dopravou-za-inhalaci-do-cirkevnych-lesu/

Vymezení přírodního parku a jeho význam:

Návrh vymezení na mapě: **oranžová**

Rozloha: **99 ha**

Vymezení přírodního parku navrhujeme mimo zastavěná území. Prakticky by podle našeho návrhu zasahoval pouze tu část údolí Rudolfovského potoka, která je převážně tvořena lesy s mladými bukovými háji, které mají charakter lesů rekreačních, nivou Rudolfovského potoka s charakteristickými lužními porosty s olší lepkavou, střemchou obecnou, smrkem ztepilým, břízou bělokorou, bezem černým, vrbou černou a bohatým bylinným podrostem, dále loukami, vodními plochami, vytěženým lomem, rybářskou líhni. Podle našeho názoru by se měl v přírodním parku promítnout také např. mokřad v k.ú. Rudolfov pod hrází rybníku Jarval, část lokálního biokoridoru LBK 0161 k parc. č. 1071 v k.ú. Rudolfov, renesanční zámeček Lustenek s přílehlými loukami a okolním rybníčkem v k. ú. Hlincová Hora, lesy nad rVKP Lesní louka směrem k Hlincové Hoře. Domníváme se, že právě další absence zástavby dané lokality a minimální zatížení automobilovou dopravou je hodnotou, kterou by bylo do budoucna nanejvýš vhodné v těsné blízkosti krajské metropole uchovat, a to i pro udržení rekreačního potenciálu obcí Hlincová Hora, Jívno a Rudolfov, na jejichž katastrech se navrhovaný přírodní park a přírodní památka nachází.

Význam údolí Rudolfovského potoka pro příměstskou turistiku dokládá i to, že celým údolím vede značená turistická trasa od obou konečných stanic MHD, značená cyklotrasa i naučná stezka „Cesta kolem hornického města“ o historii hornictví na Českobudějovicku.

Údolí Rudolfovského potoka není využíváno pouze pro individuální rekreaci, ale slouží i k vycházkám za čerstvým vzduchem a poznávání přírody školákům základní a mateřských škol z Rudolfova a okolních obcí a pro svoji dopravní dostupnost MHD také školám z krajského města. Údolí Rudolfovského potoka je místem konání významných společenských akcí pro děti z Jihočeského kraje, jako je např. Pohádkový les pořádaný Klubem českých turistů (celkový počet účastníků společně s rodiči okolo 3000).

Další možné rozšíření přírodního parku:

Návrh vymezení na mapě: **oranžová**

Rozloha: **31 ha (11 ha - rybník Mrhal a listnaté lesy za jivenskou zátokou podél potoku Čertík /severovýchodně/, 20 ha - rybníční kaskáda před rybníkem Mrhal /jihovýchodně/)**

Lze také uvažovat o rozšíření přírodního parku o rybník Mrhal a jeho rybníční kaskádu (Hluboký, Bahnitý, Nosovský, Punčocha, Bendík a Čekal) na katastrálních územích Hlincová Hora a Zvíkov u Lišova a také listnaté lesy za jivenskou zátokou poblíž rybníku Mrhal podél potoku Čertík na katastrálních územích Jivno, kde jsou opakovaně pozorovány unikátní nálezy chráněného brouka roháče zejména poblíž starých dubů. Tyto vodní a přírodní plochy bezprostředně navazují na údolí Rudolfovského potoka a jako celek by byly z pohledu krajinného rázu významnou částí přírodního parku.

Vymezení přírodní památky a její význam:

Návrh vymezení na mapě: červenofialová

Rozloha: 44 ha

Rozsah přírodní památky navrhujeme zejména jako komplex širšího okolí s bývalými důlními nádržemi a přílehlými svahy u rVKP Niva Rudolfovského potoka II. doplněné o rudolfovský mokřad pod hrází rybníku Jarval, rVKP Niva Rudolfovského potoka I., rVKP Rudolfovský lom a rVKP Lesní louka. To společně s přílehlými zejména smíšenými lesy v okolí studánek s pitnou vodou Pod Lustenekem, U Malého Mrhalu a U Mrhalu. Cenné plochy představují také hluboce zaříznutá údolíčka s převážně listnatými lesy vedoucí od Rudolfovského potoka směrem k Hlincové Hoře, která jsou patrná na mapách s vrstevnicovým vyjádřením výškopisu z jejich tvaru a hustoty. Nejvýznamější z nich je bukového charakteru vedoucí od tělesa rVKP Rudolfovský lom směrem k rVKP Lesní Louka (i zde se vyskytuje biotop mloka skvrnitého). Tento komplex území představuje nejvíce biotopů zvláště chráněných druhů a druhů zařazených do Červeného seznamu ohrožených druhů.

Další možné rozšíření přírodní památky:

Návrh vymezení na mapě: červenofialová (přerušovaná)

Rozloha: 4 ha

Další možné rozšíření může být doplněno o květnatou louku „Na tabulkách“ v k.ú. Hlincová Hora s mnoha druhy motýlů.

Květnatá louka „Na tabulkách“

Návrh ochranných podmínek:

Úklid od odpadků provádíme na své náklady nejméně 1 x ročně. Zásadní podmínkou při zřízení přírodního parku a přírodní památky by mělo být zastavení další zástavby na celém jeho území. Domníváme se, že nová zástavba by snížila estetické i ekologické hodnoty v údolí Rudolfovského potoka a negativně by se projevila také na zachovalém krajinném rázu celého území. Zastavení údolí (a s tím spojené snahy) by mohlo znamenat i potencionální nebezpečí při vypouštění nebo havarijních únicích odpadních vod do Rudolfovského potoka a třeba ovlivnit kvalitu ovzduší.

Stavební zásahy přírodního parku a přírodní památky by se měly omezit výhradně na drobné prvky turistické infrastruktury (např. lavičky, informační tabule o přírodních hodnotách údolí apod.), které nenarušují krajinný ráz a biotopy zejména živočichů a rostlin zařazených mezi zvláště chráněné nebo do Červeného seznamu, ale naopak zpřístupňují veřejnosti přírodní hodnoty území.

Dále navrhuje do ochranných podmínek zohlednit zákaz vjezdu motorových vozidel s pochopitelnou výjimkou pro jednotlivé složky záchranného systému, majitele stávajících nemovitostí a vlastníky lesů při lesnických pracích.

Veřejný zájem:

Spolku *Náš domov* a dalším neziskovým organizacím byly v roce 2015 vyjádřeny písemné a veřejné podpory ohledně zachování údolí Rudolfovského potoka v současném stavu a registrace významného krajinného prvku Rudolfovský lom od města České Budějovice, obce Hlincová Hora, Hůry, Adamov, Dubičné, Libnič a města Rudolfov. Město Rudolfov má dokonce ve Strategickém plánu rozvoje města na roky 2020 - 2025 v prioritách A "prostředí města na str. 11 – *tok a údolí Rudolfovského potoka (biokoridor, niva – možnost vzniku příměstského přírodního parku)*. Úsilí neziskových organizací také byla podpořena Klubem českých turistů (oblast jižní Čechy), tehdejším jihočeským hejtmánem Jiřím Zimolou, jihočeskou krajskou organizací Strany zelených, podporu mu vyjádřili také náměstkové českobudějovického primátora Ivo Moravec a Tomáš Bouzek.

Závěr:

Jsme přesvědčeni, že v ČR přírodní parky a přírodní památky takového charakteru již existují a lokalita více než dostatečně naplňuje důvod, pro který může být podle zákona č. 114/1992 Sb. vyhlášena přírodním parkem nebo přírodní památkou. Podobné parky i rozlohou jsou např. Rokytky (Praha) - 136,5 ha, Smetanka (Praha) - 150 ha, Hornopožárský les (Benešovsko) - 25 ha, Kersko - Bory (Nymbursko) - 23 ha, Terežské údolí (Olomoucko) - 86 ha a jiné. Zároveň je třeba připomenout, že její přírodní hodnota není v protikladu k extenzivnímu rekreačnímu využití a stávajícím ekonomickým aktivitám (lesnictví, rybníkářství apod.). Nechceme bránit šetrnému hospodářskému využívání údolí (lesnictví, rybí sádky, rybolov v rybnících, ubytování v okolí Mrhalu, turistický ruch a rekreace), ale uchovat okolní přírodu a krajinu v dobrém stavu pro budoucí generace. Věříme, že vyhlášení Přírodního parku a Přírodní památky Údolí Rudolfovského potoka přispěje k lepší ochraně tohoto přírodovědně zajímavého a turisticky vyhledávaného území.

Na procesu, který by předcházel případnému vyhlášení Přírodního parku nebo Přírodní památky Údolí Rudolfovského potoka, je náš spolek samozřejmě ochoten spolupracovat. Stejně tak nabízíme spolupráci některých odborníků, kteří se spolkem spolupracují na ochraně přírodních hodnot tohoto území. Stojí za námi dlouholetá zkušenost s objevováním a ochranou přírody v Rudolfově a okolí a nyní i tato žádost. Pandemie COVID-19 jen dokazuje to, jak je pro mnoho lidí místní příroda důležitá, vzácná a čím dál více navštěvovaná.

Těšíme se na další spolupráci s Vámi.

„Příroda není naše vlastnictví, jsme jenom správci dědictví a měli bychom skládat účty předchůdcům i následovníkům.“

MUDr. Jaroslav Valevský, předseda spolku .....E-mail: jardavalda@seznam.cz

Ing. Zdeňka Sobišková, místopředseda spolku.....E-mail: Sobiskova.Z@seznam.cz

Ing. Eliška Štěpánová, místopředseda spolku.....E-mail: stepanovaeliska@gmail.com

Mgr. Karel Zelený, místopředseda spolku.....E-mail: karel.zeleny@gmail.com

Níže uvedené přílohy budou elektronicky zaslány na e-mailovou adresu posta@kraj-jihocesky.cz

Příloha č. 1 Všechna stanoviska okolních obcí a měst a dalších subjektů za zachování údolí Rudolfovského potoka v současném stavu a registraci VKP Rudolfovský lom

Příloha č. 2 Stanovisko AOPK ze dne 23.8. 2018 a 9.3. 2021- Informace o výskytu zvláště chráněných druhů a druhů Červeného seznamu v údolí Rudolfovského potoka

Příloha č. 3 Orientační zoologický a botanický průzkum Rudolfovský lom – registrace VKP z roku 2014 – Ing. Alois Pavličko, Ph.D.

Příloha č. 4 Doplňující zoologický a botanický průzkum Rudolfovský lom – registrace VKP z roku 2015 - Ing. Alois Pavličko, Ph.D.

Příloha č. 5 Znalecký posudek ve věci VKP „Rudolfovský lom“ – Kolín 25.10. 2015 – Mgr. Vladimír Vrabec, Ph.D.

Příloha č. 6 Houby údolí Rudolfovského potoka – Rudolfov 2015 - Ing. Miloslava Kavková, Ph.D.

Příloha č. 7 Seznam druhů ptáků jejichž výskyt se podařilo prokázat v období 2005 – 2015 v údolí Rudolfovského potoka, přilehlém lomu a okolních strání (les Děkan) – Rudolfov 21.10. 2015 – Mgr. Ludvík Mühlstein, ml.

Příloha č. 8 Zpráva o doplňujícím entomologickém průzkumu VKP Rudolfovský lom – 25. 1. 2016 – RNDr. Jiří Řehounek

Příloha č. 9 Terpeny v lesním vzduchu. Jejich zdravotní význam a léčebný potenciál.

Příloha č. 10 Brožura a informační tabule Údolí Rudolfovského potoka

Příloha č. 11 Fotografie Údolí Rudolfovského potoka a blízkého okolí

Příloha č. 12 Návrh vymezení Přírodního parku a Přírodní památky Údolí Rudolfovského potoka

Ověřovací doložka změny datového formátu dokumentu podle § 69a zákona č. 499/2004 Sb.

Změnou datového formátu se nepotvrzuje správnost a pravdivost údajů obsažených v dokumentu a jejich soulad s právními předpisy.
Nepodařilo se získat informace o podpisu.

Typ vstupního dokumentu: .PDF

Otisk souboru: 14334C15FC187A46E1ECD73F43ABB61D1BB7F1719CD04E815BC68A4CE353844F

Použitý algoritmus: SHA256_SBB 2.16.840.1.101.3.4.2.1

Subjekt, který změnu formátu dokumentu provedl:

Jihočeský kraj, U Zimního stadionu 1952/2, 37076 České Budějovice, posta@kraj-jihocesky.cz

Datum vyhotovení ověřovací doložky:

2.12.2024

Jméno a příjmení osoby, která změnu formátu dokumentu provedla:

Zemanová Irena